

OBSAH:

F.1. Hospodářský význam užívání vod – výchozí stav	2
F.1.1. Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí	10
F.1.2. Platby za odebrané množství podzemní vody	10
F.1.3. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (z objemu vypouštěných odpadních vod).....	11
F.1.4. Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních	12
F.1.5. Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod	12
F.1.6. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací	13
F.1.7. Náklady spojené s ochranou před povodněmi	17
F.1.8. Ekonomický a socioekonomický význam užívání vody v oblasti povodí Horního a středního Labe a uvedení konfliktů v nich	18
F.1.9. Výdaje na opatření ve veřejném zájmu	21
F.2. Prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod a vodohospodářskými službami	22
F.3. Posouzení nákladové efektivity jednotlivých opatření včetně ekonomických dopadů	38
F.3.1. Hodnocení opatření k naplnění cílů ochrany vod	38
F.3.2. Doplnková opatření.....	56
F.3.3. Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod a ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů.....	57
F.3.3.1. Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod	57
F.3.3.2. Ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů.....	60
F.3.4. Náklady na jednotlivé typy navržených opatření	60
F.3.5. Shrnutí přepokládaných nákladů a očekávaných účinků navržených opatření	61
F.4. Souhrn výsledků ekonomické analýzy užívání vod a opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby	63
F.4.1. Opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby.....	63
F.4.1.1. Analýza nákladů	63
F.4.1.2. Analýza příjmů	67
F.4.1.3. Posouzení návratnosti nákladů a opatření k jejímu zvýšení.....	69
F.4.1.4. Zhodnocení analýzy návratnosti nákladů ve smyslu článku 9 Rámcové směrnice....	72
F.4.2. Souhrn výsledků ekonomické analýzy	76
Příloha č. 1 Prognóza trendu vývoje klíčových hnacích sil na národní úrovni do roku 2015	79
Vývoj populace	79
Obecně ekonomický vývoj	79
Technologické změny	80
Změny v daňové/fiskální oblasti	81
Příloha č. 2 Koncepce a strategie rozvoje hospodářských sektorů s význ. vlivem na vodu	83
Zemědělství.....	83
Lesní hospodářství.....	84
Průmysl	85
Energetika	85
Doprava a vodní doprava.....	86
Turistický ruch a rekreace u vody	87
Vodní politika	87
Příloha č. 3 Podkladová Analýza finančních toků souvisejících s vodohosp. službami	89
Platby v sektoru vodních toků	89

Platby v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu 92

N. Nejistoty a chybějící data 97

F.1. Hospodářský význam užívání vod – výchozí stav 97

F.1.4. Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních 97

F.1.6. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací 97

F.1.7. Náklady spojené s ochranou před povodněmi 97

F.2. Prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s vodohospodářskými službami 98

F.3. Posouzení nákladové efektivity jednotlivých opatření včetně ekonomických dopadů 98

F.3.1. Hodnocení opatření k naplnění cílů ochrany vod 98

F.3.2. Doplňková opatření 98

F.3.3. Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod a ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů 98

F.4. Souhrn výsledků ekonomické analýzy užívání vod a opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby 98

F. Ekonomická analýza

Předkládaná ekonomická analýza navazuje na „Ekonomickou analýzu užívání vody“ [O88] zpracovanou v roce 2004 jako součást přípravných prací Plánu oblasti povodí Horního a středního Labe, v souladu s §25 vodního zákona [O1].

Cílem této ekonomické analýzy je:

- ověřit současný hospodářský význam užívání vod v jednotlivých sektorech národního hospodářství s využitím souborů technických, ekonomických a socioekonomických dat a návazně prověřit prognózu trendů jednotlivých druhů užívání vod (s odkazem na závěry částí B.2 Požadavky na užívání vod – výhledový stav a B.3 Opatření k uspokojení požadavků na užívání vod tohoto plánu oblasti povodí) pokud možno s promítnutím do objemových ukazatelů, cen a nákladů,
- posoudit nákladovou efektivnost jednotlivých opatření včetně ekonomických dopadů a využít těchto podkladů k sestavení návrhu Programů opatření,
- analyzovat návratnost nákladů na užívání vody a vodohospodářské služby a stanovit příslušná opatření s ohledem na dlouhodobou prognózu nabídky a poptávky v užívání vod.

Zatímco v rámci přípravných prací byly pro výchozí rok ekonomické analýzy použity údaje referenčního roku 2002, pro tuto analýzu jsou využity údaje roku 2005.

F.1. Hospodářský význam užívání vod – výchozí stav

Cílem je zhodnocení významu hlavních druhů užívání vod na základě analýzy relevantních technických, ekonomických a socioekonomických údajů. Jsou hodnoceny tyto druhy užívání vod:

- zásobování pitnou vodou,
- odvádění a čištění odpadních vod,
- (tyto druhy užívání vod mají charakter vodohospodářské služby s odkazem na definici Rámcové směrnice) [U1],
- užívání vody v zemědělství pro účely závlah a živočišnou výrobu,
- užívání vody v průmyslu včetně energetiky a hydroenergetiky,
- plavba,
- rybí hospodářství,
- vodní rekreace, včetně rekreačního rybolovu,
- ochrana před povodněmi.

Technická data

Technická data charakterizují příslušné okruhy užívání vod týkající se zejména odběrů vody, vypouštění odpadních vod a související technické infrastruktury.

Základními podklady pro zjišťování těchto technických dat byly:

- údaje Českého statistického úřadu,
- údaje z ročenky „Vodovody, kanalizace ČR“ vydané MZe ČR,
- údaje správců vodních toků Povodí Labe, státní podnik, Lesy ČR, státní podnik a ZVHS,
- údaje „Zprávy o stavu vodního hospodářství ČR“ vydané MZe ČR.

Podkladem pro zjišťování technických dat v oblasti množství odebraných povrchových a podzemních vod a množství vypouštěných odpadních vod ve vztahu k jednotlivým sektorům užívání vod byly údaje vodohospodářské bilance, kterou podle vodního zákona [L1] pořizují a vedou správci povodí.

Ekonomická a socioekonomická data

Ekonomická a socioekonomická data charakterizují význam příslušného druhu užívání vod z hlediska ročního obrátu, resp. produkce, zaměstnanosti ve vztahu k počtu obyvatel v oblasti povodí a dále všech relevantních poplatků a plateb včetně potřebných investic, které vyjadřují míru ekonomického dopadu na obyvatele, případně hospodářské sektory v příslušné oblasti povodí. Tyto údaje dále obsahují důležité informace o obyvatelích v oblasti povodí v členění na obyvatelstvo městských a venkovských oblastí a související informace.

Hodnoceny jsou zejména následující platby a poplatky vztahující se k užívání vod:

- F.1.1. Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí,
- F.1.2. Platby za odebrané množství podzemní vody,
- F.1.3. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
- F.1.4. Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních,
- F.1.5. Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod,
- F.1.6. Vodné a stočné,
- F.1.7. Náklady spojené s ochranou před povodněmi.

V každém sektoru užívání vody je naznačena i úroveň užití nejlepších dostupných technologií, a to s ohledem na hodnocení potenciálu sektoru z hlediska budoucího trendu vývoje.

Základními podklady pro zjišťování ekonomických a socioekonomických dat byly:

- údaje Českého statistického úřadu,
- údaje „Zprávy o stavu vodního hospodářství ČR“ [O46] (MZe ČR, MŽP ČR),
- údaje správců vodních toků Povodí Labe, státní podnik, Lesy ČR, státní podnik a ZVHS,
- údaje MZe obsažené v „Přehledu o vývoji cen pro vodné a stočné a rozbor nákladů a zisku na základě kalkulací provozních společností pro rok 2005“ [O56].

Údaje Českého statistického úřadu agregované na úrovni krajů (případně okresů) byly přepočteny na úroveň oblasti povodí s využitím informací Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního.

Další relevantní informace byly získávány z internetových stránek úřadů, institucí a podniků a též formou expertních rozhovorů s pracovníky ústředních úřadů, krajů, případně i vybranými experty výzkumných či jiných odborných institucí.

Technická, ekonomická a socioekonomická data pro referenční rok 2005 jsou uvedena v následujících tabulkách č. 1 až 4.

Tabulka č. 1 - Datové informace - Domácnosti

Domácnosti				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Zásobování pitnou vodou	počet obyv. připojených na vodovody pro veřejnou potřebu	1 449 411 obyv.	průměrná cena za dodanou pitnou vodu (vodné)	23,36 Kč / m ³
	počet obyvatel zásobených z individuálních zdrojů ¹	132 246 obyv.	platby za odebrané množství PZV	128,3 mil. Kč
	množství odebrané PZV	64 134,0 tis.m ³ /rok	odhad potřebných investic	6 557 mil. Kč
	množství odebrané POV	27 389,0 tis.m ³ /rok	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	dostačující
	množství dodané pitné vody (fakturované)	50 533,1 tis m ³	tržby	1 639,94 mil. Kč
	ztráty vody v trubní síti	26,0%		
	specifické množství vody (fakturované)	97,0 l / obyv./den		
	počet vodárenských nádrží	7		
	počet odběrných míst z vodních toků	36		
	počet jímacích zařízení PZV	701		
počet subjektů vlastnících infrastrukturu vodovodů pro veřejnou potřebu ²	83			

¹ Jsou zahrnuti pouze obyvatelé, kteří nejsou připojeni na vodovod pro veřejnou potřebu

² Jsou uvedeni jen významní vlastníci infrastruktury, kteří korespondují se sledovanými provozovateli

Tabulka č. 1 - Datové informace - Domácnosti

Domácnosti				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Odvádění a čištění odpadních vod	počet obyv. připojených na kanalizace pro veřejnou potřebu	1 110 131 obyv.	průměrná cena za odvedenou odpadní vodu (stočné)	21,60 Kč/m ³
	počet obyvatel připojených na kanalizace a ČOV	1 054 352 obyv.	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do PZV	0
	vypouštěné množství odváděných odpadních vod ³	111 927,7 tis. m ³ /rok	poplatky za povolené vypouštění odp. vod	14,541 mil. Kč
	počet ČOV	367	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	36,490 mil. Kč
	počet obyvatel s domácí ČOV	23 576 (5% bez kanal.)	odhad potřebných investic	10 356 mil. Kč
	počet subjektů vlastnících infrastrukturu kanalizací pro veřejnou potřebu	87	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	dostačující
			tržby	1 478,55 mil. Kč
Společná data pro zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod			počet obyvatel celkem	1 581 657 obyv.
			počet domácností	648 220
			počet obyvatel v městských oblastech	1 005 935 obyv.
			počet obyvatel ve venkovských oblastech	575 722 obyv.
			zaměstnanost v sektoru VaK	2,870 tis. os., tj. 0,3%
			platby za správu v.t. a správu povodí	64,364 mil. Kč

³ Jsou zahrnuty i dešťové vody

Tabulka č. 2 - Datové informace - Zemědělství

Zemědělství				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
	celková plocha ZPF	828 497 ha	počet zaměstnanců celkem	33 852 os.
	zemědělská půda pod závlahou	14 152,6 ha	počet obyvatel ve venkovských oblastech	575 722 obyv.
	celková plocha orné půdy	597 645 ha	zaměstnanost	4,0%
	počet skotu (ks)	303 973	hrubá zemědělská produkce	20 824 mil. Kč
	ovcí a koz	27 560	platby za odebrané množství PZV	4,5 mil. Kč
	prasat	581 155	poplatky za vypouštění odp. vod do POV	0
	drůbeže	5 317 633	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	0
	vypouštěné množství odpadních vod	0,01 tis. m3/rok	platby za správu vod. toků a správu povodí	0,563 mil. Kč
	množství odebrané POV		úroveň užití nejlepších dostupných technologií	průměrná
	pro závlahy	5 000 tis. m3/rok		
	pro živočišnou výrobu	0 tis. m3/rok		
	množství odebrané PZV			
	pro závlahy	0 tis. m3/rok		
	pro živočišnou výrobu	1 542,0 tis. m3/rok		
	množství vody dodané vodovody pro veřejnou potřebu	1 270,0 tis. m3/rok		
	množství odebrané vody z individuálních zdrojů	1 542,0 tis. m3/rok		

Tabulka č. 3 - Datové informace - Průmysl

Průmysl				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Energetika (bez hydroenergetiky)	množství užívané vody	197 300 tis. m3/rok	zaměstnanost	10 600 os., 1,3%
	pro průtočné chlazení	181 900 tis. m3/rok	hrubá produkce/rok	12 205 mil. Kč
	pro cirkulační chlazení	7 300 tis. m3/rok	poplatky za povolené vypouštění odp. vod do POV	0,623 mil. Kč
	vypouštěné množství odpadních vod	188 400 tis. m3/rok	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	0
	instalovaný výkon	1 382 MW	platby za správu vod. toků a správu povodí	317,140 mil. Kč
	počet odběrných míst	20	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	vysoká
Hydroenergetika	instalovaný výkon	135 MW	zaměstnanost	1020 os., tj.0,1%
	počet jezů	213	hrubá produkce/rok	92,4 mil. Kč
	počet přehrad	21	platby za správu vod. toků a správu povodí	0
	hydroenergetický potenciál využitelný	80 GWh/rok	platby podle §57 vodního zákona	5 mil. Kč

Tabulka č. 3 - Datové informace - Průmysl

Průmysl				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Ostatní průmysl (odběry a vypouštění vod mimo VaK pro veřejnou potřebu)	množství odebrané POV	54 600 tis. m ³ /rok	počet zaměstnanců	164 980
	množství odebrané PZV	9 800 tis. m ³ /rok	zaměstnanost	19,7%
	vypouštěné množství odpadních vod	53 800 tis. m ³ /rok	hrubá produkce/rok	514 513 mil.Kč
	počet odběrných míst z vod. toků	108	platby za odebrané množství PZV	31,9 mil Kč
	počet jímacích zařízení PZV	121	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do POV	4,060 mil. Kč
			poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	45,341 mil. Kč
			platby za správu vod. toků a správu povodí	127,44 mil. Kč
			úroveň užití nejlepších dostupných technologií	průměrná
Těžba štěrku (z tekoucích a stojatých vod)	počet těžebních míst	0	celkový objem těžby štěrku	0 tis. t/rok
			zaměstnanost	0 osob
			hrubá produkce/rok	0 mil. Kč

Tabulka č. 4 - Datové informace – Ostatní sektory

Ostatní sektory				
Užívání vody	Technická data		Ekonomická a socioekonomická data	
Plavba	délka vodní cesty	102,1 km	roční obrát	910 mil. Kč
	počet plavebních komor	18	zaměstnanost	0,0001%
	počet přeplavených lodí za rok	1 722		
	z toho rekreačních	nezjištěno		
	přepravované množství zboží za rok	387 t/rok		
Rybí hospodářství	počet rybníků a vodních nádrží	nezjištěno	roční obrát	80,8 mil. Kč
			zaměstnanost	0,3%
Rekreační rybolov	délka vodních toků využívaných k rekreačnímu rybolovu	1 846 km	množství osob využívajících povolení k rekr. rybolovu	50 000 osob
	počet rybníků a vodních nádrží	175 (1 040 ha)	zaměstnanost	-
Vodní rekreace	počet dnů za rok	62	zaměstnanost	-
	počet míst určených k rekreaci	21		
Ochrana před povodněmi	chráněné obyvatelstvo	311,3 tis. obyv.	potenciální škody	15 mld. Kč
	celkový ovladatelný ochranný prostor VN	42,9 mil. m ³		
	počet poldrů	11		
	celkový ochranný prostor poldrů	2,560 mil. m ³		

F.1.1. Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí

Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí podle §101 vodního zákona [L1] slouží k úhradě činností správy vodních toků, které uvádí vodní zákon [L1] v §47 odst. 2 a 4 a správy povodí ve smyslu §47 odst. 1.

Výši platby stanoví vodní zákon jako součin skutečně odebraného množství povrchové vody (po odečtení množství povrchové vody, za které se platba podle §47 odst. 4 nehradí). Cenou za odběr povrchové vody je cena, kterou stanoví, resp. sjedná s odběratelem správce vodního toku (cena podléhá regulaci podle §6 zákona č. 256/1990 Sb., o cenách [L47] – jedná se o cenu věcně usměrňovanou). Limit, od kterého je povinnost platit tento poplatek, je více než 6000 m³ za kalendářní rok nebo více než 500 m³ za kalendářní měsíc.

Cena povrchové vody se stanoví pro čtyři účely užití:

- průtočné chlazení parních turbin,
- zemědělské závlahy (u ostatních druhů závlah, mimo zemědělských, je povinnost platby jako za odběry povrchové vody),
- zatápění zbytkových jam především po těžbě nerostů, odebranou povrchovou vodou z vodních toků (netýká se oblasti povodí),
- ostatní odběry povrchové vody.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací jsou platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí sledovány pro sektory a druhy užívání vod uvedené v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5 - Platby k úhradě správy vodních toků

Sektor	Druh užívání vody	Výše platby (mil. Kč/rok)
Domácnosti	zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	64,4
Zemědělství	zemědělské závlahy	0,204
	ostatní odběry (živočišná výroba)	0,359
Průmysl	průtočné chlazení	205,7
	energetika	111,4
	ostatní průmysl	127,4

Závěr hodnocení:

Rozhodující platby ve prospěch správy vodních toků a správy povodí v oblasti povodí přicházejí za odběry pro průmysl (25%), energetiku (62,2%) a pro vodovody pro veřejnou potřebu (12,6%). Ostatní platby jsou nevýznamné.

F.1.2. Platby za odebrané množství podzemní vody

Poplatky za odebrané množství podzemní vody podle §88 vodního zákona [L1] platí ty fyzické a právnické osoby, které odebírají podzemní vodu na základě povolení vodoprávního úřadu podle §8 odst. 1 písm. b) bod 1 nebo podle povolení podle předchozích právních předpisů. Limit, od kterého je povinnost platit tento poplatek, je více než 6000 m³ za kalendářní rok nebo více než 500 m³ za kalendářní měsíc.

Poplatek činí 2,- Kč za 1 m³ odebrané podzemní vody pro účely zásobování pitnou vodou a 3,- Kč za 1 m³ odebrané podzemní vody pro jiné účely.

Vybrané poplatky za skutečně odebrané množství podzemní vody jsou z 50% příjmem rozpočtu kraje na jehož území se odběr realizuje a z 50% příjmem Státního fondu životního prostředí ČR. Příjmy krajů odvozené z těchto poplatků lze použít jen na zákonem vymezené účely – na výstavbu a obnovu vodohospodářské infrastruktury a na tvorbu rezervy do výše 10 mil. Kč na pokrytí nákladů na likvidaci havárií na povrchových a podzemních vodách, kde se nezjistí původce.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací pro oblast povodí jsou poplatky za odebrané množství podzemních vod sledovány pro sektory a druhy užívání vod uvedené v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6 - Platby za odebrané množství podzemní vody

Sektor	Druh užívání vody	Výše platby (mil. Kč/rok)
Domácnosti	zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	128,3
Zemědělství	zemědělské závlahy ostatní odběry (živočišná výroba)	0 4,5
Průmysl	odběr pro průmysl	31,9

Závěr hodnocení:

Zcela rozhodující je množství odebírané podzemní vody za účelem zásobování pitnou vodou, tudíž i nejvýznamnějším plátcem za odebrané množství podzemní vod je v oblasti povodí sektor zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu (77,9%) následovaný průmyslem (19,4%).

Platby jsou relativně vysoké s ohledem na skutečnost, že v oblasti povodí převažují odběry podzemní vody pro sektor zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu.

Příslušné kraje spadající do oblasti povodí disponují více než 75 mil. Kč/rok za poplatky za odebrané množství podzemní vody.

F.1.3. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (z objemu vypouštěných odpadních vod)

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových podle §89 až §99 vodního zákona [L1] platí každá právnická nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody bez ohledu na povolení k vypouštění odpadních vod podle §8 nebo podle předchozích právních předpisů.

Poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže objem jím vypouštěných odpadních vod překročí za kalendářní rok 100 000 m³. Vypočte se vynásobením objemu vypouštěných odpadních vod za kalendářní rok sazbou 0,1 Kč za 1 m³. Konečným příjemcem poplatku je Státní fond životního prostředí ČR.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací pro oblast povodí jsou poplatky z objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových sledovány pro sektory a okruh užívání vod uvedené v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7 - Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

Sektor	Druh užívání vody	Výše platby (mil. Kč/rok)
Domácnosti	odvádění a čištění odpadních vod	14,5
Zemědělství	odvádění a čištění odpadních vod	0
Energetika	odvádění a čištění odpadních vod	0,6
Průmysl	odvádění a čištění odpadních vod	4,1

Závěr hodnocení:

Rozhodující objem poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových v oblasti povodí přichází k příjemci SFŽP ČR z průmyslu (21,4%) a sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (75,5%). Význam ostatních sektorů je zanedbatelný.

F.1.4. Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních

Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních podle §100 vodního zákona [L1] platí fyzické a právnické osoby, které mají povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních podle §8 odst. 1 písm. c) vodního zákona [L1]. Podle §38 odst. 4 však může být toto povolení vydáno pouze výjimečně. V současné době jsou však vydána povolení podle předchozích právních předpisů (§127 odst. 1 vodního zákona [L1]).

Povinnost platit tento poplatek se nevztahuje na případy, které jsou uvedeny v §100 odst. 3 vodního zákona [L1].

Poplatek se platí obci, na jejímž katastrálním území dochází k povolenému vypouštění odpadních vod do vod podzemních, a to jednou ročně ve výši 3 500 Kč.

S ohledem na malý počet případů, kdy je tento poplatek vybírán, nebyla tato platba hodnocena.

F.1.5. Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod

Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod do vod povrchových podle §89 až §99 vodního zákona [L1] platí každá právnická nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody, bez ohledu na povolení k vypouštění odpadních vod podle §8 nebo podle předchozích právních předpisů.

Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže jím vypouštěné odpadní vody překročí v příslušném ukazateli znečištění zároveň hmotnostní a koncentrační limit zpoplatnění. Ukazatele znečištění, hmotnostní a koncentrační limity zpoplatnění a sazby poplatku členěné podle jednotlivých ukazatelů znečištění jsou uvedeny v příloze vodního zákona [L1].

Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod se rovná součtu dílčích částek vypočtených podle jednotlivých ukazatelů znečištění jako násobek sazby poplatku a celkového množství vypouštěného znečištění za kalendářní rok.

Konečným příjemcem tohoto poplatku je Státní fond životního prostředí ČR.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací pro oblast povodí jsou poplatky za znečištění odpadních vod sledovány pro sektory a okruh užívání vod uvedené v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8 - Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod

Sektor	Druh užívání vody	Výše platby (mil. Kč/rok)
Domácnosti	odvádění a čištění odpadních vod	36,5
Zemědělství	odvádění a čištění odpadních vod	0
Energetika	odvádění a čištění odpadních vod	0
Průmysl	odvádění a čištění odpadních vod	45,3

Závěr hodnocení:

Rozhodující objem poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových v oblasti povodí přichází k příjemci SFŽP ČR zejména z průmyslu (55,4%) a pak ze sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (44,6%). Ostatní sektory tuto platbu neplatí.

F.1.6. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací

Odběratel, tj. vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci pro veřejnou potřebu, je povinen platit za dodávku pitné vody (vodné) a za odvádění odpadních vod (stočné). Příjemcem vodného a stočného je vlastník vodovodu, resp. kanalizace pro veřejnou potřebu, případně provozovatel, a to za podmínek §8 zákona o vodovodech a kanalizacích [L3].

Způsob stanovení vodného a stočného i způsob regulace ceny stanoví §20 zákona o vodovodech a kanalizacích [L3]. Vodné a stočné může mít jednosložkovou nebo dvousložkovou formu.

Jednosložková forma je součinem ceny podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů [L47] (dále jen zákon o cenách) a množství odebrané vody podle §16 zákona o vodovodech a kanalizacích nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod podle §19 téhož zákona.

Dvousložková forma obsahuje složku, která je součinem ceny stanovené podle zákona o cenách [L47] a množství odebrané vody nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod, a dále pevnou složku stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru, profilu přípojky nebo ročního množství odebrané vody. Podíl jednotlivých složek stanoví zákon o cenách.

V oblasti povodí je uplatňována dvousložková forma vodného a stočného jen u Vodohospodářské společnosti Vrchlice-Maleč.

Vážený průměr ceny za dodávku pitné vody, tj. průměrné vodné (přepočítáno na objem dodané pitné vody) dosáhl v r. 2005 částky 23,36 Kč za m³.

Vážený průměr ceny za odvádění odpadních vod, tj. průměrné stočné (přepočítáno na objem odvedené odpadní vody) dosáhl v r. 2005 částky 21,60 Kč za m³.

Průměrné vodné a stočné v oblasti povodí dosáhlo tedy v r. 2005 cca 44,96 Kč za m³.

Údaje o vodném a stočném byly zjišťovány od 30 rozhodujících provozovatelů v oblasti povodí a to od:

Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a.s.
Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s.
Vodovody a kanalizace Chrudim, a.s.
Vodohospodářská a obchodní společnost a.s. Jičín
Vodos Kolín s.r.o.
Vodohospodářská společnost Vrchlice - Maleč, s.r.o.
Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a.s.
VODA Červený Kostelec s.r.o.
Vodovody a kanalizace Nymburk, a.s.
Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s.
Stavokomplet, spol. s r.o.
Vak Zápy
AQUA SERVIS, a.s. Rychnov n. Kn.
VODOVODY spol. s r.o. Litomyšl
VHOS, a.s.
Severočeské vodovody a kanalizace a.s.
Lesy-voda, s.r.o., Pilníkov
Hydria spol. s r.o.
Městská správa Hostinné, s.r.o.
Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.
Městské vodovody a kanalizace Úpice
Městské vodovody a kanalizace Vrchlabí
Vodovody a kanalizace Rtně v Podkrkonoší
Vodovody a kanalizace Vysoké Mýto, s.r.o.
Vodárenská společnost Česká Třebová, s.r.o.

Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a.s.
 TEPVOS, spol. s r.o.
 Vodovody a kanalizace Žamberk-Vencl
 Vodovody a kanalizace Náchod a.s.
 Vodovody a kanalizace Dvůr Králové s.r.o.

Vodné a stočné v oblasti povodí Horního a středního Labe dosahuje srovnatelné úrovně s průměrnou výší vodného a stočného v r. 2005 v České republice:

- vodné = 23,94 Kč/m³,
- stočné = 20,56 Kč/ m³,
- vodné a stočné = 44,50 Kč/ m³.

Přehled vodného a stočného jednotlivých provozovatelů a výpočet váženého průměru cen dokladuje tabulka č. 10.

K hodnocení hlediska sociální únosnosti výše vodného a stočného je použita metodika Ministerstva životního prostředí pro finanční analýzu projektů Fondu soudržnosti [O104], která za únosnou hranici pro vodné a stočné považuje 2% průměrných čistých příjmů domácností, spočítaných na základě průměrné fakturované vody na osobu v dané oblasti.

V referenčním roce 2005 je podíl výdajů za vodné a stočné k čistému příjmu domácnosti na úrovni cca 1,5%.

Tabulka č. 9 - Podíl výdajů domácností za vodné a stočné

	2005
Průměrný měsíční příjem domácnosti (Kč)	21 746,00
Průměrné vodné a stočné (Kč)	44,96
Specifické množství fakturované vody (l/s/den)	97,00
Průměrná platba domácnosti za vodné a stočné (Kč/měs.)	328,50
% ceny vody (vodné a stočné) k čistému příjmu domácnosti za měsíc	1,51

Je však třeba vzít v úvahu, že průměrné specifické množství vody fakturované pro domácnosti v oblasti povodí (97,0 l/os/den) je nejen nižší než průměr České republiky (98,9 l/os/den), ale zejména nižší než obvyklá úroveň ve vyspělých zemích Evropské unie (standard cca 110 až 120 l/os/den). Ve vyspělých zemích EU se podíl za vodné a stočné pohybuje mezi 1,0 – 1,5% výdajů domácnosti (podrobněji viz kapitola F.4.1.4.).

Tabulka č. 10 - Přehled vodného a stočného jednotlivých provozovatelů

Název společnosti	Cena (vč. DPH) v Kč		Voda fakturovaná v mil.m ³		Příjmy v mil. Kč	
	vodné	stočné	pitná voda	odkanaliz. voda	pitná voda	odkanaliz. voda
Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a.s.	24,43	17,31	1,110	1,110	27,117	19,214
Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s.	23,70	22,40	7,740	8,390	183,438	187,936
Vodovody a kanalizace Chrudim, a.s.	26,09	19,19	3,790	4,150	98,881	79,639
Vodohospodářská a obchodní společnost a.s. Jičín	26,91	19,15	3,156	3,270	84,928	62,621
Vodos Kolín s.r.o.	23,35	21,76	2,757	1,906	64,376	41,475
Vodohospodářská společnost Vrchlice - Maleč, s.r.o.	27,39	21,45	1,996	2,148	54,670	46,075
Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a.s.	26,08	24,34	6,680	6,135	174,214	149,326
VODA Červený Kostelec s.r.o.	17,87	20,59	0,451	0,486	8,059	10,007
Vodovody a kanalizace Nymburk, a.s.	27,17	24,63	2,266	2,626	61,567	64,678
Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s.	23,04	25,79	7,770	8,350	179,021	215,347
Stavokomplet, spol. s r.o.	23,01	20,27	1,122	1,349	25,817	27,344
Vak Zápy	21,28	17,88	0,423	0,296	9,001	5,292
AQUA SERVIS, a.s. Rychnov n. Kn.	23,01	22,01	2,680	2,200	61,667	48,422
VODOVODY spol. s r.o. Litomyšl	18,44	16,65	0,910	1,000	16,780	16,650
VHOS, a.s.	20,85	21,90	2,229	1,461	46,475	31,996
Severočeské vodovody a kanalizace a.s.	26,08	22,20	10,005	8,658	260,930	192,208
Lesy-voda, s.r.o., Pilníkov	14,43	0,00	0,060	0,000	0,866	0,000
Hydria spol. s r.o.	27,35	23,89	0,500	0,710	13,675	16,962
Městská správa Hostinné, s.r.o.	17,15	21,25	0,269	0,227	4,613	4,824
Vodovody a kanalizace Trutnov, a.s.	20,90	14,33	2,340	3,064	48,906	43,907
Městské vodovody a kanalizace Úpice	20,27	20,43	0,249	0,250	5,047	5,108
Městské vodovody a kanalizace Vrchlabí	14,70	22,16	0,810	0,620	11,907	13,739
Vodovody a kanalizace Rtně v Podkrkonoší	21,84	12,81	0,113	0,091	2,468	1,166
Vodovody a kanalizace Vysoké Mýto, s.r.o.	18,85	20,00	1,072	1,085	20,207	21,700
Vodárenská společnost Česká Třebová, s.r.o.	17,33	15,23	1,135	1,295	19,670	19,723

Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a.s.	19,74	22,47	3,000	1,488	59,220	33,435
TEPVOS, spol. s r.o.	16,70	20,16	0,820	1,330	13,694	26,813
Vodovody a kanalizace Žamberk-Vencl	13,13	16,28	0,540	0,680	7,090	11,070
Vodovody a kanalizace Náchod a.s.	18,00	20,00	4,202	4,094	75,636	81,880
Celkem			70,20	68,47	1639,94	1478,55

F.1.7. Náklady spojené s ochranou před povodněmi

Vynaložené náklady spojené s ochranou před povodněmi k referenčnímu výchozímu roku 2005 jsou ovlivněny řadou především vnějších faktorů, ke kterým zejména patří:

- poslední povodňová situace a následné odstraňování povodňových škod v korytech vodních toků a státním vodohospodářském majetku,
- příprava a realizace preventivních protipovodňových opatření v závislosti na schvalování příslušných programů financování,
- implementace neinvestičních programů souvisejících s ochranou před povodněmi, zvláště:
 - stanovování záplavových území,
 - studie odtokových poměrů,
 - vymezení rozsahu území ohrožených zvláštními povodněmi.

V roce 2005 pokračovaly práce neinvestičního charakteru na odstraňování následků povodní roku 2002, financované vedle vlastních zdrojů Povodí Labe, státní podnik a Lesy ČR, státní podnik též z prostředků dotačních programů 229 113 a 229 114 Ministerstva zemědělství.

V roce 2005 byly dále čerpány dotační prostředky z programu 227 824 Ministerstva dopravy ČR „Obnova staveb vodní dopravy po povodni 2002“. Odstraňování škod po povodni 2002 bylo v investiční oblasti ukončeno.

Přehled výdajů spojených s odstraňováním škod z přechodu extrémních povodí v roce 2005 dokladuje tabulka č. 11.

Tabulka č. 11 - Výdaje na odstraňování povodňových škod v roce 2005 (v mil. Kč)

Správce VT	Investiční výdaje	Neinvestiční výdaje
Povodí Labe, státní podnik	37,3	40,1
ZVHS	0,5	2,8 ⁴
Lesy ČR, státní podnik	0,8 ⁵	3,4 ⁶
Celkem	38,6	46,3

Od r. 2002 však byla intenzivně realizována opatření protipovodňové prevence a to v rámci Programu 229 060 - Prevence před povodněmi.

Na úseku investičních opatření bylo v rámci Podprogramu 229 062 – Výstavba a obnova poldrů, nádrží a hrází a dále Podprogramu 229 063 – Zvyšování průtočné kapacity koryt vodních toků, investovány v oblasti povodí Horního a středního Labe finanční prostředky uvedené v tabulce č. 12.

Tabulka č. 12 - Výdaje na opatření protipovodňové prevence (mil. Kč)

Správce VT	2005
Povodí Labe, státní podnik	209,3
ZVHS	21,6
Lesy ČR, státní podnik	3,0
Celkem	233,9

⁴ jedná se o údaj r. 2006 (čerpání z programu 229 114 bylo zahájeno až v r. 2006)

⁵ jedná se o průměr let 2005 a 2006 (nebyly použity dotační prostředky)

⁶ jedná se o průměr let 2005 a 2006 (nebyly použity dotační prostředky)

F.1.8. Ekonomický a socioekonomický význam užívání vody v oblasti povodí Horního a středního Labe a uvedení konfliktů v nich

Hodnocení ekonomického a socioekonomického významu užívání vod v oblasti povodí se zaměřuje na významné sektory hospodářství, které svojí činností vyvolávají významné vlivy na vody a tím negativně ovlivňují jejich stav nebo těží z dobrého stavu vod.

Těmito významnými sektory hospodářství v oblasti povodí jsou:

- domácnosti,
- zemědělství,
- průmysl,
- energetika a hydroenergetika.

Za tím účelem následující tabulka č. 13 vyjadřuje souvislosti technických dat spolu s daty ekonomickými a socioekonomickými.

Podkladem pro hodnocení, uvedené v tabulce č. 13, jsou datové informace uvedené v tabulkách č. 1 až 4.

Dopady významných vlivů na složky chemického a ekologického stavu vyjadřuje tabulka č. 14.

Tabulka č. 13 - Souvislost technických, ekonomických a socioekonomických dat

Sektor užívání vody	Významné vlivy		Ekonomická data			Ekonomická a socioekonomická data	
	Odběry vody (mil. m ³ /rok)	Vypouštění vody (mil. m ³ /rok)	Hrubá produkce (mil. Kč/rok)	Platby za užívání vod (mil. Kč/rok)	Podíl plateb k hrubé produkci (tržbám) (%)	Počet zaměstnanců v oblasti povodí ⁷ (%)	Podíl na zaměstnanosti v oblasti povodí (%)
Domácnosti	91,5	111,9 ⁸	3 118 ⁹	238,0	7,6	2 870 ¹⁰	0,3
Zemědělství	7,8	0,01	20 824	8,4	0,04	33 852	4,0
Průmysl	64,4	53,8	514 513	238,5	0,05	164 980	19,7
Energetika bez hydroenergetiky	197,3	188,4	12 205	317,7	2,6	10 600	1,3
Hydroenergetika	-	-	92 ²	0	0	1 020	0,1

⁷ V oblasti povodí celkem 837 075 zaměstnanců

⁸ Zahrnuto i odvádění srážkových vod

⁹ Uvedeny tržby za VHS v sektoru VaK pro domácnosti, resp. prodej elektrické energie

¹⁰ Pracovníci zajišťující dodávky vody a odvádění odpadních vod pro domácnosti

Tabulka č. 14 - Významnost dopadů významných vlivů na složky chemického a ekologického stavu

Významný vliv	Složky chemického stavu			Složky ekologického stavu		
Sektor užívání vody	voda	sediment	biota	biologické	fyz.-chemické	morfologické
Vypouštění odpadních vod do vod povrchových						
Domácnosti	• •	•	•	• •	• •	-
Zemědělství	•	-	•	•	•	-
Průmysl	• • •	• •	• •	• • •	• •	-
Energetika	-	-	•	•	•	-
Hydroenergetika	-	-	-	•	-	-
Odběry povrchové vody						
Domácnosti	-	-	-	•	•	•
Zemědělství	-	-	-	-	-	•
Průmysl	-	-	-	-	•	•
Energetika	-	-	-	•	•	• •
Hydroenergetika	-	-	-	•	-	•
Povodňová ochrana	-	-	-	•	-	• • •

Legenda: • označuje významnost dopadů příslušného užívání vody na danou složku dobrého stavu vod, s vyšším počtem • významnost vzrůstá
 - příslušné užívání vody bez dopadu na danou složku dobrého stavu vod.

Závěr hodnocení:

Rozvoj hospodářství v oblasti povodí Horního a středního Labe je úzce svázán s užíváním vody. Vybudovaná vodohospodářská infrastruktura umožňuje užívání vody sektory průmyslu, energetiky, zemědělství, případně ostatními sektory a též užívání vody v domácnostech. Voda je pro zásobování a jiné užívání odebírána převážně z vod povrchových (cca 79%), méně z vod podzemních (cca 21%).

V oblasti povodí žije cca 2/3 obyvatel v městských a 1/3 ve venkovských oblastech. Největší podíl odběru vody i vypouštění je realizován v sektoru vodovodů a kanalizací, průmyslu a energetice. V sektoru zemědělství, včetně závlah nejsou téměř žádné odběry a minimální vypouštění odpadních vod.

Nejvýznamnější platby za užívání vod produkuje energetika (39,6%), průmysl (29,7%) a dále obyvatelé v domácnostech formou vodného a stočného (29,6%), které zahrnuje mj. též platby za správu vodních toků a správu povodí. Významné jsou též poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod v sektoru vodovodů a kanalizací a v průmyslu.

Z hlediska hrubé produkce je nejvýznamnější průmysl a dále energetika, z hlediska zaměstnanosti je nejvýznamnějším sektorem průmysl. Naproti tomu energetika je z hlediska podílu na zaměstnanosti nevýznamná. Nejvyšší podíl plateb k hrubé produkci, resp. k tržbám je dosahován u domácností, řádově menší podíl je u průmyslu a energetiky.

Z hlediska podílu zaměstnanosti na objemu užívaných vod v jednotlivých sektorech je nejvyšší poměr u průmyslu, řádově nižší u energetiky a v sektoru komunálního zásobování pitnou vodou a odkanalizování odpadních vod. Pro sektor zemědělství, kde je tento podíl řádově vyšší než u průmyslu, je tento ukazatel ovlivněn velmi malým objemem vody užívané v zemědělství.

Vyhodnocování různých druhů užívání vod, zejména odběrů povrchové vody a podzemní vody a vypouštění odpadních vod je každý rok prováděno v rámci vodohospodářské bilance. Lze konstatovat, že díky fungujícímu systému státní správy na úseku vodního hospodářství a životního prostředí, za spolupráce se správcem povodí a správci vodních toků, nedochází v oblasti povodí k významným konfliktům mezi uživateli vody z hlediska nároků na užívání vod.

Z hlediska významnosti dopadů hlavních významných vlivů, tj. odběrů vody a vypouštění odpadních vod do vod povrchových, na jednotlivé složky chemického a ekologického stavu lze odhadovat, že:

- při vypouštění odpadních vod jsou složky chemického stavu (voda, biota, sediment) nejvíce ovlivněny průmyslem a domácnostmi, stejně jako biologické a fyzikálně chemické složky ekologického stavu,
- při odběrech vody jsou ovlivněny složky ekologického stavu, zejména morfologie.

F.1.9. Výdaje na opatření ve veřejném zájmu

Stát může podle §102 vodního zákona [L1] poskytnout správcům povodí, České inspekci životního prostředí, správcům vodních toků, vlastníkům vodních děl a pověřeným subjektům (§21 odst. 3 vodního zákona [L1]) i jiným fyzickým a právnickým osobám finanční prostředky k úhradě výdajů na opatření ve veřejném zájmu.

Účely, pro které stát může finanční prostředky poskytnout, jsou fakultativně vyjmenovány v odst. 1 §102 vodního zákona [L1].

F.2. Prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod a vodohospodářskými službami

Základním podkladem ke zpracování prognózy trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod a vodohospodářskými službami je aktualizovaná „Prognóza trendu vývoje klíčových hnacích sil na národní úrovni“ [O88] a „Koncepce a strategie rozvoje hospodářských sektorů s významným vlivem na vodu“.

Tyto podklady byly upraveny na základě aktualizovaného „Základního scénáře vývoje nakládání s vodami, užívání vod a vlivů na vody do roku 2015“ (MZe 2006) [O32] a jsou uvedeny v příloze č. 1 a v příloze č. 2.

Dalším podkladem jsou výstupy hodnocení části B.2. Požadavky na užívání vod – výhledový stav, obsahující:

- seznam plánů a programů s požadavky na užívání vod a vlivy na stav vod,
- prognóza požadavků na povrchové vody,
- prognóza požadavků na podzemní vody,
- výsledky vodohospodářské bilance výhledového stavu.

Významným podkladem k zpracování prognózy trendů se stal i Plán hlavních povodí České republiky [L39], který je základním strategickým dokumentem v oblasti vod, schváleným v květnu 2007 vládou České republiky.

Hodnocení prognózy trendů jsou podrobena veškerá technická, ekonomická a relevantní socioekonomická data týkající se užívání vod a vodohospodářských služeb v sektorech hospodářství uvedených v tabulkách č. 1 až 4 v části F.1.

Prognóza trendů je vyjádřena buď kvantifikací nebo slovním popisem ve variantě pravděpodobné, minimální a maximální v následujících tabulkách č. 15 až 22.

V závěru této kapitoly je uveden komentář, který posuzuje trendy těch dat, které jsou relevantní hodnocení plánovaných opatření.

Jednotlivé scénáře použité v následující tabulce byly sestaveny s využitím aktualizovaného scénáře pro národní úroveň (viz příloha č. 1) s promítnutím specifických podmínek oblasti povodí i s promítnutím požadavků na příslušné vodohospodářské služby, jakož i s využitím trendu vývoje v příslušné položce v minulém období.

Tabulka č. 15 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 - Domácnosti

Domácnosti				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Zásobování pitnou vodou	počet obyv. připojených na vodovody pro veřejnou potřebu	nárůst o 12 tis.	nárůst o 3 tis.	nárůst o 20 tis.
	počet obyvatel zásobených z individuálních zdrojů ¹¹	pokles o 3 tis.	pokles o 1 tis.	pokles o 8 tis.
	množství odebrané PZV	nárůst o 200 tis. m ³ /rok	nárůst o 50 tis. m ³ /rok	nárůst o 400 tis. m ³ /rok
	množství odebrané POV	nárůst o 40 tis. m ³ /rok	stagnace	nárůst o 80 tis. m ³ /rok
	množství dodané pitné vody (fakturované)	nárůst o 400 tis m ³ /rok	nárůst o 100 tis. m ³ /rok	nárůst o 800 tis. m ³ /rok
	ztráty vody	pokles o 3%	stagnace	nárůst o 1%
	specifické množství vody (fakturované)	nárůst o 3 l/os/den	pokles o 2 l/os/den	nárůst o 5l/os/den
	počet vodárenských nádrží	stagnace	stagnace	stagnace
	počet odběrných míst z vodních toků	stagnace	pokles o 2	nárůst o 2
	počet jímacích zařízení PZV	nárůst o 4	stagnace	nárůst o 8
	počet subjektů vlastních infrastrukturu vodovodů pro veřejnou potřebu ¹²	stagnace	pokles o 2	nárůst o 2

¹¹ pouze obyvatelé, kteří nejsou připojeni na vodovod pro veřejnou potřebu

¹² jen významní vlastníci infrastruktury, kteří korespondují se sledovanými provozovateli

Tabulka č. 15 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 - Domácnosti

Domácnosti				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Odvádění a čištění odpadních vod	počet obyv. připojených na kanalizace pro veřejnou potřebu	nárůst o 78 tis.	nárůst o 20 tis.	nárůst o 100 tis.
	počet obyvatel připojených na kanalizace a ČOV	nárůst o 80 tis.	nárůst o 22 tis.	nárůst o 120 tis.
	Vypouštěné množství odváděných odpadních vod	nárůst o 1 500 tis. m3/rok	nárůst o 400 tis. m3/rok	nárůst o 2 000 tis. m3/rok
	počet ČOV	nárůst o 5	stagnace	nárůst o 12
	počet obyvatel s domácí ČOV	nárůst o 1 500	stagnace	nárůst o 3 000
	počet subjektů vlastních infrastrukturu kanalizací pro veřejnou potřebu	stagnace	pokles o 2	nárůst o 2

Tabulka č. 16 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 - Zemědělství

Zemědělství				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
	celková plocha ZPF	pokles o 100 ha	pokles o 300 ha	stagnace
	zemědělská půda po závlahou	nárůst o 3 ha	stagnace	nárůst o 10 ha
	celková plocha orné půdy	pokles o 50 ha	pokles o 150 ha	stagnace
	počet skotu ovcí a koz prasat drůbeže	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 2%
	vypouštěné množství odpadních vod	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 2%
	množství odebrané POV	nárůst o 200 tis. m ³ /rok	stagnace	nárůst o 600 tis. m ³ /rok
	pro závlahy pro živočišnou výrobu	stagnace	pokles o 150 tis. m ³	nárůst o 150 tis. m ³
	množství odebrané PZV	stagnace	stagnace	stagnace
	pro závlahy pro živočišnou výrobu	stagnace	pokles o 30 tis. m ³	nárůst o 30 tis. m ³
	množství vody dodané vodovody pro veřejnou potřeb	stagnace	stagnace	stagnace
	množství odebrané vody z individuálních zdrojů	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 2%

Tabulka č. 17 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 - Průmysl

Průmysl				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Energetika (bez hydroenergetiky)	množství užívané vody pro průtočné chlazení	stagnace	pokles o 30%	nárůst o 5%
	pro cirkulační chlazení	stagnace	pokles o 10%	nárůst o 2%
	vypouštěné množství odpadních vod	stagnace	stagnace	nárůst o 2%
	instalovaný výkon	stagnace	stagnace	nárůst o 20 MW
	počet odběrných míst	nárůst o 1	nárůst o 1	nárůst o 4
Hydroenergetika	instalovaný výkon	nárůst o 1 MW	stagnace	nárůst o 2 MW
	počet jezů	stagnace	stagnace	stagnace
	počet přehrad	stagnace	stagnace	stagnace

Tabulka č. 17 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 - Průmysl

Průmysl				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Ostatní průmysl (odběry a vypouštění vod mimo VaK pro veřejnou potřebu)	množství odebrané POV	stagnace	pokles o 3 000 m3/rok	nárůst o 3 000 m3/rok
	množství odebrané PZV	stagnace	pokles o 200 m3/rok	nárůst o 200 m3/rok
	vypouštěné množství odpadních vod	stagnace	pokles o 3 000 m3/rok	nárůst o 3 000 m3/rok
	počet odběrných míst z vod. toků	stagnace	pokles o 2	nárůst o 2
	počet jímacích zařízení PZV	stagnace	pokles o 2	nárůst o 2
Těžba štěrku (z tekoucích a stojatých vod)	počet těžebních míst počet těžebních společností	stagnace	stagnace	stagnace

Tabulka č. 18 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 – ostatní sektory

Ostatní sektory				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Rybí hospodářství	počet rybníků a vodních nádrží	stagnace	stagnace	nárůst o 2
Rekreační rybolov	délka vodních toků využívaných k rekreačnímu rybolovu	stagnace	stagnace	nárůst o 2 km
	počet rybníků a vodních nádrží	stagnace	stagnace	nárůst o 1
Vodní rekreace	počet dnů za rok	nárůst o 5 dnů	stagnace	nárůst o 10 dnů
	počet míst určených k rekreaci	nárůst o 1	stagnace	nárůst o 3

Tabulka č. 19 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 – Domácnosti

Domácnosti				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Zásobování pitnou vodou	průměrná cena za dodanou pitnou vodu (vodné ¹³)	nárůst o 60%	nárůst o 35%	nárůst o 80%
	platby za odebrané množství PZV	nárůst o 3%	nárůst o 1%	nárůst o 6%
	odhad potřebných investic	pokles o 15%	pokles o 25%	stagnace
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
	tržby	nárůst o 65%	nárůst o 40%	nárůst o 85%

¹³ zahrnuje též zvýšení sazby DPH

Tabulka č. 19 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 – Domácnosti

Domácnosti				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Odvádění a čištění odpadních vod	průměrná cena za odvedenou odpadní vodu (stočné)	nárůst o 60%	nárůst o 35%	nárůst o 80%
	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 4%
	odhad potřebných investic	pokles o 30%	pokles o 40%	pokles o 10%
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
	tržby	nárůst o 65%	nárůst o 40%	nárůst o 85%
Společná data pro zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod	počet obyvatel celkem	nárůst o 2%	pokles o 1%	nárůst o 7%
	počet domácností	nárůst o 1%	pokles o 1%	nárůst o 3%
	počet obyvatel v městských oblastech	nárůst o 4%	stagnace	nárůst o 5%
	počet obyvatel ve venkovských oblastech	pokles o 2%	pokles o 5%	stagnace
	zaměstnanost	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 2%
	platby za správu v. t. a správu povodí	nárůst o 70%	nárůst o 50%	nárůst o 90%

Tabulka č. 20 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 – Zemědělství

Zemědělství				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
	počet obyvatel ve venkovských oblastech	pokles o 2%	pokles o 5%	stagnace
	zaměstnanost	pokles o 2%	pokles o 5%	stagnace
	hrubá zemědělská produkce	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 2%
	platby za odebrané množství PZV	nárůst o 3%	stagnace	nárůst o 8%
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení

Tabulka č. 21 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 – Průmysl

Průmysl				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Energetika (bez hydroenergetiky)	zaměstnanost	stagnace	pokles o 3%	nárůst o 2%
	hrubá produkce/rok	nárůst o 750 mil. Kč	nárůst o 400 mil. Kč	nárůst o 1 500 mil. Kč
	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do POV	stagnace	pokles o 3%	nárůst o 2%
	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	stagnace	stagnace	stagnace
	platby za správu vod. toků a správu povodí	nárůst o 6%	nárůst o 4%	nárůst o 15%
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
Hydroenergetika	zaměstnanost	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 2%
	hrubá produkce/rok	nárůst o 2%	stagnace	nárůst o 4%

Tabulka č. 21 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 – Průmysl

Průmysl				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Ostatní průmysl (odběry a vypouštění vod mimo VaK pro veřejnou potřebu)	zaměstnanost	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 5%
	hrubá produkce/rok	nárůst o 10%	nárůst o 5%	nárůst o 15%
	platby za odebrané množství PZV	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 2%
	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do POV	stagnace	pokles o 2%	nárůst o 2%
	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	nárůst o 6%	nárůst o 4%	nárůst o 15%
	platby za správu vod. toků a správu povodí	nárůst o 40%	nárůst o 20%	nárůst o 60%
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
Těžba šterku (z tekoucích a stojatých vod)	zaměstnanost	stagnace	stagnace	stagnace
	hrubá produkce/rok	stagnace	stagnace	stagnace

Tabulka č. 22 - Prognóza trendu objemu, cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2015 – Ostatní sektory

Ostatní sektory				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Rybí hospodářství	roční obrat	nárůst o 8%	nárůst o 4%	nárůst o 15%
	zaměstnanost	stagnace	stagnace	stagnace
Rekreační rybolov	množství osob využívajících povolení k rekreačnímu rybolovu	stagnace	stagnace	stagnace
	zaměstnanost	stagnace	stagnace	stagnace
Vodní rekreace	zaměstnanost	stagnace	stagnace	stagnace

Závěr posouzení trendů:

Jsou posouzeny trendy v ukazatelích relevantních z hlediska hodnocení plánovaných opatření, tj.:

- a) trendy nárůstu ceny za vodné a stočné
- b) trendy nárůstu cen povrchové vody
- c) trendy odběrů povrchové a podzemní vody a vypouštění vod po jednotlivých sektorech

Do dále uvedených předpokládaných hodnot vodného a stočného i ceny povrchové vody v roce 2015 je zohledněn i vliv nákladů opatření, která budou realizována do roku 2015.

ad a) Trendy nárůstu vodného a stočného v pravděpodobné variantě dokladuje tabulka č. 23.

Tabulka č. 23 - Trendy nárůstu vodného a stočného

	2005	2010	2015
Průměrné vodné a stočné (v Kč/m ³)	44,96	56,20	71,93
Nárůst v %	0	25	60

Tento nárůst je odůvodněn těmito faktory:

- od r. 2008 je zvýšena sazba DPH z 5 na 9%,
- předpokládá se, že každý rok se vodné a stočné zvyšuje o inflaci (výše inflace viz základní scénář),
- v důsledku financování nových investic s podporou fondů EU, zejména od r. 2009 do r. 2015, se zvýší jak provozní, tak i investiční náklady (v průměru o 3% za rok).

Maximální varianta (nárůst o 80%) by byla odůvodněna zejména v případě další změny sazby DPH nebo snížením pravděpodobných finančních podpor staveb kanalizací a ČOV (např. v důsledku vyjednaných „Podmínek přijatelnosti“ v rámci OPŽP [O42]).

Minimální varianta (nárůst o 35%) připadá v úvahu při pomalejším vývoji inflace a v případě realizace nižšího objemu nových investic.

ad b) Trendy nárůstu cen povrchové vody dokladuje tabulka č. 24.

Tabulka č. 24 - Trendy nárůstu cen povrchové vody

	2005	2010	2015
Průměrná cena POV (Kč/ m ³)	2,35	3,20	4,00
Nárůst v %	0	40	70

Tento trend je odůvodněn těmito faktory:

- předpokládá se, že každý rok se cena POV zvyšuje o inflaci (výše inflace viz základní scénář [O32]),
- v důsledku financování nových investic s podporou fondů EU (OPŽP), zejména od r. 2009 do r. 2015, se zvýší jak provozní, tak i investiční náklady v průměru o 1 až 2% za rok (podrobněji viz kapitola F.3.).

Poznámka: Předpokládá se, že roční výdaje na investice financované z Programu prevence před povodněmi se od r. 2005 výrazně nezvýší.

Maximální varianta (nárůst o 90%) by byla odůvodněna zejména v případě:

- zvýšení rozsahu investic, zejména charakteru prevence před povodněmi, optimalizace vodního režimu v krajině (zejména revitalizace) a odstraňování povodňových škod (v případě nové povodně),

- zvýšení provozních nákladů v důsledku odstraňování povodňových škod případně nové povodně,
- významného snížení odběru povrchové vody.

Minimální varianty by bylo možné dosáhnout v případě, kdyby státní rozpočet (případně SFŽP) kryl vyšším procentem náklady, které dosud hradí správce povodí Povodí Labe, státní podnik z vlastních zdrojů, a to na opatření charakteru prevence před povodněmi, optimalizace vodního režimu krajiny a odstraňování povodňových škod.

Mírně nižší nárůsty ve všech variantách se očekávají u cen za průtočné chlazení.

ad c) Trendy odběrů povrchové a podzemní vody a vypouštěných vod do vod povrchových po sektorech užívání vody dokladuje tabulka č. 25.

Prognózuje se zcela nevýznamné změny v objemech odběrů povrchové a podzemní vody i vypouštění odpadních a srážkových vod a to ve všech významných sektorech užívání vod.

Přestože až do současnosti mírně klesají odběry vod, prognózuje se k horizontu 2015 jejich nevýznamný nárůst do cca 1%. Důvodem je prognóza mírného nárůstu specifické spotřeby vody v domácnostech i nárůst počtu obyvatel připojovaných na vodovody pro veřejnou potřebu a předpokládané mírné zvýšení odběrů vody pro závlahy.

F.3. Posouzení nákladové efektivity jednotlivých opatření včetně ekonomických dopadů

V rámci této kapitoly se hodnotí efektivnost jednotlivých opatření navržených v Programech opatření zajišťujících nebo podporujících veřejné zájmy při naplňování cílů ochrany vod, jak jsou uvedeny v kapitole C.4. - Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí.

Opatření zahrnutá do těchto programů byla jednotlivě prověřena z hlediska postupu přípravy a reálnosti jejich realizace i z hlediska naléhavosti realizace s ohledem na věcné potřeby i přijaté závazky České republiky. V následujících článcích F.3.1. a F.3.2. jsou uvedena konkrétní opatření, která by měla být v prvním plánovacím cyklu (tj. do roku 2015) realizována. Náklady na tato opatření jsou pak porovnány s předpokládanými disponibilními finančními zdroji.

Výsledky posouzení jsou promítnuty do kapitoly C.4. - Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (ve sloupci „Program opatření“ je pro opatření kladně posouzena v kapitole F.3. uvedeno „ANO“, tj. opatření budou realizována v prvním plánovacím cyklu).

K hodnocení jsou použity tyto podklady:

- Plán hlavních povodí České republiky [L39],
- Metodický přístup k aplikaci čl. 4 Rámcové směrnice vodní politiky ES v plánech oblastí povodí [O106],
- Pro potřeby hodnocení Programů opatření sice byla zpracována Metodika hodnocení Programů opatření, avšak v procesu přípravy plánu se nepodařilo získat potřebné údaje a podklady pro její použití. Proto byla tato metodika využita pouze částečně v rámci možností daných rozsahem získaných podkladů.

F.3.1. Hodnocení opatření k naplnění cílů ochrany vod

Podle §11 odst. 4 a 5 vyhlášky č. 142/2005 Sb. [L20] se opatření dělí na základní, kterými jsou:

- a) opatření naplňující stanovené cíle ochrany vod,
- b) opatření vyvolaná požadavky práva Evropských společenství v oblasti životního prostředí
- c) opatření k ochraně vod používaných k výrobě pitné vody,
- d) opatření k regulaci odběrů povrchových a podzemních vod
- e) opatření k regulaci umělých infiltrací,
- f) opatření u bodových zdrojů znečištění,
- g) opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění,
- h) opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu,
- i) opatření k zábraně vypouštění znečišťujících látek do podzemních vod,
- j) opatření k odstranění znečištění povrchových vod zvláště nebezpečnými závadnými látkami a nebezpečnými závadnými látkami,
- k) opatření k prevenci havarijního znečištění,
- l) opatření k ochraně povrchových vod využívaných ke koupání osob

a doplňková, která mohou být navržena podle seznamu vzorových doplňkových opatření obsažených v Příloze VI, část B Rámcové směrnice [U1], a kterými jsou:

- a) legislativní nástroje,
- b) administrativní nástroje,
- c) ekonomické nebo fiskální nástroje,
- d) sjednané environmentální dohody,
- e) regulování emisí,
- f) kodexy správných postupů,

- g) znovuzřízení a obnova mokřadů,
- h) regulace odběrů vody,
- i) opatření na ovlivňování požadavků (nároků), mimo jiné podpora adaptované zemědělské výroby jako je pěstování plodin s malou vláhovou potřebou v oblastech trpících suchem,
- j) opatření zaměřená na účinnost a opakované využití, mimo jiné podpora úsporných technologií v průmyslu a postupů zavlažování šetřících vodu,
- k) stavební projekty,
- l) revitalizační projekty,
- m) umělé doplňování zvodní,
- n) vzdělávací projekty,
- o) výzkumné, vývojové a demonstrační projekty,
- p) další relevantní opatření.

Podle závaznosti lze základní opatření rozdělit na:

- základní opatření závazná,
- základní opatření ostatní.

Základní opatření závazná vycházejí ze závazných rámcových opatření Plánu hlavních povodí České republiky [L39], národních právních předpisů, resp. směrnic EU a přístupových dohod s Evropským společenstvím. Tato opatření mají současně stanoven konkrétní termín splnění, který je bližší než konec období tohoto cyklu plánování, čímž je konec roku 2015.

Základní opatření ostatní nejsou obsažena v závazných rámcových opatřeních Plánu hlavních povodí České republiky [L39], a požadavek na jejich realizaci není vyžadován národními právními předpisy.

V kapitole C.4. - Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí jsou mj. navržena konkrétně specifikovaná jednotlivá základní opatření podle následujících oblastí účinku:

- k ochraně vod užívaných nebo které se budou užívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu,
- omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů,
- k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu,
- k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod.

Každé opatření v těchto oblastech je podrobně popsáno v příslušném „listu opatření“ včetně nákladů na jeho realizaci, jeho přínosu pro ochranu vod i dalších technických a ekonomických údajů.

Dále jsou hodnocena pouze tato konkrétně specifikovaná opatření po jednotlivých výše uvedených oblastech (jsou obsažena v listech opatření typu A), neboť pouze pro ně jsou k dispozici podklady pro toto hodnocení. Obecná opatření obsažená v listech opatření typu B a typu C hodnocena nejsou, protože jsou vymezena pouze rámcově, případně je nelze řešit konkrétním technickým opatřením a pro hodnocení nejsou k dispozici potřebné údaje a podklady.

Náklady jednotlivých konkrétně specifikovaných opatření jsou uvedeny ve stálých cenách roku 2007.

A. Opatření pro vody užívané nebo které se budou užívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu

Na základě opatření navržených v kapitole C.4. Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí bylo provedeno hodnocení jednotlivých opatření a jeho výsledek je v tabulce č. 26, kde jsou uvedena opatření zahrnutá do Programu opatření.

Tabulka č. 26 - Opatření k ochraně vod používaných k výrobě pitné vody

Identifikátor opatření (ID)	Název opatření	Náklady (mil. Kč)
LA100204 *	Opatření v ploše povodí VN Souš a VN Josefův Důl (studie)	6
LA110278	Opatření nad vodárenskou nádrží Hamry	15
LA110329	Opatření nad vodárenskou nádrží Vrchlice	30

* Jedná se o opatření podle listu opatření typu B, nicméně je věcně a územně specifikováno, proto je zahrnuto do hodnocení.

Celkové hodnocení opatření pro vody užívané nebo které se budou užívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu:

V rámci Programu opatření jsou navržena opatření k ochraně vod používaných k výrobě pitné vody s předpokládanými náklady ve výši 51 mil. Kč. Tyto náklady nejsou významné, opatření jsou realizovatelná a lze je finančně podpořit z relevantních podpůrných zdrojů.

Pro ochranu vod používaných k výrobě pitné vody budou příznivě působit i následující opatření, která se předpokládají realizovat u bodových zdrojů znečištění v tomto nebo následujícím cyklu plánování:

- 100121 – Splašková kanalizace Vortová, Studnice, Hamry a odvedení na ČOV Hlinsko,
- 100165 – Malešov - dostavba kanalizace a rekonstrukce ČOV,
- 100222 – Kanalizace Bojanov a výstavba ČOV,
- 100227 – Rekonstrukce kanalizace Trhová Kamenice a výstavba ČOV,
- 100 228 – Ústupky – výstavba splaškové kanalizace a odvedení odpadních vod mimo nádrž.

B. Opatření k omezení vypouštění znečištění z bodových zdrojů:

Na základě základních opatření navržených v kapitole C.4. Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí jsou hodnocena opatření charakteru nové výstavby, intenzifikací a rekonstrukcí ČOV a nové výstavby a rekonstrukce kanalizací. Jednotlivá opatření se hodnotí z hledisek:

- investiční náročnosti,
- umístění ve zvlášť chráněných územích z hlediska ochrany přírody,
- proveditelnosti opatření a stavu investorské přípravy,
- priorit s ohledem na naplnění závazku ČR v rámci předvstupních dohod s EK na plnění přechodného období k implementaci směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod.

Vedle toho se samostatně hodnotí ČOV z hlediska zlepšování jakosti vypouštěných odpadních vod a dále účinnost nové výstavby kanalizací z hlediska nově připojovaných obyvatel

Podkladem pro toto posouzení jsou příslušné listy jednotlivých opatření sestavené podle:

- údajů hlavních provozovatelů a vlastníků infrastruktury,
- vládního materiálu k aktualizaci strategie financování implementace směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod (MZe a MŽP leden 2008) [L40],
- zjišťování zpracovatele, zejména s využitím schváleného Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací.

Poznámka: Podklady hlavních provozovatelů a zjištěné údaje zpracovatele se často lišily od údajů aktuálního seznamu aglomerací, který je přílohou vládního materiálu o Aktualizaci strategie

financování implementace Směrnice č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod (MZe, MŽP leden 2008) [O38],.

Investiční náročnost:

Byla hodnocena výše investičních nákladů všech navržených základních opatření oproti disponibilním finančním zdrojům, které v horizontu let 2009 až 2015 představují v mil. Kč:

- fondy EU (OPŽP a Program rozvoje venkova)	5 200,0
- národní zdroje finančních podpor (kofinancování OPŽP ze SFŽP)	200,0
- programy státního rozpočtu (MZe + MŽP)	100,0
- vlastní zdroje kofinancování podpůrných programů	1 570,0
- ostatní vlastní zdroje vodárenských společností, měst a obcí	2 000,0
- ostatní dotace (kraje)	200,0
Celkem	9 270,0

Disponibilní finanční zdroje z podpůrných fondů a programů pro období let 2009 až 2015 byly stanoveny úměrně (podle počtu obyvatel v oblasti povodí) k celkovým plánovaným finančním zdrojům podle Plánu hlavních povodí České republiky [L39] a odborným odhadem.

V listech opatření jsou specifikována opatření o souhrnných nákladech cca 12 389 mil. Kč. Byla provedena analýza všech specifikovaných opatření, která s využitím výše uvedených hledisek zhodnotila přijatelnost a prioritu opatření, a to samostatně pro čistírnou odpadních vod a samostatně pro kanalizace.

V tabulkách č. 27 (Potřeba nové výstavby a intenzifikace ČOV) a č. 28 (Potřeba nové výstavby a rekonstrukce kanalizací) a dále v seznamu kanalizací a ČOV pro obce pod 2000 EO je uveden výsledek této analýzy, který obsahuje opatření o celkových investičních nákladech představujících cca 11 253 mil. Kč.

Potřeba intenzifikace ČOV v obcích s počtem ekvivalentních obyvatel vyšším než 2000

Jedná se o intenzifikaci 54 ČOV uvedených v následující tabulce č. 27. Náklady na uvedená opatření představují cca 3 656 mil. Kč.

Tabulka č. 27 - Potřeba výstavby a intenzifikace ČOV v obcích nad 2 000 obyvatel

Identifikátor opatření	Město – obec	Zařazeno o Seznamu aglomerací	CHKO	Stav přípravy projektu	Náklady (mil. Kč)
LA100002	Mnichovo Hradiště	Ano			40
LA100003	Náchod	Ano		DSP	125
LA100004	Nové Město nad Metují	Ano		DUR	15
LA100006	Nový Bydžov	Ano			43
LA100008	Odolena Voda	Ano			55
LA100010	Pečky	Ano		DSP	42
LA100011	Police nad Metují	Ano		DUR	52
LA100012	Rokytnice v Orlických horách	Ano			14
LA100014	Rychnov nad Kněžnou	Ano		DUR	47
LA100015	Sadská	Ano		DSP	9
LA100017	Neratovice	Ano		DSP	50
LA100021	Opočno	Ano		DUR	45

Identifikátor opatření	Město – obec	Zařazeno o Seznamu aglomerací	CHKO	Stav přípravy projektu	Náklady (mil. Kč)
LA100029	Teplíce nad Metují	Ano	Ano	DUR	12
LA100032	Líbeznice	Ano			14
LA100034	Brandýs nad Labem - Stará Boleslav	Ano		DUR	60
LA100035	Vamberk	Ano		DSP	42
LA100037	Broumov	Ano	Ano	PD	65
LA100041	Čáslav	Ano		DUR	56
LA100046	Pardubice	Ano		DSP	642
LA100047	Červený Kostelec	Ano			12
LA100050	Česká Skalice	Ano			10
LA100052	Vrdy	Ano			18,5
LA100053	Česká Třebová	Ano		IZ	130
LA100055	Český Brod	Ano		IZ	38
LA100056	Velké Hamry	Ano			18
LA100062	Městec Králové	Ano			5
LA100064	Dolní Dobrouč	Ano			51
LA100066	Dolní Újezd	Ano		DUR	75
LA100067	Lysá nad Labem	Ano		DSP	80
LA100068	Doudleby nad Orlicí	Ano			13
LA100069	Letohrad	Ano		DUR	50
LA100071	Frýdlant	Ano		DUR	180
LA100072	Golčův Jeníkov	Ano			7
LA100073	Králíky	Ano			60
LA100074	Lázně Bělohrad	Ano		DUR	43,3
LA100075	Hejnice	Ano	Ano		5
LA100077	Lomnice nad Popelkou	Ano		DSP	45
LA100081	Kutná Hora	Ano			136,5
LA100083	Kostelec nad Labem	Ano			4,6
LA100085	Hradec Králové	Ano		SP, Ž	120
LA100088	Choceň	Ano		DSP	64
LA100093	Liberec	Ano		DSP	216
LA100094	Litomyšl	Ano			115
LA100097	Hlinsko	Ano			38
LA100098	Kolín	Ano		DUR	84
LA100101	Harrachov	Ano		IZ	39
LA100104	Týniště nad Orlicí	Ano		DSP	51
LA100105	Ústí na Orlicí	Ano		DUR	121
LA100115	Praha - Miškovice	Ano			100
LA100199	Jizerní Vtelno	Ano		DSP	15
LA100208	Praha - Vinoř	Ano			100
LA100209	Praha - Kbely	Ano			36
LA100244	Úvaly	Ano		DUR	77
LA100245	Čelákovice			DVZ	70
Celkem					3 655,9

Poznámka: Údaje jsou aktualizovány podle „Konkrétních seznamů aglomerací České republiky“ zpracovaných MZe ČR v lednu 2009 (pracovní materiál MZe – podklad pro vládní materiál k aktualizaci strategie financování implementace směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod).

Hodnocení:

1. Ve všech uvedených obcích se připravuje intenzifikace a rekonstrukce ČOV k eliminaci dusíku a fosforu na limity národních předpisů, případně řešení kalové koncovky.
2. V oblasti povodí jsou identifikovány 3 ČOV nad 2000 EO umístěné v CHKO.
3. Splnění přechodného období je ohroženo ve všech obcích, které vykazují stav přípravy na úrovni studie nebo investičního záměru, případně tam, kde dosud příprava opatření nebyla zahájena.
4. S ohledem na předpokládané investiční náklady je realizace uvedených opatření ve vztahu k disponibilním finančním zdrojům reálná. Jedná se o základní opatření závazná.
5. V případě ČOV Pardubice je rizikem realizovatelnosti přiznání finanční podpory z OPŽP s ohledem na „Podmínky přijatelnosti vodohospodářských projektů“ (MŽP 2008).

Dobudování a rekonstrukce kanalizací v městech a obcích s počtem ekvivalentních obyvatel vyšším než 2000

Jedná se o potřebu nové výstavby a rekonstrukce kanalizací v 82 obcích a městech uvedených v tabulce č. 28. Náklady na tato opatření představují orientačně 5 863 mil. Kč, z toho na rekonstrukce cca 1 246 mil. Kč.

Tabulka č. 28 - Dobudování a rekonstrukce kanalizací v městech nad 2000 obyvatel

Identifikátor opatření	Město - Obec	Zařazeno do Seznamu aglomerací	Počet nově připojených obyvatel	Stav přípravy projektu	Náklady (mil. Kč)
LA100001	Mladé Buky	Ano	1 200	DSP	47,7
LA100002	Mnichovo Hradiště	Ano	2 000	DUR	47/R 79
LA100003	Náchod	Ano	250	DUR	6
LA100005	Nové Město pod Smrkem	Ano	0	DUR	61
LA100006	Nový Bydžov	Ano	456	DSP	71
LA100007	Nymburk	Ano	0		10,2
LA100010	Pečky	Ano	1 111	DUR	75
LA100011	Police nad Metují	Ano	150		10
LA100012	Rokytnice v Orlických horách	Ano	0	DSP	2
LA100013	Rtyně v Podkrkonoší	Ano	550	DUR	58
LA100014	Rychnov nad Kněžnou	Ano	650	DUR	9
LA100017	Neratovice	Ano	1 400	DSP	18
LA100018	Sezemice	Ano	760	DSP	18
LA100019	Skuteč	Ano	143	DUR	19
LA100022	Nová Paka	Ano	3 000	DSP	48,3
LA100024	Semily	Ano	956	DSP	162
LA100029	Teplice nad Metují	Ano	0	DUR	31
LA100030	Třemošnice	Ano	400		9
LA100032	Líbeznice	Ano	0		8
LA100034	Brandýs nad Labem - Stará Boleslav	Ano	60	DUR	6
LA100035	Vamberk	Ano	0	DUR	14

Identifikátor opatření	Město - Obec	Zařazeno do Seznamu aglomerací	Počet nově připojených obyvatel	Stav přípravy projektu	Náklady (mil. Kč)
LA100037	Broumov	Ano	100	DUR	30
LA100038	Velký Osek	Ano	1 350	DSP	60
LA100040	Svoboda nad Úpou	Ano	520	DSP	21
LA100041	Čáslav	Ano	220	DUR	R 27
LA100042	Čelákovice	Ano	300	DSP	63
LA100044	Turnov	Ano	1 000	DSP	181,73
LA100047	Červený Kostelec	Ano	0		17,6
LA100048	Slatiňany	Ano	331	DSP	28
LA100049	Sobotka	Ano	1 833		101
LA100050	Česká Skalice	Ano	1 500	DUR	87
LA100051	Uhlířské Janovice	Ano	90	DSP	13
LA100052	Vrdy	Ano	524	DSP	11/R 2
LA100053	Česká Třebová	Ano	150	DSP	37/R 200
LA100054	Vysoké Mýto	Ano	0	DSP	54
LA100055	Český Brod	Ano	320		62,3
LA100056	Velké Hamry	Ano	300	DUR	28
LA100059	Dobruška	Ano	1 100		80
LA100060	Milovice	Ano	280		25
LA100061	Meziměstí	Ano	125		13
LA100062	Městec Králové	Ano	50		9
LA100063	Dolní Bousov	Ano	300	DUR	27
LA100064	Dolní Dobruška	Ano	1 300	DSP	45
LA100066	Dolní Újezd	Ano	1 200	DUR	35
LA100067	Lysá nad Labem	Ano	1 500	DSP	40/R 80
LA100068	Doudleby nad Orlicí	Ano	0		23,2
LA100069	Letohrad	Ano	900		120,54
LA100070	Dvůr Králové	Ano	520	DSP	149
LA100071	Frýdlant	Ano	0		35
LA100072	Golčův Jeníkov	Ano	170		18
LA100073	Králíky	Ano	0		4
LA100074	Lázně Bělohrad	Ano	1 200	DSP	57
LA100075	Hejnice	Ano	400	IZ	31
LA100077	Lomnice nad Popelkou	Ano	370	DSP	37/R 88
LA100079	Hořice	Ano	0		7,8
LA100080	Hostinné	Ano	500	DUR	63
LA100081	Kutná Hora	Ano	850	DSP	217
LA100082	Kostelec nad Orlicí	Ano	800	DSP	15
LA100083	Kostelec nad Labem	Ano	1 480		78,4
LA100084	Kostelec nad Černými lesy	Ano	50	DSP	140
LA100085	Hradec Králové	Ano	2 845	DSP	153/R 292
LA100086	Hronov	Ano	990	DSP	60,5
LA100088	Choceň	Ano	850	DSP	18
LA100089	Chrast	Ano	780		68,5

Identifikátor opatření	Město - Obec	Zařazeno do Seznamu aglomerací	Počet nově připojených obyvatel	Stav přípravy projektu	Náklady (mil. Kč)
LA100090	Chrastava	Ano	355		70
LA100091	Jablonné nad Orlicí	Ano	112		50
LA100092	Jaroměř	Ano	816	DUR	94
LA100093	Liberec	Ano	1 800	DSP	68/R 129,4
LA100094	Litomyšl	Ano	2 350		95
LA100096	Jilemnice	Ano	2 410		50
LA100098	Kolín	Ano	470		35
LA100100	Harrachov	Ano	0		36,6
LA100102	Raspenava	Ano	2 300	DUR	250
LA100103	Rokytnice nad Jizerou	Ano	1 540	DSP	120
LA100104	Týniště nad Orlicí	Ano	2 070	DUR	45/R 37
LA100105	Ústí na Orlicí	Ano	1 050	DUR	67/R 112
LA100112	Jablonec n.N.	Ano	820	IZ	62,04
LA100115	Praha - Miškovice	Ano	0		120
LA100199	Jizerní Vteno	Ano	1 462	DUR	115/R 200
LA100157	Žamberk	Ano	295	DSP	27
LA100208	Praha - Vinoř	Ano	0		121
LA100244	Úvaly	Ano	1100		97
Celkem			62 377		4 617,4/R 1 246

Poznámka: Údaje jsou aktualizovány podle „Konkrétních seznamů aglomerací České republiky“ zpracovaných MZe ČR v lednu 2009 (pracovní materiál MZe – podklad pro vládní materiál k aktualizaci strategie financování implementace směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod).

Hodnocení:

1. V uvedených městech a obcích se plánuje připojení cca 62,4 tis. obyvatel.
2. Tam, kde je uvedeno „R“, se jedná o rekonstrukce kanalizací (s uvedením IN).
3. Splnění přechodného období je ohroženo ve všech obcích a městech, které vykazují projektovou přípravu na úrovni studie nebo investičního záměru, případně tam, kde příprava dosud zahájena nebyla.
4. S ohledem na předpokládané investiční náklady není vzhledem k disponibilním finančním zdrojům reálná realizace všech uvedených opatření v celém rozsahu, zejména rozsahu plánovaných rekonstrukcí. Reálně lze očekávat, že bude realizováno asi 50% plánovaných rekonstrukcí. Je třeba sledovat, aby v každé aglomeraci bylo připojeno na kanalizaci alespoň 85% obyvatel (ve velkých městech více než 95% obyvatel) a to v těch částech aglomerací, kde bude zajištěna vyhovující ekonomická efektivnost v ukazatelích do 100 tis. Kč na jednoho nově připojeného EO. Relevantní opatření je třeba považovat za základní a závazná.

Opatření v obcích s počtem ekvivalentních obyvatel menším než 2000

Pro tuto skupinu jsou prioritou opatření v aglomeracích, kde mohou významně přispět k ochraně vodních zdrojů určených pro zásobování obyvatel pitnou vodou, zejména v povodí vodárenských nádrží, a kde mohou přispět ke zlepšení stavu vodních útvarů. Jedná se o základní opatření ostatní uvedená v tabulce č. 29.

Tabulka č. 29 - Budování a rekonstrukce kanalizací ČOV v obcích pod 2000 obyvatel

Identifikátor opatření	Obec	Národní park CHKO	Stav přípravy	Náklady (mil. Kč)
LA100114	Pec pod Sněžkou	NP	studie	30
LA100116	Hrochův Týnec		DUR	98
LA100117	Prachovice		DUR	15
LA100118	Rabštejská Lhota		IZ	5
LA100120	Častolovice		-	23
LA100131	Dolní Roveň		DSP	222
LA100134	Moravany		-	26
LA100136	Smidary		studie	67
LA100137	České Meziříčí		DUR	100
LA100138	Nechanice - Staré Nechanice		DSP	35
LA100139	Všestary		DUR	41
LA100140	Dolní Příim - Probluz		DUR	15
LA100141	Miletín		DVZ	126
LA100142	Ostroměř		DVZ	120
LA100143	Pecka		DVZ	120
LA100144	Libáň		DVZ	108
LA100155	Nový Hrádek		-	9
LA100158	Horní Čermná		-	71
LA100159	Dolní Čermná		-	85
LA100161	Chotěboř		dle akce	72
LA100163	Žiželice		-	68
LA100164	Hrádek nad Nisou		-	10
LA100165	Malešov		-	50
LA100166 *	Klášteřec nad Orlicí		-	74
LA100215	Stěžery		studie	27
LA100216	Praskačka - Vlčkovice		studie	50
LA100246	Chlístovice - Žandov		DSP	73
Celkem				1 740

* Opatření k ochraně vod, na kterých jsou vymezeny koupací oblasti

Hodnocení:

S ohledem na finanční náročnost nelze očekávat, že všechna opatření mohou být realizována do r. 2015 v plném rozsahu. Důvodem je především tato skutečnost:

Na základě finanční a ekonomické analýzy k projektu finančně podporovaného z prioritní osy 1 OPŽP [O42], nelze předpokládat u obcí do 2000 obyvatel schopnost kofinancování z vlastních zdrojů, je-li rozsah projektu cca 100 až 150 mil. Kč a více. Z těchto důvodů je nezbytné optimalizovat rozsah opatření.

Celkové hodnocení opatření k omezení vypouštění znečištění z bodových zdrojů:

Souhrnné náklady na konkrétně specifikovaná opatření v oblasti čištění a odkanalizování odpadních vod z komunálních zdrojů znečištění jsou předpokládány ve výši cca 12,39 mld. Kč. Opatření

zahrnutá po provedeném hodnocení do Programů opatření mají předpokládané náklady ve výši cca 11,25 mld. Kč, což o cca 2 mld. Kč převyšuje uvažované disponibilní zdroje.

S ohledem na předpokládané souhrnné náklady uvedených opatření u komunálních bodových zdrojů znečištění představuje nedostatek finančních zdrojů pro první cyklus plánování cca 15% odhadu potenciálních disponibilních zdrojů na realizaci opatření tohoto typu. S ohledem na to, že realizace převážné části těchto opatření představuje zákonnou povinnost vlastníků příslušné vodohospodářské infrastruktury, bude nutné chybějící finanční zdroje doplnit z vlastních zdrojů vlastníků infrastruktury zejména v oblasti rekonstrukcí kanalizačních sítí.

Na druhé straně dosažený stav přípravy některých projektů vytváří určitou nejistotu, zda bude možné tyto projekty zahájit v nejbližší době a proto těžiště jejich realizace může být posunuto za rok 2012, čímž bude posunuta i potřeba finančních zdrojů. Dále je nutné vzít v úvahu, že pro využití výše uvedených podpůrných finančních zdrojů (OPŽP, PRV, programy státního rozpočtu, SFŽP ČR apod.) jsou stanovena konkrétní pravidla, která některé projekty v určitých časových obdobích nebudou splňovat (viz např. omezení podpory rekonstrukcí kanalizačních sítí). Takové projekty pak bude nutné realizovat z vlastních zdrojů jejich investorů. Při tomto omezení využití podpůrných finančních zdrojů pak lze očekávat, že dojde k redukci rozsahu předpokládaných rekonstrukcí kanalizačních sítí a ČOV.

Míru nejistoty při čerpání finančních prostředků z dotačních programů lze uvést na příkladu OPŽP, který představuje rozhodující podíl disponibilních zdrojů. V rámci OPŽP je přijatelnost vodohospodářských projektů k podpoře posuzována na základě podmínek přijatelnosti definovaných v programovém dokumentu. Mimo to je konkrétní výše podpory stanovována individuálně finanční analýzou. Další omezující podmínky mohou představovat omezení v rámci jednotlivých výzev k předkládání žádostí o podporu z OPŽP.

Předpokládá se, že opatření, která nebudou připravena nebo nebudou finančně zajištěna, budou realizována v dalších cyklech plánování.

Omezující podmínky pro využití podpůrných zdrojů mohou vyvolat tlak na zvýšení podílu vlastních zdrojů investorů na financování konkrétních akcí.

C. Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů

Jednotlivá opatření specifikovaná v listech opatření zahrnují projekty revitalizací vybraných úseků vodních toků a zprostupnění příčných překážek (jezů) na vodních tocích.

Jedná se o opatření, jejichž prioritu projednala pracovní skupina složená ze zástupců správců vodních toků (Povodí Labe, státní podnik, Lesy ČR, státní podnik a ZVHS) a zástupců AOPK.

Každé opatření je podrobně popsáno v listu opatření, ze kterého byly některé údaje a informace převedeny do přehledné tabulky č. 30. Jedná se o:

- priority opatření z pohledu ochrany přírody a krajiny, kde:
 - priorit 1 znamená, že opatření je umístěno v rizikových územích registru chráněných území (v případě nerealizace hrozí nedosažení příznivého stavu ochrany),
 - priorit 2 znamená, že opatření má mimořádný význam pro ochranu přírody a krajiny,
 - kód a znamená, že připravenost opatření umožňuje realizovatelnost do r. 2012,
 - kód b znamená, že opatření je určeno k přípravě po r. 2012,
- lokalizace k vodnímu toku,
- správce vodního toku,
- stav přípravy,
- investiční náklady,
- technická realizovatelnost.

Tyto údaje a informace přispívají k posouzení těchto opatření z hlediska:

- investiční náročnosti,
- priorit z hlediska ochrany přírody a krajiny,
- proveditelnosti opatření.

Investiční náročnost

Je hodnocena výše investičních nákladů základních opatření navržených do Programu opatření oproti disponibilním finančním zdrojům, které se v horizontu let 2009 až 2015 předpokládají v mil. Kč:

- fondy EU (OPŽP)	960,0
- národní zdroje finančních podpor (kofinancování OPŽP)	200,0
- SFŽP ČR	440,0
- programy státního rozpočtu (MZe a MŽP)	250,0
- vlastní zdroje kofinancování podpůrných programů	70,0
- ostatní dotace (kraje)	40,0
Celkem	1 960,0

Disponibilní finanční zdroje z podpůrných fondů a programů byly stanoveny úměrně (podle plochy oblasti povodí) k celkovým plánovaným finančním zdrojům podle Plánu hlavních povodí České republiky [L39], pro období let 2009 až 2015.

V seznamu tabulky č. 30 jsou uvedena opatření o celkových investičních nákladech představujících cca 918 mil. Kč, což znamená, že jsou z hlediska finančních zdrojů realizovatelná.

K tomu je však třeba poznamenat, že ZVHS není schopna zajistit finanční, projektové a inženýrské přípravy příslušných opatření, a to z těchto důvodů:

- nemá finanční zdroje na financování nákladů na projekty (způsobilé výdaje) ve všech stupních do doby, kdy bude projekt schválen k financování z OPŽP,
- nemá finanční zdroje na inženýrské činnosti, které nejsou způsobilými výdaji (zejména studie, organizace výběrových řízení, právní pomoc k získání práv k dotčeným nemovitostem apod.).

Priority z hlediska ochrany přírody a krajiny

Z tohoto pohledu se opatření hodnotí dle výše uvedených priorit č. 1 a 2 a kódů a) a b).

Vzhledem k hodnocení investiční náročnosti se potvrzuje, že v návaznosti na zpracování technických studií a vyhlášení příslušné výzvy OPŽP je možné zahájit projektovou a inženýrskou přípravu opatření priorit č. 1 a 2, bodu a) po roce 2009 i přípravu opatření – kód b), (v případě investorství ZVHS po vyřešení financování projektové přípravy).

Proveditelnost opatření:

Proveditelnost opatření je hodnocena z hlediska možných střetů získání nemovitostí pro potřeby stavby a technické realizovatelnosti, výsledek hodnocení jednotlivých opatření je zahrnut v tabulce č. 30.

Mimo opatření uvedená v tabulce č. 30, která představují opatření zahrnutá do Programu opatření pro tento cyklus plánování v oblasti vod, byla specifikována další opatření o předpokládaných souhrnných nákladech ve výši cca 3 698 mil. Kč, která budou s ohledem na stav jejich přípravy realizována v následujících cyklech plánování v oblasti vod.

Celkové hodnocení opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů:

Souhrnné náklady na konkrétně specifikovaná opatření v oblasti zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů jsou předpokládány ve výši cca 4 616 mil. Kč. Opatření zahrnutá po provedeném hodnocení do Programu opatření mají předpokládané náklady ve výši cca 918 mil. Kč, což je z hlediska uvažovaných disponibilních zdrojů realizovatelné.

Tabulka č. 30 - Revitalizační opatření

Identifikátor opatření	Název opatření	Náklady (mil.Kč)	Realizovatelnost	Priorita opatření / sub priorita	Lokalizace	Stav přípravy projektu	Správce vodního toku
LA110010	Orlice, Štěpánovsko, revitalizace odstaveného ramene	30,0	obtížná	1/a	vedlejší rameno Orlice severně od Albrechtic nad Orlicí, lokalita Štěpánovsko		PLa
LA110022	Dědina, Podbřezí (jez Skalka), zprůchodnění migrační překážky	0,8	obtížná	2/a	Dědina v Podbřezí - jez Skalka	ST	PLa
LA110023	Orlice, Malšova Lhota, revitalizace	3,6	snadná	1/a	slepé rameno Orlice při zaústění Stříbrného potoka SV od Malšovy Lhoty		PLa
LA110030	Labe, Brandýs nad Labem, zprůchodnění migrační překážky	15,0	střední	2/a	jez Brandýs nad Labem ř.km 137.9		PLa
LA110031	Labe, Kostelec nad Labem, zprůchodnění migrační překážky	15,0	střední	2/a	jez Kostelec nad Labem ř.km 130.2		PLa
LA110033	Labe, Neratovice, zprůchodnění migrační překážky	15,0	střední	2/a	jez Neratovice ř.km 123.0		PLa
LA110034	Labe, Obříství, zprůchodnění migrační překážky	15,0	střední	2/a	jez Obříství ř.km 116.2		PLa
LA110044	Labe, Klavary, zprůchodnění migrační překážky	10,0	střední	2/a	zdymadlo Klavary ř.km 79,1		PLa
LA110054	Labe, Čelákovice, zprůchodnění migrační překážky	15,0	střední	2/a	jez Čelákovice ř.km 145.0	ST,PR	PLa
LA110055	Jindřichovický potok, Jindřichovice až Dětřichov, revitalizace	7,6	obtížná	2/a	Jindřichovický potok a přítoky mezi obcemi Jindřichovice a Dětřichov		PLa
LA110056	Lužické Nisa, Liberec, revitalizace	10,5	obtížná	2/b	tok od úseku jízdárny po fotbalový stadion		PLa
LA110058	Jizera, Turnov - Svijany, protipovodňová opatření a revitalizace	85,0	obtížná	2/b	Jizera v oblasti Turnov - Svijany	ST	PLa
LA110098	Bartošovický potok, Bartošovice, revitalizace	1,4	střední	1/b	dolní úsek v zastavěné části obce Bartošovice v O. h.		LČR
LA110103	T6, Jadmé, revitalizace	1,5	obtížná	1/a	zregulovaný spodní úsek PP Divoké Orlice od souvislé zástavby po cca 150 m nad zaústění	ST,PR,UR	ZVHS
LA110106	Koutský potok, Lom, zprůchodnění migrační překážky	2,5	obtížná	2/a	propustek z Benešových rámmů na lesní cestě z Lomů na Mnichovou	ST	LČR
LA110107	Divoká Orlice, Orlické Záhoří, zprůchodnění migrační překážky	1,5	obtížná	1/a	objekt ze 2 kaskádovitě umístěných stupňů na Divoké Orlici pod osadou Zelenka	ST	PLa
LA110108	Labe, Němčice, revitalizace odstaveného ramene	15,0	střední	1/b	SZ okraj obce Němčice	ST	PLa

LA110112	Labe, Srnojedy, zprůchodnění migrační překážky	43,0	obtížná	2/a	VD Srnojedy	ST,PR	PLa
LA110113	Labe, Pardubice - Polabiny, revitalizace odstaveného ramene	20,0	obtížná	2/a	Pardubice - městská část Polabiny	ST,PR	PLa
LA110122	Labe, Hrozná, revitalizace odstaveného ramene	22,0	obtížná	1/a	odstavené Labské rameno JV od Opatovic nad Labem	ST	PLa
LA110131	Poldr Dolní Lipka, revitalizace v zátopě	3,0	obtížná	1/b	od soutoku s T. Orlicí po Horní Lipku mimo neupravenou střední část	ST	PLa
LA110137	Barovka, Libice nad Doubravou až Maleč, revitalizace	0,8	obtížná	2/a	úsek od mostu Libice n. D. - Maleč až k ústí do Doubravy		LČR
LA110147	Jizera, Turnov, zprůchodnění migrační překážky	10,0	střední	2/a	jez MVE Turnov II ř.km 79,600	ST,PR,UR,SP	Pla
LA110155	Jizera, Turnov - Nudvojovice, revitalizace mrtvého ramene	7,0	snadná	2/a	odstavené rameno u Nudvojovic - Turnov	ST	PLa
LA110156	Rozkoš, Domkov, revitalizace koryta	10,0	obtížná	2/a	mezi zátopou VD a ČOV Šonov		Pla
LA110157	Orlice, Tylův palouk, revitalizace ramen	31,5	obtížná	1/a	hranice k.ú. Štěpánovsko a Petrovice nad Orlicí	ST,PR	Pla
LA110158	Trotina, Sendražice - Račice, revitalizace	27,1	obtížná	2/a	od železnice po komunikaci u Račic		PLa
LA110159	Biřička, Petrofova jezírka, revitalizace	26,0	obtížná	1/a	úsek od soutoku s Labem po státní silnici Hradec Králové - Vysoká nad Labem		PLa
LA110162	Bystřice, Polšt', revitalizace koryta	10,0	obtížná	2/b	Mezi obcemi Polšt' a Rohoznice		PLa
LA110163	Košátecký potok, Nemyslovice – Sušno, revitalizace koryta	3,1	snadná	2/a	Mezi obcemi Sušno a Nemyslovice od státní silnice	ST,PR	PLa
LA110164	Mlynařice, Benátecká Vrutice - Milovice, revitalizace koryta	50,0	obtížná	2/b	od mostku v Milovicích po vodní plochu na levém břehu	ST	PLa
LA110165	Mlynařice, Lysá nad Labem - Stará Lysá, revitalizace	30,0	obtížná	2/b	od levostranného přítoku v ř.km 9,2 po železniční trať		PLa
LA110168	PP č. 6 Lučního potoka, Rudník, revitalizace	5,5	snadná	2/a	úsek od silnice směr Rudník po propustek na okraji lesa	ST,PR,UR	ZVHS
LA110169	Teplický potoka, Teplice nad Metují, revitalizace	2,5	snadná	2/a	úsek od trubního propustku na konci komunikace vedoucí z města Teplice po konec toku Teplický p.	ST	ZVHS
LA110171	"Od lesa", k.ú. Raspenava, revitalizace	3,1	snadná	2/a	úsek od usedlosti "Dvořákov" po lesní komplex na JV k.ú. Raspenava	ST,PR,UR	ZVHS
LA110172	Černý potok, Vesec u Jičina, revitalizace	4,2	snadná	2/a	úsek od hranice k.ú.Vesec a k.ú. Kostelec po soutok s LBK Vesec	ST,PR,UR,SP	ZVHS
LA110174	PP č.1 Teplického potoka, Horní Teplice, revitalizace	5,5	snadná	2/a	úsek od pramenné části pod Bukovou horou až k části obce Teplice n. M. - Horní Teplice	ST	ZVHS
LA110176	Malá Jeřice, Oldřichov v Hájích, revitalizace	4,6	snadná	2/a	úsek od železničního mostu po konec stávajícího opevnění potoka	ST,PR,UR	ZVHS
LA110177	LP č. 5 Ledhujky, Suchý důl až	3,8	snadná	2/a	úsek od cestního propustku v k.ú. Suchý Důl po rybníček k. ú.	ST,PR,UR	ZVHS

	Slavný, revitalizace				Slavný		
LA110182	Malostranský potok, Černilov, revitalizace	11,6	snadná	2/a	úsek od lesa Kaltouz v k.ú. Černilov po BC V ráji v k.ú. Výrava	ST,PR,UR	ZVHS
LA110186	LP Knapoveckého potoka č.5, Horní Houžovec, revitalizace	6,0	obtížná	2/a	úsek VT nad obcí Horní Houžovec ř.km 0,14 - 1,14	ST	LČR
LA110189	Třeslice, Bělý, revitalizace	7,5	obtížná	2/a	úsek VT od soutoku s Machovským potokem po obec Bělý		LČR
LA110195	PP Labiště, Opočíněk, revitalizace	4,9	střední	1/a	přírodní památka - odstavené labské rameno severozápadně od Opočínku		PLa
LA110196	Stříbrný potok, Malšova Lhota, revitalizace	2,6	střední	2/a	část toku 120 m před zaústěním do mrtvého ramene Orlice v Malšově Lhotě		LČR
LA110198	Trotina, Račice – Lužany, revitalizace koryta	18,3	obtížná	2/a	Račice až Lužany		PLa
LA110208	Tichá Orlice, Čermná nad Orlicí, rybí přechod	20,0	obtížná	1/a	jez MVE Čermná nad Orlicí ř.km 11.445	ST,PR	PLa
LA110220	Labe, Kolín - Kmochův ostrov, revitalizace odstaveného ramene	63,0	snadná	2/a	Kmochův ostrov	ST	PLa
LA110249	Litolská svodnice, Litol, revitalizace	8,0	snadná	1/b	Lysá nad Labem - Litol	ST,PR	PLa
LA110253	Žehrovka, Samšina, revitalizace	5,0	snadná	1/b	Samšina	ST	PLa
LA110254	LP Jindřichovického potoka č.9, Jindřichovice pod Smrkem, revitalizace	1,4	snadná		úsek od konce lesního porostu po železniční propust		LČR
LA110256	Tichá říčka, "Podkova", revitalizace	5,0	střední		úsek od silnice do místní lokality Podkova po prameniště		LČR
LA110257	Bačetínský potok, Bačetín, revitalizace	8,0	snadná		úsek od zaniklého rybníku v lese po rybník na začátku obce Bačetín	ST,PR,SP	LČR
LA110277	Podolský potok, Klešice, revitalizace koryta	6,0	střední		Klešice	ST	PLa
LA110279	Desná, Dolní - Horní Újezd, revitalizace koryta	10,0	snadná		Dolní Újezd - Horní Újezd	ST	PLa
LA110284	Loučná, Sezemice - Čeradice, obnova břehových porostů	15,0	střední		Sezemice - Čeradice	ST	PLa
LA110285	Loučná, Nedošín - Litomyšl, obnova břehových porostů	3,0	střední		Litomyšl - Nedošín	ST	PLa
LA110290	Smědá, Višňová, revitalizace toku	20,0	střední	3	Višňová	ST	PLa
LA110295	Oleška, Libštát – Ústí u Staré Paky, obnova břehových porostů	4,0	střední		Libštát	ST	PLa
LA110301	Jizera, Kochánky – Benátky nad Jizerou, obnova břehových porostů	2,0	střední	2/b	Kochánky - Benátky nad Jizerou	ST	PLa
LA110311	Labe, zdrž Týnec nad Labem a	3,0	střední		Zdrž Týnec nad Labem a Veletov	ST	PLa

	Veletov, obnova břehového porostu						
LA110313	Labe, zdrž Klavary, Velký Osek a Poděbrady, obnova břehového porostu LB a PB	5,0	střední		Zdrž Klavary, Velký Osek a Poděbrady	ST	Pla
LA110328	Bělá, Kvasiny - rybí přechod	5,0	střední		Kvasiny	PR	Pla
LA110330	Úvaly, Výmola, přírodě blízká protipovodňová opatření	9,0	střední		Úvaly	ST,PR	Pla
LA110331	Javorka, Ostroměř, revitalizace	12,0	obtížná		Ostroměř	ST	Pla
LA110332	Bílá Nisa, Bedřichov - Janov, revitalizace území	40,0	střední	2/b	Bedřichov - Janov	ST	Pla
LA110334	VD Mšeno, opatření nad VD s vodou ke koupání, revitalizace	10,0	střední		VD Mšeno	ST	Pla
LA110350	Orlice, Týniště nad Orlicí - Jordán, revitalizace odstaveného ramene	7,0	střední		Jordán - Týniště		Pla
LA110354	VD Ivanské jezero, odtěžení nánosů a obnova mokřadu	13,6	střední		Rychnov nad Kněžnou	ST	Pla
LA110368	Metuje, Náchod, obnova břehových porostů	3,0	střední	2/b	Náchod		Pla
LA110387	Piletický a Librantický potok, EVL CZ0523006, revitalizace	20,0	obtížná	2/b	v celé délce EVL		Pla/ZVHS
LA110388	Luční potok v Podkrkonoší, EVL CZ0523823, revitalizace	2,0	snadná	2/b	nad soutokem s Čistou		ZVHS
Celkem		918					

D. Opatření k omezení, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod - staré ekologické zátěže

Jednotlivá opatření představují projekty sanace starých ekologických zátěží v oblasti povodí, u nichž se předpokládá, že jejich realizace bude mít zásadní význam pro hodnocení rizikovitosti dotčených útvarů podzemních vod.

Aktuální údaje o zátěžích vybraných SEKM (dříve SEZ) MŽP na základě výsledků monitoringu (údaje ČHMÚ) byly ověřeny a doplněny o další dostupné informace získané především z databází krajských úřadů (Studie starých zátěží z r. 2005 Krajského úřadu Středočeského kraje, seznamy zátěží vybraných pro MŽP Krajskými úřady – Královéhradeckým, Pardubickým, Libereckým, tzv. Priority) a dále od České inspekce životního prostředí.

K doplnění informací o zátěžích byly využity informace z portálu MF ČR, zejména seznam „Společnosti s platnou ekologickou smlouvou“, tj. společnosti, s nimiž má MF uzavřenou smlouvu na odstranění ekologických zátěží vzniklých před privatizací.

Pro vyhodnocení a výběr zátěží byla zvolena kritéria s bodovým ohodnocením ukazatelů: ekologická smlouva (ano / ne), stav opatření (ukončeno / probíhá / předběžné opatření / provedené částečně / nezahájené / neznáme), počet zjištěných vybraných nebezpečných a prioritních látek (1 látka / více látek), přítomnost dalších problematických látek u nových doplněných zátěží - priority „P“ KÚ nebo ČIŽP (1 látka / více látek / neznámé látky), přínos sanace (ano / ne / nejsou data z monitoringu) a prioritní „P KU, ČIŽP“ (ano / ne).

Každá zátěž byla ohodnocena celkovým součtem bodů - min. 2 až max. 6 bodů. Užší výběr zátěží byl proveden ve dvou dalších krocích:

- a) zátěže, které mají uzavřenu ekologickou smlouvu,
- b) zátěže s max. celkovým počtem sečtených bodů (5 až 6 bodů) s větší vahou kritérií „stav opatření“ a „priorita“, ale s neuzavřenou ekologickou smlouvou.

Výběr provedený výše popsaným způsobem byl doplněn podle výsledků projednání získaných připomínek a opatření zařazení do Programů opatření jsou uvedena v tabulkách č. 31 a č. 32.

Tabulka č. 31 – Vybrané staré zátěže s uzavřenou ekologickou smlouvou

Identifikátor opatření	Název opatření	Náklady (mil. Kč)
LA150002	Carborundum Electrite a.s.	25
LA150006	Walter, a.s. Stará Boleslav	50
LA150009	STČP a.s. Čáslav	25
LA150013	STČP a.s. - Český Brod	25
LA150015	OEZ Dolní Dobrouč	0,15
LA150016	Autopříslušenství Hajnice	25
LA150018	Benzina a.s. - DS Hradec Králové	25
LA150021	ABB Elektro-Praga	0,15
LA150023	BTV Plast s.r.o. Na Hutích	25
LA150024	BTV Plast s.r.o. Lučany	25
LA150025	KARSIT s.r.o. Jaroměř	0,15
LA150028	Benzina a.s. - DS Jičín	25
LA150034	KORAMO (nyní PARAMO) a.s. Kolín	25
LA150035	Lučební závody Draslovka, a.s. Kolín	25
LA150036	Lučební závody, a.s. Kolín (Draslovka II)	25
LA150037	Škoda AUTO, a.s. servis Kosmonosy	0,15
LA150041	Inproma spol. s r.o. Křinec	0,15
LA150044	OEZ Letohrad	25

Identifikátor opatření	Název opatření	Náklady (mil. Kč)
LA150045	Benzina a.s. - DS 860	0,15
LA150046	Škoda AUTO, a.s. Mladá Boleslav, skládka Uhřínov	0,15
LA150054	ŠKODA, a.s. Mladá Boleslav zákl.závod	25
LA150057	SPOLANA a.s. Neratovice	25
LA150059	Zásobárna Nymburk	25
LA150063	Synthesia a.s., Pardubice - Semtín	148
LA150068	Sklárny Bohemia a.s. Poděbrady	25
LA150069	Horní Počernice - Chemie	25
LA150071	PAL (Magna Clousures) Kbely, (pův. International a.s. Praha)	25
LA150072	Avia Praha 9 (pův. Daewoo)	25
LA150083	VČE a.s. Neznášov	0,15
LA150085	Velamos, a.s. divize Skuteč	0,15
LA150091	Kara Trutnov, a.s.	25
LA150096	Skládka kalů ESAB Vamberk a.s.	0,15
LA150097	Sanace ŠKODA AUTO a.s. Závod Vrchlabí	0,15
LA150098	Sanace ŠKODA AUTO a.s. Závod III- Vrchlabí	0,15
LA150099	Sanace ŠKODA AUTO a.s. Závod IV- Vrchlabí	0,15
LA150100	Labit a.s. Vrchlabí	50
LA150101	VČE a.s. Vrchlabí - město	50
LA150102	KAROSA a.s.	25
LA150103	Benzina a.s. - DS Žamberk	5
LA100243	PARAMO - hlavní závod	25
	PARAMO Pardubice – Blato	30
	PARAMO Pardubice – HLAVEČNÍK	25
	PARAMO Pardubice - NOVÁ VES	25
	PARAMO Pardubice - ČASY – skládka	25
	PARAMO Pardubice - Zimní přístav	25
	PARAMO Pardubice - ZDECHOVICE	25
	PARAMO - Pardubice - POD SV. TROJICÍ	25
	PARAMO Pardubice (okolí ČSAD, Lídl)	25
	STE a.s. - rozvodna Dražice	50
	KOPOS Kolín	2,5
	Transgas Kouřim	2,5
Celkem		1 114,95

Tabulka č. 32 - Vybrané staré zátěže s neuzavřenou ekologickou smlouvou

Identifikátor opatření	Název opatření	Náklady (mil. Kč)
LA150004	Balatkova rokle	35
LA150017	Skládka TKO Horoušany	0,15
LA150026	V Hruštičkách Jaroměř	0,15
LA150030	Blahovec - Branský kopec	2,5
LA150031	Jindřichovice pod Smrkem - Skládka	30
LA150038	ČS PHM Kostelec nad Černými Lesy	0,15
LA150039	Kouřim - Molitorov	5
LA150055	V cihelně Mnichovo Hradiště - skládka	2,5
LA150076	VELTECH a.s. Čakovice	60
LA150079	TESLA Holešovice a.s.	35
LA150080	Vápenný vrch	35
LA150081	Horní Rokytnice	0,15
LA150087	Lukavice - skládka	79
LA150095	Knapovec - ASO	0,15
LA100243	FOXCONN CZ Pardubice (býv. TESLA Kyjevská)	25
	Elton Nové Město nad Metují	25
	FAB Rychnov nad Kněžnou	25
	ERGOTEP Proseč	25
	HTN PISTOL Hlinsko	25
	ETA Hlinsko	25
	Mstětice - Čepro	25
	Letiště Čáslav	25
	Kovošrot Kolín	2,5
	Izolit Jablonné nad Orlicí	2,5
	Blehovsko Chrudim	0,15
	KSŠ spol. s r.o. Ždírec nad Doubravou	2,5
	Kalová pole Nepasice	2,5
	Prádelny a čistírny Náchod a.s.	2,5
	Rubena Hradec Králové a.s., provozovna Náchod	2,5
	Letov, a.s. Letňany	25
	Mašov u Turnova - Kadeřavec	5
	Modřišice - Podháj	5
	Boleslav Vodní mlýn	5
	Dětřichov u Frýdlantu	5
Modřišice	5	
Mníšek u Liberce	5	
Nový Bydžov, bývalý areál Kovoplast	50	

Identifikátor opatření	Název opatření	Náklady (mil. Kč)
LA100243	Rekultivace skládky Lukášov	30
	Červený Kostelec	25
	Skládka AZNP Horka u Bakova n. Jizerou	0,15
Celkem		660,05

Investiční náročnost

Souhrnné náklady na konkrétně specifikovaná opatření v oblasti starých ekologických zátěží jsou předpokládány ve výši cca 2 078 mil. Kč. Opatření zahrnutá do Programu opatření mají předpokládané náklady ve výši cca 1 775 mil. Kč.

Investiční náročnost opatření s uzavřenými ekologickými smlouvami (1 115 mil. Kč) nebyla hodnocena, protože na tato opatření jsou již potřebné finanční prostředky alokovány.

Pro vybraná opatření bez uzavřených ekologických smluv je hodnocen odhad výše investičních nákladů všech navržených opatření (cca 660 mil. Kč) oproti disponibilním finančním zdrojům, které se v horizontu let 2009 až 2015 předpokládají v mil. Kč:

- fondy EU (OPŽP)	408,0
- vlastní zdroje kofinancování podpůrných programů	72,0
celkem	480,0

Celkové hodnocení opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod - staré ekologické zátěže:

Disponibilní finanční zdroje z podpůrných fondů a programů byly stanoveny úměrně (podle plochy oblasti povodí) k celkovým plánovaným finančním zdrojům podle Plánu hlavních povodí České republiky [L39], pro období let 2009 až 2015.

Z uvedeného posouzení je zřejmé, že podpůrné zdroje OPŽP jsou nedostatečné a bude nutné hledat posílení těchto podpůrných zdrojů.

S ohledem na současný stav přípravy opatření uvedených v tabulkách č. 31 a 32 se však předpokládá, že realizace těchto opatření bude nastupovat postupně podle dokončování přípravy jednotlivých akcí a tím může dojít k rozložení potřeb na finanční podpůrné zdroje za rok 2013.

K tomu je třeba poznamenat, že pro stanovení nákladů uvedených opatření nejsou zpracovány všechny potřebné podklady a stanovení nákladů bude možné upřesnit až na základě podrobně zpracované realizační studie nebo projektu konkrétních opatření.

F.3.2. Doplnková opatření

Na podporu uplatnění navržených základních opatření je nezbytné řešit tato doplnková opatření:

1. Pro naplnění požadavku na dlouhodobou udržitelnost hmotného majetku v oboru vodních toků (protipovodňová opatření, revitalizace, opatření v krajině apod.), zejména s ohledem na relativně vysokou plánovanou finanční podporu z Operačního programu Životní prostředí a Programu prevence (MZe) je nezbytné sledovat změnu příslušných právních předpisů tak, aby bylo možné odepisovat příslušnou část finančního objemu hmotného majetku, který byl realizován s finanční podporou z veřejných zdrojů, případně bylo v rámci kalkulace možné uplatňovat potřebné náklady obnovy.
2. Upravit pravidla poskytování finančních podpor pro státní podniky Povodí tak, aby bylo sníženo procento podílu vlastních zdrojů na opatření typu protipovodňové ochrany, revitalizací a jiných opatření na vodních tocích ve veřejném zájmu, neboť s ohledem na relativně vysoké finanční podpory z veřejných zdrojů by nárůst vlastních zdrojů mohl

v budoucnu neúměrně zvyšovat „vodné“, tj. cenu vodohospodářské služby, která se v horizontu let 2010 až 2015 bude blížit sociální únosnosti.

3. Změnit pravidla dotačních titulů (zejména Operačního programu Životní prostředí) a umožnit dotovat finanční zdroje organizační složce státu ZVHS tak, aby byla schopna naplnit předpoklady Programu opatření (blíže viz kapitola F.3.1.1. Posouzení základních opatření – B).
4. Cestou legislativní sledovat odstranění výjimek pro některé uživatele vody, kteří nehradí náklady související s užíváním vody. Jedná se o osoby, které ve smyslu §57 vodního zákona [L1] nehradí údržbu vodních děl umožňujících nakládání s vodami za účelem využití hydroenergetického potenciálu k výrobě elektřiny a osoby, které nehradí platby za odběr povrchové vody ve smyslu §101 odst. 4 vodního zákona [L1].
5. Sledovat postupné uplatňování rámcových opatření v oblasti legislativních, ekonomických a administrativních nástrojů navržených v Závazné části Plánu hlavních povodí České republiky.
6. V odůvodněných případech navrhnout a zajistit průzkumný monitoring ve vybraných vodních útvech.

Dále je účelné zajistit následující doplňková opatření, jejichž výsledky budou využitelné pro další cykly plánování v oblasti vod:

7. Zpracovat jednotnou strategii migračního zprůchodnění vodních toků zohledňující mezinárodní závazky ČR, akční plán výstavby rybích přechodů na vybraných vodních tocích a požadavky jednotlivých krajů.
8. Zpracovat strategii rozvoje vnitrozemské plavby v ČR
9. Zpracovat strategii a koncepci kombinace přírodě blízkých protipovodňových technických a revitalizačních opatření včetně stanovení priorit.
10. Zpracovat strategii změny stávajícího vymezení povrchových vod vhodných pro život ryb a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů.

Poznámka: Projekty související s „revitalizací říčních systémů“ jsou samostatně sledovány v části týkající se opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů.

Účinek těchto opatření nastoupí částečně do roku 2015 (opatření pod čísly 1, 2, 3, 6), účinek dalších se projeví v dalším cyklu plánování v oblasti vod.

F.3.3. Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod a ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů

F.3.3.1. Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod

V rámci Programů opatření jsou zajišťovány požadavky vyplývající z dále uvedených právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod. K jednotlivým předpisům jsou přiřazeny náklady příslušných odpovídajících opatření. Toto přiřazení respektuje důsledek realizace skupin opatření na plnění požadavků jednotlivých relevantních evropských směrnic.

1) Směrnice Rady 96/61/ES o integrované prevenci a omezování znečištění [U3]

- Opatření pro zajištění požadavků této směrnice budou realizována prostřednictvím typů opatření:
- technická opatření u průmyslových znečišťovatelů (odstraňování zvlášť nebezpečných látek),
- odstraňování starých ekologických zátěží,
- komplexní sledování, zjišťování a hodnocení stavu jakosti a množství vod (komplexní monitoring vod).

Východiskem pro tato opatření je Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami [O40]. Tato opatření jsou zaměřena jednak na eliminaci znečištění z průmyslových zdrojů, ve vazbě na povrchové vody a dále, ve vazbě na podzemní vody a na staré ekologické zátěže.

Opatření jsou uvedena v kapitole C.4.7. Opatření k omezení, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod. a C.4.8. Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění. Předpokládané náklady na dosud konkrétně specifikovaná opatření se odhadují na cca 2,9 mld. Kč, tento odhad bude upřesňován v návaznosti na další postup přípravy opatření, zejména sanací jednotlivých starých ekologických zátěží.

2) Směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod [U10] Směrnice Rady 86/278/EHS, o splaškových kalech [U14]

Opatření pro zajištění požadavků těchto směrnic budou realizována prostřednictvím typů opatření:

- Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v aglomeracích nad 2000 EO,
- Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v aglomeracích pod 2000 EO v územích vyžadujících zvláštní ochranu,
- Výstavba a rekonstrukce ČOV a kanalizací v obcích pod 2000 EO,
- Technická a biologická opatření na snížení eutrofizace povrchových vod,
- Komplexní sledování, zjišťování a hodnocení stavu jakosti a množství vod (komplexní monitoring vod).

Konkrétní opatření jsou uvedena v kapitole C.4.6. Opatření k omezení vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav na vod a jsou vyhodnocena v kapitole F.3.1. Hodnocení opatření k naplnění cílů ochrany vod. Předpokládaný souhrn nákladů těchto konkrétních opatření je cca 11,3 mld. Kč.

3) Směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů [U9]

Opatření pro zajištění požadavků této směrnice budou realizována prostřednictvím typů opatření:

- Realizace opatření pozemkových úprav a komplexních pozemkových úprav,
- Zatravňování orné půdy, zvláště podél VT,
- Zlepšování druhové a prostorové skladby lesů ve zvláště chráněných územích,
- Zalesňování zemědělské půdy,
- Zlepšování druhové skladby lesních porostů,
- Ošetřování travních porostů,
- Zdokonalování lidského potenciálu v oblasti zemědělství (údržba krajiny a ochrana ŽP, eroze půdy, znečišťování vod, zvyšování biodiverzity apod.),
- Snižování znečištění povrchových a podzemních vod ze zemědělských zdrojů.

Opatření jsou uvedena v kapitole C.4.14. Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění, opatření však nejsou konkretizována a s ohledem to je odhad nákladů velmi hrubý.

Významnou roli v naplňování potřebných opatření bude hrát aktualizovaný Akční program pro snížení znečištění ze zemědělských zdrojů [L19] a dále a uplatňování zásad správné zemědělské praxe. Náklady na opatření realizovaná v rámci uvedeného akčního programu se podle aktuálních výsledků zjišťování předpokládají ve výši cca 1,4 mld. Kč.

Náklady na další opatření se předpokládají ve výši cca 0,5 mld. Kč.

V souladu s Plánem hlavních povodí České republiky [L39] se předpokládá, že realizace uvedených typů opatření bude významně podpořena z fondů EU (Operační program Životní prostředí příslušné programy pro rozvoj zemědělství a venkova) a národních podpůrných zdrojů – viz kapitola F.4.1.4. Zhodnocení analýzy návratnosti nákladů ve smyslu článku 9 Rámcové směrnice, kde je uveden předpokládaný objem finančních podpůrných zdrojů pro relevantní typy opatření v řešené oblasti povodí.

Avšak všechna opatření, která jsou zahrnuta do Programů opatření, budou v rámci jejich přípravy, vyplývá-li to z příslušného zákona, posuzována z hlediska vlivů na životní prostředí.

9) Směrnice Rady 91/414/EHS o prostředcích na ochranu rostlin [U15]

Působnost této směrnice jde mimo rámec zaměření i Programů opatření, takže v nich nejsou zahrnuta specifická opatření pro naplnění jejich požadavků. Nicméně určitý efekt může přinést dodržování zásad správné zemědělské praxe.

F.3.3.2. Ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů

V rámci tohoto cyklu zpracování a realizace Plánu oblasti povodí Horního a středního Labe se nepředpokládá změna cílů ochrany vod jako složky životního prostředí a k tomuto kroku bude případně přistoupeno po vyčerpání všech možností pro jejich naplnění, a to až v následujících cyklech plánování v oblasti vod.

K otázce změny termínů dosažení dobrého stavu vod lze konstatovat, že v rámci tohoto cyklu plánování budou realizovaná opatření zaměřena na dodržení požadavků jednotlivých směrnic Evropských společenství, zejména požadavků vyplývajících z uděleného přechodného období pro plnění směrnice o čištění městských odpadních vod. Termín pro plnění požadavků z této směrnice je kratší než období tohoto plánovacího cyklu. Proto se vychází z předpokladu, že působení a přínos těchto opatření se projeví na stavu vod do roku 2015.

Předpokládá se také, že další potřebná základní opatření vyplývající z vyhodnocení současného stavu vodních útvarů nebudou realizována pouze v případech, kdy nebude možné je provést z technologických a technických důvodů nebo z důvodů neexistence dostatečných informací pro odůvodněné rozhodnutí o řešení problému (např. sanace starých ekologických zátěží).

F.3.4. Náklady na jednotlivé typy navržených opatření

K dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí jsou pro jednotlivé skupiny opatření vymezené v části C plánu oblasti povodí předpokládány dále uvedené souhrnné náklady. K tomu je nutné poznamenat, že uvedená náklady vycházejí z disponibilních podkladů v době zpracování návrhu plánu oblasti povodí a mohou se v čase měnit, zejména v návaznosti na zvyšování přípravy jednotlivých opatření.

1) Opatření uplatněná pro vody užívané nebo které se budou užívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu

Na realizaci opatření uplatněných pro vody užívané nebo které se budou užívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu se předpokládají náklady ve výši cca 146 mil. Kč, z toho na opatření zahrnutá do Programů opatření ve výši 96 mil. Kč.

2) Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod

Na realizaci opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod se předpokládají náklady ve výši cca 162 mil. Kč, všechna tato opatření jsou zahrnuta do Programů opatření.

3) Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod

V oblasti povodí se neuplatňují opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod.

4) Opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav na vod

Na realizaci opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav na vod se předpokládají souhrnné náklady ve výši cca 12 389 mil. Kč, z toho na opatření zahrnutá do Programů opatření ve výši 11 253 mil. Kč.

5) Opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvlášť nebezpečných látek do vod

Na realizaci opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvlášť nebezpečných látek do vod se předpokládají souhrnné náklady ve výši cca 2 873 mil. Kč, z toho na opatření zahrnutá do Programů opatření ve výši 2 055 mil. Kč.

6) Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění

Na realizaci opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění se předpokládají náklady ve výši cca 150 mil. Kč, všechna tato opatření jsou zahrnuta do Programů opatření.

7) Doplnující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí

Na realizaci doplňujících opatření nezbytných pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí se předpokládají náklady ve výši cca 112 mil. Kč. Všechna tato opatření jsou zahrnuta do Programů opatření. Největší objem z těchto prostředků bude využit na realizaci průzkumného monitoringu ve vybraných vodních útvarech.

8) Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“

Na realizaci opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“ se předpokládají náklady ve výši cca 30 mil. Kč. Tato opatření jsou zahrnuta do Programů opatření.

9) Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu

Na realizaci opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu se předpokládají souhrnné náklady ve výši cca 4 705 mil. Kč, z toho na opatření zahrnutých do Programů opatření ve výši 918 mil. Kč.

10) Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění

Na realizaci opatření regulujících znečištění z plošných zdrojů znečištění se předpokládají souhrnné náklady ve výši cca 1 896 mil. Kč. Tato opatření jsou zahrnuta do Programů opatření. K uvedeným nákladům dále přistupují náklady na snižování znečištění z atmosférické depozice cestou snižování plynných emisí síry a dusíku, které není možné v současné době reálně odhadnout.

Významnou roli v naplňování potřebných opatření bude hrát aktualizovaný Akční program pro snížení znečištění ze zemědělských zdrojů [L19] a dále uplatňování zásad správné zemědělské praxe. Náklady na opatření realizovaná v rámci uvedeného akčního programu se podle aktuálních výsledků zjišťování předpokládají ve výši cca 1 360 mil. Kč. Náklady na další opatření se předpokládají ve výši cca 536 mil. Kč.

F.3.5. Shrnutí předpokládaných nákladů a očekávaných účinků navržených opatření

1) Shrnutí předpokládaných nákladů opatření

Náklady na opatření uvedená v listech opatření se celkově odhadují na cca 22 463 mil. Kč, z toho opatření zahrnutá do Programů opatření 16 672 mil. Kč.

Největší objem nákladů příslušejících opatřením zahrnutých do Programů opatření představují náklady na omezování vypouštění znečištění z bodových komunálních zdrojů znečištění v konkrétních lokalitách (67%), náklady související s řešením vybraných starých ekologických zátěží (11%) a náklady opatření pro dosažení odpovídajících hydromorfologických podmínek na vodních tocích v konkrétních lokalitách (6%).

Souhrnné náklady na konkrétně specifikovaná opatření, uvedená v kapitole F.3.1 se předpokládají ve výši cca 19 134 mil. Kč, z toho náklady na opatření zahrnutá do Programů opatření ve výši cca 13 997 mil. Kč. Náklady na konkrétně nespecifikovaná opatření se odhadují na 3 329 mil. Kč, z toho zahrnuto do Programů opatření 2 675 mil. Kč.

2) Shrnutí očekávaných účinků opatření

Opatření zahrnutá do Programů opatření by měla být realizována do roku 2012, příp. 2013 tak, aby se projevily jejich účinek ve stavu vodních útvarů do roku 2015. Vliv řady opatření zahrnutých do Programů opatření se však projeví na stavu vodních útvarů po určité době (riziko posunu realizace, nástup plné kapacity ČOV, revitalizační účinek opatření ke zlepšení morfologických podmínek vodních útvarů, sanace starých ekologických zátěží) nebo až po realizaci následných opatření (to platí pro studie, doplňující opatření, průzkumy, legislativní opatření apod.), takže z hlediska celého

souboru uvažovaných opatření zahrnutých do Programů opatření lze do roku 2015 počítat jen s částečným efektem a s plným efektem realizovaných opatření je nutno reálně uvažovat až po roce 2015.

Odhad nástupu očekávaných účinků opatření zahrnutých do Programů opatření (tj. odhad podílu promítnutí důsledků realizace souborů opatření v Programech opatření do změny příslušných hodnot ukazatelů stavu vodních útvarů), je přehledně po hlavních skupinách opatření shrnut v tabulce č. 33:

Tabulka č. 33 – Nástup očekávaných účinků opatření

Skupina opatření pro	Souhrnné náklady (mil. Kč)	Nástup účinku opatření	
		do r. 2015	po r. 2015
Vody užívané pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu	96	60%	40%
Regulaci odběrů a vzdouvání vod	162	10%	90%
Omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů	11 253	80%	20%
Omezování vnosu zvl. nebezpečných látek do vod	2 055	40%	60%
Prevenční a snížení dopadů případů havarijního znečištění	150	40%	60%
Doplňující opatření	112	20%	80%
Aplikaci principu „znečišťovatel platí“	30	30%	70%
Zajištění odpov. hydromorfologických podmínek VÚ	918	15%	85%
Regulaci znečištění z plošných zdrojů znečištění	1 896	25%	75%

Po vyhodnocení účinku opatření provedených podle Programů opatření v tomto plánovacím cyklu na stav vodních útvarů budou v navazujícím cyklu plánování v oblasti vod realizována ostatní specifikovaná opatření pro zajištění požadovaného stavu vodních útvarů (viz ostatní listy opatření), které nebylo z důvodu jejich nepřipravenosti nebo nevyjasněnosti řešení možno realizovat v plánovacím cyklu do roku 2015. Tato opatření budou na základě vyhodnocení stavu vodních útvarů případně doplněna dalšími nutnými opatřeními. Účinek těchto ostatních opatření se projeví v relevantní době po jejich realizaci, tj. do roku 2021, případně 2027.

F.4. Souhrn výsledků ekonomické analýzy užívání vod a opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby

F.4.1. Opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby

Ke stanovení opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby (dále jen VHS) je nejprve nezbytné aktualizovat analýzu míry návratnosti, která byla zpracována jako součást ekonomické analýzy v r. 2004 [O88] v rámci přípravných prací plánování v oblasti vod, založená na údajích referenčního roku 2002. Tato aktualizace vychází, tak jako všechny ostatní části Plánu oblasti povodí, z údajů referenčního roku 2005.

Mezi klíčové VHS byly vybrány ty sektory působnosti poskytovatelů VHS, které jsou relevantní hodnocení návratnosti nákladů. Pro analýzu nákladů byly proto zvoleny tyto klíčové sektory:

V sektoru vodních toků:

- správa povodí,
- správa drobných vodních toků.

V sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu:

- zásobování pitnou vodou,
- odvádění a čištění odpadních vod.

Analýza návratnosti nákladů obsahuje:

- F.4.1.1. Analýzu nákladů,
- F.4.1.2. Analýzu příjmů,
- F.4.1.3. Posouzení návratnosti nákladů,
- F.4.1.4. Závěry a zhodnocení analýzy návratnosti nákladů ve směru k čl. 5 Rámcové směrnice [U1].

K zjištění vazeb v systému finančních toků souvisejících s vodohospodářskými službami byla zpracována podkladová analýza, která je přiložena v příloze č. 3. Vyjadřuje vazby mezi plátcí a příjemci plateb v sektoru vodních toků a v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, včetně výše těchto plateb.

F.4.1.1. Analýza nákladů

Sektor vodních toků

Podkladem pro analýzu nákladů jsou ekonomické údaje poskytnuté

- správcem povodí Povodí Labe, státní podnik,
- správci drobných vodních toků pro oblast povodí, tj. ZVHS a Lesy ČR, státní podnik.

Samostatně se zjišťovaly tyto náklady (včetně zdrojů financování)

- investiční,
- neinvestiční provozní, z toho údržba.

Přehled ročních nákladů správců povodí a vodních toků obsahuje tabulka č. 34.

Tabulka č. 34 – Náklady správců povodí a vodních toků (mil. Kč)

Správce VT	Náklady investiční		Náklady provozní		z toho údržba		Náklady celkem	
	vl. zdroje	z dotací	vl. zdroje	z dotací	vl. zdroje	z dotací	vl. zdroje	z dotací
Povodí Labe, státní podnik	141,23	218,47	449,90	0	33,31	0	591,13	218,47
ZVHS	0	33,35	0	45,05	0	33,75	0	78,40
Lesy ČR, státní podnik	18,59	7,80	13,31	6,53	4,00	0	31,90	14,33

Poznámka: Náklady neobsahují nápravu škod po extrémních povodních a náklady na investice k prevenci před povodněmi

Provozní náklady ZVHS obsahují též náklady na provoz a údržbu hlavních odvodňovacích zařízení ve výši 6,2 mil. Kč

Sektor vodovodů a kanalizací

Výchozím podkladem pro stanovení nákladů byly údaje MZe ČR obsažené v „Přehledu o vývoji cen pro vodné a stočné a rozbor nákladů a zisku na základě kalkulací provozních společností pro r. 2005“ [O56]. Tato informační databáze o cenách vodného a stočného v členění na položky cenové kalkulace zahrnuje i 30 relevantních společností vodovodů a kanalizací zabezpečujících dobývání pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod.

Pokud tyto provozní společnosti působí i za hranicemi oblasti povodí, byly údaje příslušně transformovány.

Přehled ročních nákladů za vodohospodářské služby obsahuje tabulka č. 35.

Analýza nákladů přispěje k zodpovězení následujících otázek: zahrnuje cena vody náklady na prevenci, zmírnění a kompenzaci škod způsobených vodohospodářskými službami ekosystému a stavu vod:

- Přispívají různí uživatelé vodohospodářských služeb (zejména domácnosti, zemědělství, průmysl) k částečnému nebo celkovému pokrytí nákladů, které sami vytvářejí?
- Existují subvence – příspěvky od daňových poplatníků?

Pomocné výpočty struktury ročních nákladů na vodohospodářské služby v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, na základě vyhodnocení nákladových položek rozhodujících provozovatelů, jsou uloženy u zpracovatele.

Poznámka k problematice nákladů v sektoru vodovodů a kanalizací:

Na základě vyhodnocení aplikace institutu „environmentální náklady a náklady na vodní zdroje“ v jiných zemích EU lze konstatovat, že dochází ke shodě v definici tohoto institutu, avšak současné teoretické studie a výzkumy v oblasti ekonomiky hodnocení životního prostředí nejsou zpracovány tak, aby se mohly v této fázi plánování použít.

Současné definice (Pracovní skupina ECO 2 – 2004) formulují:

- environmentální náklady – jako existující náklady na opatření k prevenci, zmírnění a kompenzaci škod na životním prostředí vyvolaných vodohospodářskými službami,
- náklady na vodní zdroje – jako náklady na příležitosti používat vodu jako vzácný zdroj určitým způsobem, čase a prostoru. Náklady na zdroje mohou vzniknout pouze tehdy, pokud alternativní použití vody generuje vyšší ekonomickou hodnotu než současné nebo předpokládané budoucí použití vody.

Vzhledem k tomu, že v zemích EU nebyly náklady na vodní zdroje pro fázi inventury implementovány, berou se pro tuto etapu ekonomické analýzy v úvahu jen náklady environmentální.

Pro stanovení environmentálních nákladů v České republice byl přijat pragmatický způsob použitý ve Francii, která rozhodla, že výpočet environmentálních nákladů založí na nákladech na obnovu a na uspořené nákladech. Stanoví náklady, které by byly třeba na kompenzaci dopadů vodohospodářských služeb na životní prostředí, resp. na kompenzaci vlivů, které poškozují stav vod. Tato metoda vyžaduje vyjádření vlivů způsobených vodohospodářskými službami ve 3 hlavních kategoriích, které poškozují stav vod a to:

- znečišťování povrchových a podzemních vod,
- odběry povrchových a podzemních vod,
- hydromorfologické vlivy ve vztahu k vodním tokům.

S odkazem na národní předpisy (podrobněji viz příloha č. 3) zahrnují náklady poskytovatelů vodohospodářských služeb částečně finanční zdroje na obnovu ekosystému tak, že generují finanční zdroje, které kompenzují negativní dopady do vodohospodářských služeb způsobené uvedenými vlivy. Jedná se o tyto náklady poskytovatelů vodohospodářských služeb:

- na „surovou povrchovou vodu“ vyjadřující náklady správců povodí, resp. správců vodních toků,
- „poplatky podle §88 vodního zákona (za odběr podzemní vody),
- poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod a z objemu vypouštěných odpadních vod.

Použití těchto výdajů poskytovatelů vodohospodářských služeb, které se akumulují v rozpočtech správců povodí, Státního fondu životního prostředí a krajů je vodním zákonem orientováno na obnovu ekosystému (např. péče o vodní toky, zlepšení stavu vod, odkanalizování a čištění odpadních vod, obnovu vodních zdrojů apod.).

Z těchto důvodů byly tyto náklady zahrnuty do sloupce „environmentální náklady“.

Tabulka č. 35 - Struktura ročních nákladů na vodohospodářské služby (VHS) z vlastních zdrojů (mil. Kč)

Oblast povodí Horního a středního Labe

Sektor VHS	Investiční náklady	Provozní náklady bez environmentálních nákladů	Z toho údržba	Environmentální náklady	Náklady celkem
	(mil. Kč)	(mil. Kč)	(mil. Kč)	(mil. Kč)	(mil. Kč)
Správa povodí	141,2	449,9	33,3	0	591,1
Správa drobných vodních toků	18,6	13,3	4,0	--	
ZVHS	0	0	0	--	0
Lesy ČR, státní podnik	18,6	13,3	4,0	--	31,9
Sektor vodních toků celkem	159,8	463,2	47,3	--	623,0
Zásobování vodou	372,5	1 043,1	94,4	194,0	1 609,6
Odvádění a čištění odp. vod	453,5	920,9	108,5	--	1 374,4
Sektor VaK celkem	826,0	1 964,0	202,9	194,0	2 984,0
Celkem	985,8	2 427,2	250,2	194,0	3 607,0

F.4.1.2. Analýza příjmů

Sektor vodních toků

Podkladem pro analýzu příjmů jsou ekonomické údaje poskytnuté

- správcem povodí – Povodí Labe, státní podnik,
- správci DVT v oblasti povodí – ZVHS a Lesy ČR, státní podnik.

oproštěné od řešení extrémních povodní včetně dotací na investice prevence před povodněmi.

Ohledně struktury příjmů a dotací v sektoru vodních toků se odkazuje na přílohu č. 3 „Podkladová analýza finančních toků souvisejících s vodohospodářskými službami.“

Přehled příjmů správců vodních toků včetně dotací obsahuje tabulka č. 36.

Poznámka: V řádce ZVHS je zahrnuta i dotace ve prospěch HOZ.

Sektor vodovodů a kanalizací

Výchozím podkladem pro stanovení příjmů byly údaje MZe ČR obsažené v „Přehledu o vývoji cen pro vodné a stočné a rozbor nákladů a zisku na základě kalkulací provozních společností pro r. 2005“ [O56]. Tato informační databáze o cenách vodného a stočného v členění na položky cenové kalkulace zahrnuje 30 relevantních společností vodovodů a kanalizací zabezpečujících dodávky pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod.

Pokud tyto provozní společnosti působí i za hranicemi oblasti povodí, byly údaje příslušně transformovány.

Přehled příjmů z uplatnění vodného a stočného za objem dodané pitné vody, resp. odkanalizování odpadní vody obsahuje tabulka č. 36.

Údaje o dotacích poskytovatelům VHS byly odvozeny z údajů Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí, SFŽP a krajů. Roční finanční podpory z různých veřejných zdrojů na národní úrovni byly transformovány do úrovně oblasti povodí Horního a středního Labe podle ploch. Dotace byly oproštěny od mimořádných situací, zejména povodní.

Tabulka č. 36 - Struktura ročních příjmů za vodohospodářské služby - Oblast Povodí Labe (mil. Kč)

Sektor VHS	Ceny		Další příjmy		Dotace poskytovatelům VHS								Příjmy celkem
	§20	§101	§57	Ostatní	SR INV-VODA	SR INV-KAN.	SR §102	SFŽP	EU		Kraje	Obce	
									FS	SF			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Správa povodí	--	310,0	5,0	79,4	--	--	9,2	--	--	--	--	--	403,6
Správa DVT	--	1,3	--	31,7	--	--	65,2	--	--	2,7	0,2	--	101,1
... ZVHS	--	0,6	--	0,0	--	--	56,8	--	--	--	--	--	57,4
... Lesy ČR, státní podnik	--	0,7	--	31,7	--	--	8,4	--	--	2,7	0,2	--	43,7
Sektor VT celkem	--	311,3	5,0	111,1	--	--	74,4	--	--	2,7	0,2	--	504,7
Zásobování vodou	1 639,9	--	--	--	60,0	--	--	2,0	0,0	15,0	40,0	5,0	1 761,9
Odvádění a čištění OV	1 478,5	--	--	--	--	70,0	--	30,0	0,0	150,0	80,0	10,0	1 818,5
Sektor VaK celkem	3 118,4	--	--	--	60,0	70,0	--	32,0	0,0	165,0	120,0	15,0	3 580,4
Celkem	3 118,4	311,3	5,0	111,1	60,0	70,0	74,4	32,0	0,0	167,7	120,2	15,0	4 085,1

Legenda:

SR – státní rozpočet

FS – Fond soudržnosti

SF – Strukturální fondy (Operační program infrastruktura)

Poznámky:

- údaje o dotacích představují průměrné hodnoty za cca 3-leté období z důvodu vyrovnaní nerovnoměrného čerpání

- výše dotace od obcí byla stanovena odborným odhadem

- nejsou zahrnuty dotace na odstraňování pov. škod a prevenci před povodněmi

F.4.1.3. Posouzení návratnosti nákladů a opatření k jejímu zvýšení

Tabulka č. 37 představuje výpočet míry návratnosti nákladů vodohospodářských služeb pro sektor zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod a dále pro sektor správy povodí a správy vodních toků.

Sektor zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod

Tento sektor vykazuje celkovou návratnost 48,1%. Vyšší návratnost vykazuje sektor zásobování pitnou vodou (57,3%), a to především z důvodů nižšího celkového objemu dotací než v sektoru odvádění a čištění odpadních vod (37,4%).

Mezi důvody, proč uživatelé (znečišťovatelé) nehradí veškeré náklady, patří zejména to, že:

- nejsou uplatňovány „plné odpisy“ infrastrukturního majetku, které by byly založeny na reálné reprodukční hodnotě tohoto majetku,
- některé obce dotují ze svých rozpočtů provozní náklady (jedná se však o méně než 1% celkových nákladů vynaložených v oblasti povodí).

Problematika odpisů snižuje míru udržitelnosti vodohospodářské služby, která se promítá do oblasti obnovy infrastruktury. Je však třeba současně konstatovat, že v sektoru vodovodů a kanalizací kalkulační vzorec pro výpočet ceny pro vodné a stočné (viz Opatření obecné povahy MZE) již zahrnuje náklady obnovy v souladu s Plánem financování obnovy vodovodů a kanalizací) a je tak možné zahrnout tyto náklady v potřebné výši do kalkulace ceny.

V sektoru vodovodů a kanalizací se na uvedené návratnosti podílí domácnosti, průmysl a ostatní odběratelé úměrně k množství dodávané pitné vody. Důvodem je, že cenové předpisy nediferencují platby pro domácnosti, průmysl a ostatní odběratele.

Při výpočtu návratnosti nákladů v sektoru odvádění a čištění odpadních vod je zohledněno, že poplatky podle §88 a §89 vodního zákona [L1] jsou na jedné straně součástí provozních nákladů poskytovatele služby, ale na druhé straně jsou příjmem Státního fondu životního prostředí, resp. krajů, ze kterého je poskytovatel služby dotován ve prospěch investic na ochranu vod. Je proto pro výpočet návratnosti nákladů odečtena příslušná část finančních prostředků od celkového objemu dotací. Tato úprava se promítá do sloupce (COD) – „Upravený objem dotací“, kde jsou navíc zahrnuty „neuplatněné odpisy“, které by byly založeny na reálné reprodukční hodnotě infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací (je zahrnut odborný odhad).

Lze konstatovat, že podstatné náklady na prevenci, zmírnění a kompenzaci škod způsobených vodohospodářskými službami jsou mimo současných dotací z veřejných zdrojů součástí vodného a stočného. Tyto náklady představují celkem 243,7 mil. Kč/rok, z toho:

- poplatky za odběr podzemní vody 128,3 mil. Kč (pro příjemce SFŽP a kraje),
- poplatky za znečištění a z objemu vypouštěných odpadních vod 51,0 mil. Kč (pro příjemce SFŽP),
- platby za odebranou povrchovou vodu 64,4 mil. Kč (pro příjemce Povodí Labe, státní podnik a ZVHS).

Návratnost nákladů v tomto sektoru významně ovlivňuje skutečnost, že stát ze státního rozpočtu, resp. z fondů EU bude do r. 2012 významně finančně podporovat investice do vodohospodářské infrastruktury. Důvodem je mj. přechodné období dohodnuté s orgány Evropské unie k implementaci Směrnice o čištění městských odpadních vod [U10]. Po roce 2013 se očekává významné snížení přímých dotací i postupné uplatňování plných odpisů a lze předpokládat zvyšování míry návratnosti.

V porovnání s údaji referenčního roku 2005 lze v oblasti povodí očekávat výrazné zvýšení dotací v sektoru VaK, zejména na úseku odvádění a čištění odpadních vod. Důvodem je otevření OPŽP pro období 2007-2013, v rámci kterého by měly být realizovány velké projekty výstavby a rekonstrukcí infrastruktury v městech Hradec Králové, Pardubice, Mladá Boleslav a dále Jičínsko, Trutnovsko a jiné.

V horizontu do roku 2012 bude tedy míra návratnosti v sektoru VaK klesat.

Lze však konstatovat, že až na nevýznamnou výjimku v případě některých malých obcí, platí uživatelé, resp. Znečišťovatelé, veškeré provozní náklady související s vodohospodářskou službou, mimo „plných odpisů“. Tyto „plné odpisy“, resp. náklady obnovy v sektoru vodovodů a kanalizací,

pokud by byly uplatněny, by významně zvyšovaly cenu VHS a to nad současnou úroveň sociální únosnosti ceny pro vodné a stočné. Dotovány jsou pouze investice do infrastruktury.

Sektor správy povodí

Tento sektor vykazuje návratnost nákladů 65,2%. Mezi důvody, proč uživatelé vody nehradí veškeré náklady patří:

- neuplatněné náklady, které nehradí osoby ve smyslu §57 vodního zákona [L1] za údržbu vodních děl, které umožňují nakládání s vodami za účelem využití hydroenergetického potenciálu k výrobě elektřiny,
- neuplatněné náklady, které nehradí osoby ve smyslu §101 odst. 4 vodního zákona [L1],
- dotace podle §102 vodního zákona [L1] a jiné dotace,
- podle současných daňových předpisů nelze odepisovat jakékoliv dotace,
- nejsou uplatňovány odpisy infrastrukturního majetku, které by byly založeny na reálné reprodukční hodnotě tohoto majetku.

V sektoru správy vodních toků by vykazovaná návratnost byla výrazně nižší v případě uplatňování „plných odpisů“.

Z důvodu uplatnění §57 a §101 odst. 4 vodního zákona [L1] se nesnižuje míra udržitelnosti vodohospodářských služeb, neboť tyto neuplatněné náklady hradí ostatní uživatelé vody.

Problematika odpisů je systémového charakteru a snižuje míru udržitelnosti vodohospodářské služby, která se promítá do oblasti zabezpečení obnovy infrastruktury.

Sektor drobných vodních toků

S ohledem na relativně zanedbatelné příjmy od uživatelů vody lze hodnotit, že míra návratnosti je 0%.

Přestože u Lesy ČR, státní podnik jsou relativně vysoké „ostatní příjmy“ poskytovatele VHS, nelze tyto příjmy zařadit mezi tržby od uživatelů vody (ty představují necelých 1 mil. Kč/rok).

Sektor správy povodí a správy vodních toků

Sektor správy povodí a vodních toků má návratnost 56,2%.

V sektoru správy povodí a správy vodních toků se na uvedené návratnosti podílí domácnosti, průmysl a ostatní odběratelé úměrně k množství odběru povrchové vody s tím, že podle expertního odhadu se na neuplatněných nákladech podílí uvedení odběratelé ve stejné míře.

Poznámka:

Oproti ekonomické analýze zpracované v r. 2004 v rámci přípravných prací se zvýšila míra návratnosti tohoto sektoru proto, že byly eliminovány dotace na opatření prevence před povodněmi.

Tabulka č. 37 - Výpočet míry návratnosti poskytovatelů vodohospodářských služeb (mil. Kč)

Sektor VHS	Celkové tržby (CT)	Ekonomické náklady (EN)	Celkový objem dotací (COD)	Upravený objem dotací + neuplatněné odpisy (UCOD)	Míra návratnosti nákladů % (CT-UCOD)*100/EN
Správa povodí	394,4	591,1	9,2	9,2	65,2
Správa drobných vodních toků	33,0	31,9	68,1	68,1	
....ZVHS	0,6	0,0	56,8	56,8	
... Lesy ČR, státní podnik	32,4	31,9	11,3	11,3	66,1
Sektor správy povodí a správy vodních toků celkem	427,4	623,0	77,3	77,3	56,2
Zásobování vodou	1 639,9	1 609,6	122,0	717,6	57,3
Odvádění a čištění odp. vod	1 478,5	1 374,4	340,0	964,7	37,4
Sektor VaK celkem	3 118,4	2 984,0	462,0	1 682,3	48,1
Celkem	3 545,8	3 607,0	539,3	1 759,6	49,5

Poznámka: Nízká návratnost správy povodí je ovlivněna tím, že Povodí Labe, státní podnik vykonává správu povodí v oblasti povodí Horního a středního Labe a části oblasti povodí Ohře a Dolního Labe, tj. včetně úseku vlastního vodního toku Labe od Mělníka po státní hranici.

F.4.1.4. Zhodnocení analýzy návratnosti nákladů ve smyslu článku 9 Rámcové směrnice

Článek 9, odst. 1 Rámcové směrnice [U1] ukládá členským státům vzít v úvahu princip návratnosti nákladů za vodohospodářské služby včetně environmentálních nákladů a nákladů na využívané zdroje, s ohledem na ekonomickou analýzu provedenou podle přílohy III a zejména v souladu s principem, že znečišťovatel platí.

Do roku 2010 členské státy zajistí:

- že cenová politika ve vztahu k vodě vytvoří uživatelům dostatečné podněty k tomu, aby užívali vodní zdroje efektivně, a tím přispěli k dosažení environmentálních cílů této směrnice,
- adekvátní výnosy za různé typy užívání vody, rozdělené přinejmenším na průmysl, domácnosti a zemědělství, k úhradě nákladů za vodohospodářské služby, a to na základě ekonomické analýzy provedené v souladu s přílohou III a v duchu principu znečišťovatel platí.

Členské státy přitom mohou přihlédnout k sociálním, environmentálním a ekonomickým důsledkům úhrady, jakož i ke geografickým a klimatickým podmínkám dotčené oblasti či oblastí.

Článek 9 odst. 2 a 3 Rámcové směrnice [U1] ukládá členským státům podat v plánech oblastí povodí informaci o plánovaných krocích směřujících k implementaci odst. 1, které přispějí k dosažení environmentálních cílů této směrnice, a o výnosech z různých užívání vody k uhrazení nákladů na vodohospodářské služby. Nic nesmí bránit financování konkrétních preventivních nebo nápravných opatření směřujících k dosažení cílů této směrnice.

Článek 9 odst. 4 Rámcové směrnice [U1] připouští, že členské státy neporuší tuto směrnici, pokud se rozhodnou, v souladu se zavedou praxí, neuplatňovat ustanovení 2. věty odst. 1 a k tomu příslušející ustanovení odst. 2 pro dané užívání vod tam, kde to nenaruší účely a dosažení cílů této směrnice. Členské státy uvedou důvody pro neúplné uplatnění 2. věty odst. 1 v plánech povodí.

Zhodnocení článku 9

Cenová politika uplatňovaná v souladu s relevantními zákony (zejména vodní zákon [L1], zákon o vodovodech a kanalizacích [L3] a zákon o cenách [L47]) zakládá pro uživatele vody dostatečné podněty k efektivnímu užívání vodních zdrojů.

Dokladuje to zákonná povinnost platit za odběry povrchové (včetně úhrady za průtočné chlazení) i podzemní vody i za vypouštění odpadních vod s tím, že výnosy z těchto plateb přispívají k dosažení environmentálních cílů (podrobněji viz kapitola F.4.1. Opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby).

Tyto platby představují ročně v oblasti povodí celkem 243,7 mil. Kč, což představuje téměř 4% celkových ekonomických nákladů vynaložených na zabezpečování vodohospodářských služeb v sektorech vodovodů a kanalizací, správy povodí a správ vodních toků.

K zajištění environmentálních cílů navíc přispívají dotace z veřejných zdrojů, které dosud představují orientačně 500 mil. Kč/rok.

Uplatnění vyšších plateb ve prospěch dosažených environmentálních cílů a efektivní využívání vodních zdrojů limituje zejména:

- sociální únosnost cen pro vodné a stočné,
- ekonomická únosnost po promítnutí relevantních plateb do výrobků a služeb v průmyslu, energetice a zemědělství.

Přesto prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod, která byla provedena se zahrnutím věcného i ekonomického vlivu uvažovaných opatření, předpokládá zvyšování plateb za odběry povrchové vody i ceny za vodné a stočné rychleji než inflace. Důvodem je především záměr realizovat relevantní opatření promítající se do ceny vodohospodářské služby přispívající jednak k zajištění environmentálních cílů i dalších cílů stanovených v Plánu hlavních povodí České republiky [L39].

To, že uvedené zvyšování je limitováno sociální a ekonomickou únosností, dokladují výpočty provedené pro pravděpodobný scénář trendů, jak jsou uvedeny v tabulce č. 38.

Tabulka č. 38 - Podíl výdajů domácností za vodné a stočné

	2005	2010	2015
průměrný měsíční příjem domácnosti (Kč)	21 746,00	25 946,00	30 246,00
průměrné vodné a stočné (Kč)	44,96	56,08	71,94
specifické množství fakturované vody (l/os/den)	97,00	98,00	100,00
průměrná platba domácnosti za vodné a stočné (Kč/měs.)	328,50	415,70	537,39
% ceny vody (vodné a stočné) k čistému průměrnému měsíčnímu příjmu domácnosti	1,51	1,60	1,78

Za sociálně únosnou výši vodného a stočného se v ČR považuje hranice 2% průměrných čistých příjmů domácnosti (viz kapitola F.1.6. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací). Ve vyspělých zemích EU se však podíl za vodné a stočné pohybuje v rozmezí 1,0 až 1,5% průměrných čistých příjmů domácnosti.

Přestože v oblasti povodí se tento ukazatel v horizontu let 2010 až 2015 zvýší oproti referenčnímu roku 2005 cca o 0,1-0,3%, nebude z důvodu sociální únosnosti ceny vodohospodářské služby možné výrazně změnit cenovou politiku ve směru ke zvýšení environmentálních plateb.

Ohledně plánovaných kroků k dosažení environmentálních cílů (k implementaci čl. 9 odst. 1 [U1]) je třeba dále vzít v úvahu relevantní finanční podpory z veřejných zdrojů s odkazem na Plán hlavních povodí České republiky [L39]. Zejména se jedná o využití zdrojů z fondů EU (OPŽP a Program rozvoje venkova) včetně národních zdrojů na kofinancování.

Pro Plán oblasti povodí Horního a středního Labe lze od r. 2009 do r. 2015 předpokládat získání objemu finančních zdrojů, který je pro relevantní typy opatření uveden v následující tabulce č. 39 (stanoveno úměrně k celkovým plánovaným zdrojům v Plánu hlavních povodí České republiky [L39] a to podle plochy oblastí povodí).

Poznámka: Finanční údaje se mohou měnit v důsledku kursových změn Kč vůči EURu.

Tabulka č. 39 - Předpokládané finanční zdroje (mil. Kč)

Oblast finanční podpory (číslo opatření)	Předpoklad výše finanční podpory z fondů EU	Předpoklad výše financování z národních zdrojů	Celkem
OPŽP – snížení znečištění vod (A.1, A.2, A.4, A.14, A.16)	3 422,5	1 393,1	4 815,6
OPŽP – omezování rizika povodní (B.1,B.2, B.3, B.13, B.14)	526,3	92,9	619,2
OPŽP – zlepšení jakosti pitné vody (C.1, C.2, C.3)	2 105,1	371,5	2 476,6
OPŽP – optimalizace vodního režimu krajiny (A.7, B.4, B.5)	996,9	203,3	1 170,2
OPŽP – obnova krajinných struktur (A.8, A.9, A.11)	177,6	44,4	222,0
OPŽP – hodnocení zdrojů podzemní vody (C.5, C.6, C.7)	44,4	11,1	55,5
OPŽP – odstraňování starých ekologických zátěží (A.6)	408,0	72,0	480,0
PRV – obnova a rozvoj vesnic (A.3, A.5, C.4)	939,4	313,1	1 247,5
PRV – pozemkové úpravy (A.8, B.11)	781,8	260,6	1 042,4

Oblast finanční podpory (číslo opatření)	Předpoklad výše finanční podpory z fondů EU	Předpoklad výše financování z národních zdrojů	Celkem
PRV – agroenvironmentální opatření (A.10, A.15, A.19)	4 245,0	1 005,8	5 250,8
PRV – zalesňování zemědělské půdy (A.12)	326,6	81,6	408,2
PRV – lesnickoenvironmentální platby (A.13)	68,9	17,2	86,1
OPR – investice do produkce akvakultury (B.10)	11,1	3,7	14,8
MZe – podpora protipovodňových opatření s retencí (B.6)		315,6	315,4
MZe – obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží (B.10)		971,2	971,2
MZe – Program revitalizace říčních systémů (A.7, B.3, B.4, B.6, B.10)		444,0	444,0
MŽP – Program péče o krajinu (B.5)		222,0	222,0
MZe – Opatření vyplývající z §35 lesního zákona (B.12)		18,5	18,5
Celkem			19 860,0

F.4.2. Souhrn výsledků ekonomické analýzy

V oblasti povodí žije ve 648 tisících domácnostech cca 1,58 mil. obyvatel, přibližně 1/3 z nich ve venkovských a 2/3 v městských oblastech. V oblasti povodí je průměrné vodné a stočné 44,96 Kč, což je přibližně na průměrné úrovni ČR a specifické množství fakturované vody činí 97 l/os/den.

V nejvýznamnějších sektorech užívání vody (domácnosti, zemědělství, průmysl a energetika) byly v roce 2005 realizovány odběry vody v celkovém množství cca 361,0 mil. m³ (voda povrchová 79%, podzemní voda 21%) a do povrchových vod bylo vypuštěno cca 354,1 mil. m³ odpadních vod. Mezi uvedenými sektory jsou nejvýznamnějšími uživateli vody energetika (54,6%), průmysl (17,8%) a domácnosti (25,3%).

Z hlediska hrubé produkce je nejvýznamnější sektor průmyslu (95%), který také zaměstnává nejvíce pracovníků – cca 165 tisíc lidí, což představuje 20% zaměstnanosti v oblasti povodí.

Nejvýznamnější platby za užívání vod produkuje průmysl (29,7%), energetika (39,6%) a dále obyvatelé v domácnostech formou vodného a stočného (29,6%). Nejvyšší podíl plateb k hrubé produkci, resp. k tržbám je dosahován u domácností a energetiky, řádově menší průmyslu.

Z hlediska podílu zaměstnanosti na objemu užívaných vod v jednotlivých sektorech jsou průmysl a energetika přibližně rovnocenné, o jeden řád nižší je tento podíl v sektoru komunálního zásobování pitnou vodou a odkanalizování odpadních vod.

Z hlediska dopadů na chemický a ekologický stav vodních útvarů je nejvýznamnější vypouštění odpadních vod z průmyslu a domácností.

Z prognózy trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod a vodohospodářskými službami zpracované podle jednotlivých výše uvedených sektorů vyllynuly trendy

- nárůstu vodného a stočného v roce 2010 o 25% a v roce 2015 o 60%,
- nárůstu cen povrchové vody v roce 2010 o 40% a v roce 2015 o 70%.

a to zejména z důvodu zvýšení sazby DPH, inflace, zvýšení provozních a investičních nákladů mj. i v důsledku zvýšené míry plánovaných investic.

Prognózuje se nevýznamné změny v objemech odběrů povrchové a podzemní vody i vypouštění odpadních a srážkových vod a to ve všech významných sektorech užívání vod. Přestože až do současnosti mírně klesají odběry vod, prognózuje se k horizontu 2015 jejich nevýznamný nárůst o cca 1% v důsledku mírného nárůstu specifické spotřeby vody v domácnostech i nárůstu počtu obyvatel připojených na vodovody pro veřejnou potřebu z povrchových vodních zdrojů, a to na úkor odběrů vod podzemních.

Z posouzení nákladové efektivnosti jednotlivých opatření vyllynulo, že:

a) pro oblast rekonstrukcí a výstavby ČOV v řešených obcích s počtem ekvivalentních obyvatel nad 2000:

- v 54 obcích se připravuje intenzifikace a rekonstrukce ČOV k eliminaci dusíku a fosforu na limity národních předpisů,
- v území zvláštní ochrany jsou lokalizovány 3 obce – Broumov, Hejnice a Teplice nad Metují,
- splnění přechodného období je ohroženo ve 21 obcích,
- s ohledem na předpokládané investiční náklady je realizace uvedených opatření ve vztahu k disponibilním finančním zdrojům reálná.

b) pro oblast výstavby a rekonstrukcí kanalizací v řešených obcích s počtem ekvivalentních obyvatel nad 2000:

- v řešených obcích se plánuje nové připojení cca 62 000 obyvatel,
- ve většině řešených obcích se plánuje též rekonstrukce kanalizací,
- splnění přechodného období je ohroženo u všech obcí, které vykazují projektovou přípravu na úrovni studie nebo investičního záměru.

- c) pro oblast výstavby a rekonstrukcí kanalizací v řešených obcích s počtem ekvivalentních obyvatel pod 2000 nelze předpokládat, že mohou být všechna opatření realizována do roku 2015, především pro nedostatečnou schopnost dofinancování nákladově náročnějších projektů obcemi této velikosti.
- d) pro oblast zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, která zahrnuje projekty revitalizací vybraných úseků vodních toků a zprostupnění příčných překážek na vodních tocích:
- předpokládaná opatření o celkových investičních nákladech 918 mil. Kč jsou z hlediska finančních zdrojů realizovatelná,
 - ZVHS není schopna zajistit finanční, projektové a inženýrské přípravy příslušných opatření z důvodu nedostatečných finančních zdrojů do doby schválení podpory projektů,
 - v návaznosti na zpracování technických studií a vyhlášení příslušné výzvy OPŽP je možné zahájit projektovou a inženýrskou přípravu opatření priorit č. 1 a 2, subpriority a) po roce 2009 i přípravu opatření – subpriority b) (v případě investování ZVHS po vyřešení financování projektové a inženýrské přípravy),
 - je nutno brát v úvahu hlediska možných střetů při získávání pozemků a technické realizovatelnosti.

Je však nutné mít na paměti, že v realizaci potřebných opatření existují nejistoty jak v aktivitě příslušných investorů jednotlivých potřebných projektů, tak v odhadu výše disponibilních podpůrných finančních zdrojů pro oblast povodí.

K dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí jsou pro jednotlivé skupiny opatření vymezené v části C plánu oblasti povodí předpokládány souhrnné náklady uvedené v tabulce č. 40.

Tabulka č. 40 - Souhrn předpokládaných nákladů (mil. Kč)

Skupina opatření	Náklady celkem	Zahrnuto do Programu opatření	Náklady na ostatní opatření
Opatření uplatněná pro vody užívané nebo které se budou užívat pro odběr vody určené pro lidskou spotřebu	146	96	50
Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání vod	162	162	0
Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod	0	0	0
Opatření k omezování vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav na vod	12 389	11 253	1 136
Opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod	2 873	2 055	818
Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění	150	150	0
Doplňující opatření nezbytná pro splnění přijatých cílů ochrany vod jako složky životního prostředí	112	112	0
Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“	30	30	0
Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu	4 705	918	3 787
Opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění	1 896	1 896	0
Celkem	22 463	16 672	5 791

Poskytovatelé vodohospodářských služeb v oblasti povodí vynaložili v roce 2005 celkové náklady na zajištění těchto služeb ve výši 3,6 mld. Kč, z toho sektor správy povodí a správy vodních toků 17% a sektor vodovodů a kanalizací 83%. Za poskytnuté vodohospodářské služby jejich poskytovatelé získali příjmy v celkové výši 4,085 mld. Kč, z toho sektor správy povodí a správy vodních toků 12% a sektor vodovodů a kanalizací 88%. Celkový objem dotací činil 0,539 mld. Kč, z toho pro sektor správy povodí a správy vodních toků 14% a pro sektor vodovodů a kanalizací 86%.

Sektor zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod vykazuje celkovou návratnost 48,1%. Vyšší návratnost vykazuje sektor zásobování pitnou vodou (57,3%) a to především z důvodů nižšího celkového objemu dotací než v sektoru odvádění a čištění odpadních vod (37,4%). Návratnost nákladů v tomto sektoru významně ovlivňuje skutečnost, že stát ze státního rozpočtu, resp. z fondů EU bude do roku 2015 významně finančně podporovat investice do vodohospodářské infrastruktury.

V sektoru vodovodů a kanalizací se na uvedené míře návratnosti podílejí domácnosti, průmysl a ostatní odběratelé úměrně k množství dodávané pitné vody.

Sektor správy povodí a vodních toků má celkovou návratnost 56,2%. Poměrně vysokou návratnost nákladů vykazuje sektor správy povodí (65,2%). Naopak s ohledem na relativně zanedbatelné příjmy od uživatelů je míra návratnosti v sektoru správy drobných vodních toků. Ekonomická analýza vycházející z dílce Rámcové směrnice [U1] však posuzuje pouze návrhy opatření z kapitoly B a kapitoly C, a proto má sektor správy povodí návratnost 65,2%. Pokud by výše uvedený postup byl aplikován i na kapitolu D – návrhy protipovodňových opatření, které Evropské společenství nyní řeší Směrnicí o vyhodnocování a zvládnutí povodňových rizik a k jejímuž sjednocení s Rámcovou směrnicí dojde k roku 2015, pak by sektor správy povodí vykazoval návratnost pouze cca 30%. Z tohoto konstatování plyne závěr, že je nezbytné i nadále zachovat dotační tituly řešící ochranu lidských sídel proti povodním, jako je program MZe 129 120 Prevence před povodněmi II, operační programy MŽP apod.

Souhrnně lze konstatovat, že cenová politika uplatňovaná v souladu s relevantními zákony (zejména vodní zákon, zákon o vodovodech a kanalizacích a zákon o cenách) zakládá pro uživatele vody dostatečné podněty k efektivnímu užívání vodních zdrojů. Uplatnění vyšších plateb ve prospěch dosažených environmentálních cílů a efektivní využívání vodních zdrojů limituje zejména sociální únosnost cen za vodné a stočné a ekonomická únosnost po promítnutí relevantních plateb do výrobků a služeb v průmyslu, energetice a zemědělství.

Prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s užíváním vod přesto předpokládá zvyšování plateb za odběry povrchové vody i ceny za vodné a stočné rychleji než inflace. To je však limitováno sociální a ekonomickou únosností, neboť podíl úhrady ceny vody (vodné a stočné) k čistému průměrnému měsíčnímu příjmu domácnosti byl 1,51% v roce 2005 a předpokládá se jeho růst v roce 2010 na 1,60% a v roce 2015 na 1,78%.

V nastoupeném trendu v kofinancování projektů pro dosažení stanovených cílů v oblasti ochrany vod jako složky životního prostředí z podpůrných zdrojů je účelné pokračovat i s ohledem na značné finanční prostředky pro tyto účely alokované v Operačním programu Životní prostředí.

Příloha č. 1 Prognóza trendu vývoje klíčových hnacích sil na národní úrovni do roku 2015

Vývoj populace

Populace, porodnost – vývoj do r. 2015

Současná úroveň porodnosti je na velice nízké úrovni, proto všechny varianty projekce demografického vývoje počítají se zvýšením tohoto ukazatele. Český statistický úřad zpracoval tři varianty vývoje populace v závislosti na výši plodnosti žen a na období maximální plodnosti.

Výsledky výpočtů pro všechny varianty po pěti letech jsou uvedeny v tabulce.

Predikce vývoje počtu obyvatel ČR v letech 2005 – 2015 (tis. Kč)

		2005	2010	2015
Počet obyvatel predikce	Nízká varianta	10 234	10 095	9 949
	Střední varianta		10 219	10 167
	Vysoká varianta		10 378	10 465

Obecně ekonomický vývoj

Hrubý domácí produkt (dále jen HDP) – vývoj do r. 2015

Podle předpokladů ministerstva financí se bude Česká ekonomika do roku 2010 pohybovat po trajektorii ekonomického růstu až na 4,8%. V dalších letech se předpokládá postupné zpomalování růstu až na 3% v roce 2015.

Predikce vývoje HDP v letech 2008 – 2015

	2008	2010	2015
Růst HDP ve stálých cenách	104,2	104,8	103,0
Růst HDP v běžných cenách	107,8	107,9	105,5

Zaměstnanost a nezaměstnanost – vývoj do r. 2015

V letech 2008 až 2015 se předpokládá na trhu práce roční konstantní růst zaměstnanosti ve výši 0,2%. Tlak na zvyšování zaměstnanosti bude vyvíjen také z důvodu stárnutí populace a rostoucí nerovnováhy důchodového systému.

Dále se očekává dokončení přesunů zaměstnanců mezi jednotlivými sektory a předpokládá se, že v zemědělství bude pracovat cca 4%, v průmyslu 27% a ve službách 69% zaměstnanců.

Míra nezaměstnanosti má klesat od roku 2008 až do roku 2015, kdy by se měla její hodnota ustálit na 6,5%. To je hodnota odpovídající zhruba přirozené míře nezaměstnanosti.

Inflace – vývoj do roku 2015

Predikce vývoje inflace v letech 2008 – 2015

Rok	Odhad inflace v %
2008	3,5
2009	3,5
2010	3,0
2011	2,8
2012	2,4
2013	2,4
2014	2,4
2015	2,4

Technologické změny

Domácnosti – vývoj do roku 2015

Technologické změny v domácnostech budou úzce korespondovat s globálním vývojem technologií. Průměrná spotřeba vody v domácnostech bude ovlivněna zejména modernizací ve vybavení domácností (myčky, pračky, úsporná zařízení pro WC a baterie u van, umyvadel a sprch apod.). Na jednu stranu bude tato modernizace s vyšším podílem efektivnějších zařízení ovlivňovat snižování potřeby vody v domácnosti, na druhou stranu je třeba vzít v úvahu, že v současné době úroveň vybavení domácností ČR neodpovídá standardům běžným v zemích EU a lze tedy v budoucnu předpokládat vyšší vybavení domácností spotřebiči využívajícími vodu a energii.

Další vývoj specifické potřeby vody v domácnostech lze proto odhadnout s ohledem na minulý trend cca od roku 2000, kdy tato potřeba v domácnostech se výrazně nemění a je na úrovni 102 až 107 l/os/den a dále s ohledem na potřebu vody, kterou vykazují domácnosti v zemích EU.

Obdobně jako ve vyspělých zemích EU lze očekávat v České republice v dlouhodobém výhledu do r. 2015 mírný vzrůst specifické potřeby na úroveň těchto zemí, tj. cca 115 až 120 l/os/den.

Průmysl – vývoj do roku 2015

Se vzrůstajícím vodním a stočným, případně i zvyšováním ceny povrchové vody, příp. i poplatků za odběr podzemní vody bude průmysl preferovat technologie omezující požadavky na potřebu vody s maximálním využitím recirkulace. Budou také preferovány technologické změny příznivější pro životní prostředí (čisté technologie).

Zejména v energetice lze předpokládat postupné zvyšování podílu cirkulačního chlazení na úkor průtočného. Na druhou stranu lze očekávat, že nové investice v průmyslu si vyžádají další zvýšení požadavků na odběr vody, které mohou být v některých oblastech povodí významné (např. rozšíření JE Temelín).

Celkově lze na národní úrovni očekávat stálý mírný pokles odběrů vody.

Z hlediska ochrany vod nedojde k výrazným změnám v požadavcích na jakost vypouštěných odpadních vod nad rámec současně platných právních předpisů v této oblasti, lze však předpokládat aktualizaci ukazatelů a jejich hodnot pro platby za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

Z hlediska odběru vody lze predikovat mírně klesající trend (podniky budou investovat do nových technologií s nižší spotřebou vody).

Střední scénář počítá s nárůstem průmyslu v důsledku přílivu investic a předpokládá, že investice budou směřovat do technologií odpovídajících nejlepším dostupným praktikám s nízkou spotřebou vody a maximálním využitím recirkulace.

Maximální scénář počítá s nárůstem průmyslové výroby a předpokládá se, že obměna technologií u stávajících podniků bude probíhat pomaleji.

V dlouhodobém horizontu se dá předpokládat, že v České republice se bude rozvíjet především lehký zpracovatelský průmysl (strojírenský, spotřební elektroniky, papírenský), v důsledku aplikace přísnějších legislativních požadavků se bude snižovat náročnost průmyslu na spotřebu vody a zvyšovat zastoupení moderních průmyslových technologií (BAT). Zvyšovat se bude také podíl recirkulované vody, tudíž dojde k poklesu vypouštěných odpadních vod na jednotku vyrobeného produktu.

Zemědělství a závlahy – vývoj do roku 2015

Podíl odběrů vody pro zemědělství je v ČR dlouhodobě poměrně nízký, podobně je to s podílem vypouštěných odpadních vod – požadavky na emise jsou dány současnými právními předpisy.

Možné kvalitativní změny v zemědělství nebudou mít v nejbližší době zásadní dopad na poptávku po vodě. Významným způsobem by mělo být pozitivně ovlivněno znečišťování vodních zdrojů v důsledku uplatňování požadavků tzv. nitrátové směrnice [U9].

Výši spotřeby vody pro zemědělství ovlivňuje zejména odběr pro závlahy, který není významně závislý na změně technologií. Předpokládá se postupné zvyšování trendu využití závlahové vody pro krytí vláhového deficitu, a to s ohledem na změnu cenové politiky podle §101 vodního zákona [L1] Určitou mírou může na zvýšení odběrů vody pro zemědělství zapůsobit i postupné zvyšování průměrných teplot v souvislosti se změnou klimatu.

Změny v daňové/fiskální oblasti

Fiskální politika – vývoj do roku 2015

Reforma veřejných rozpočtů na straně daňové politiky vede ke zvyšování fiskálního významu nepřímých daní – zejména DPH a selektivních spotřebních daní a ke snižování efektivního zdanění právnických osob. Z hlediska vodního hospodářství je důležité zvýšení minimální sazby DPH z dosavadních 5% na 9%, což se zejména dotkne výše vodného a stočného. Ve výhledu lze předpokládat zavedení i tzv. ekologických daní s vazbou na užívání vodních zdrojů.

Veřejné rozpočty – vývoj do roku 2015

Základním prvkem rozpočtové soustavy ČR je státní rozpočet, přes který prochází většina veřejných výdajů. Na centrální úrovni jsou také zastoupeny i mimorozpočtové fondy, ze kterých je pro vodní hospodářství významný Státní fond životního prostředí a částečně i Státní fond dopravní infrastruktury (financování vodních cest).

Další významnou složkou soustavy veřejných rozpočtů jsou rozpočty obecní. V roce 2001 vznikly navíc v souvislosti s reformou veřejné správy rozpočty krajů. Ty však mají malý objem vlastních příjmů (pouze do 20%) a tedy i vysokou závislost na dotacích ze státního rozpočtu.

Do roku 2010 bude pokračovat proces fiskální konsolidace, tak aby deficit veřejných rozpočtů dosáhl v roce 2008 hodnoty maastrichtského kritéria, tedy 3% HDP. V následujících letech by měly být udržovány hodnoty deficitů veřejných rozpočtů pod touto hranicí. Nepředpokládá se však, že by byly veřejné rozpočty vyrovnané či dokonce přebytkové.

Výrazným dlouhodobým rizikem pro udržitelnost veřejných financí jsou fiskální dopady stárnutí populace.

Z uvedených důvodů nelze očekávat významnější nárůst disponibilních zdrojů ze státního rozpočtu ani z rozpočtů krajů a obcí ve prospěch vodního hospodářství. Pravděpodobná je stagnace výdajů z veřejných rozpočtů na vodohospodářské investice a zejména další významnější pokles po roce 2010 v souvislosti s aplikací článku 9 Rámcové směrnice [U1] (znečišťovatel a uživatel platí).

Obdobná prognóza se týká i vývoje zdrojů Státního fondu životního prostředí ve prospěch investic na úseku ochrany vod, a to proto, že tyto zdroje jsou vytvářeny zejména z poplatků za vypouštění odpadních vod, které nebudou vykazovat významnější růst. Naopak lze očekávat, že po roce 2010,

kdy budou dokončeny rozhodující stavby ČOV v souvislosti s ukončením přechodného období implementace Směrnice o čištění městských odpadních vod, nastane pokles disponibilních zdrojů tohoto fondu.

Zdroje Státního fondu dopravní infrastruktury budou do r. 2015 stabilní s ohledem na zákonem stanovená pravidla jeho tvorby, ale jejich užití ve prospěch vodních cest se bude vyvíjet nerovnoměrně v závislosti na rozhodnutí o realizaci staveb k dalšímu rozvoji labské a vltavské vodní cesty.

Příloha č. 2

Koncepce a strategie rozvoje hospodářských sektorů s významným vlivem na vodu

Zemědělství

Pro strategii dalšího vývoje zemědělství byla přijata Koncepce agrární politiky pro období po vstupu do EU (2004-2013) [O35].

Zemědělské hospodaření na půdě

Záměrem je zabránit opouštění zemědělské půdy a cestou konzervace dočasně nadbytečné zemědělské půdy umožnit její budoucí zemědělské využití. Lze očekávat i zalesňování dlouhodobě nevyužívané zemědělské půdy nejhorší kvality.

Významným trendem agrární politiky bude zachování zemědělské kulturní krajiny, soustavné zvyšování biologické rozmanitosti, hlubší propojení zemědělství s rozvojem venkova (zlepšování scenerické hodnoty a rekreační funkce zemědělské kulturní krajiny a vesnice) a rozšiřování nepotravinářského užití zemědělské produkce, zejména jako obnovitelných zdrojů energie (produkce řepky pro výrobu bionafty).

V souladu s referenčními dokumenty BAT (nejlepších dostupných technik) bude sledováno snížení negativních dopadů intenzivní živočišné výroby na životní prostředí a tedy i stav povrchových a podzemních vod (zejména emise amoniaku do ovzduší, dusíku a fosforu do půdy a vody a dále i doprovodné vlivy jako prašnost, spotřeba energie a vody). Ve smyslu zásad integrované prevence (IPPC) bude nutné se ve výhledu, při snaze o snižování emisí, nezaměřovat pouze na jeden krok výrobního postupu, např. na skladování kejdy, ale zajistit odpovídající opatření ke snížení emisí ve všech článcích produkčního řetězce od přípravy krmiva až po aplikaci kejdy a hnojiv na půdu.

Jedním z klíčových přínosů referenčních dokumentů BAT je, že za použití nejlepší dostupné techniky bude třeba považovat i dodržování zásad správné zemědělské praxe. Tyto zásady budou sloužit jako orientační vodítko při posuzování podniků ucházejících se o zapojení do podpůrných programů EU a MZe. Zásady správné zemědělské praxe budou navíc závazné pro podniky nacházející se v tzv. zranitelných zónách podle vodního zákona [L1] a nitrátové směrnice [U9].

Dalším trendem bude zvyšování schopnosti zemědělsky užívaných ploch zadržovat vodu stimulováním přeměny orné půdy na trvalé travní porosty především v záplavových územích a v nivách vodních toků (a to urychlením pozemkových úprav a revitalizací zemědělských vodních toků se zohledněním přírodě blízkých způsobů retence vod, podporou odbahňování rybníků při zachování jejich mimoprodukčních funkcí atd.).

Koncepce agrární politiky zásadně nevymezuje kvantitativní cíle (např. produkční rozměr zemědělství ČR), nýbrž jen podmínky podnikání v zemědělství. Legislativní nástroje a vedle toho i podpůrné programy Evropské unie a MZe by měly v uvažovaném výhledu zabezpečit uvedené vytyčené cíle a trendy.

Lesní hospodářství

V souladu s národním lesnickým programem bude v dalším výhledu sledováno zajištění trvale udržitelného obhospodařování lesů a rozvoje všech funkcí podmíněných existencí lesa. K tomu se předpokládá:

- udržení současné výměry lesa,
- podpora arondace lesních pozemků včetně uplatňování pozemkových úprav,
- rozšiřování výměry lesů zalesňováním nelesních půd, zejména neobdělávaných, ladem ležících zemědělských půd nejhorší kvality, zejména v horních částech oblastí povodí,
- dostupnými lesnickými opatřeními zmírňovat negativní dopady znečištění, zejména zvyšovat podíl biologicky odstranitelných mazadel a vhodných prostředků na ošetření lesa,
- snižovat vliv kyselých depozic na kvalitu lesních půd a na lesní porosty pomocí biologických meliorací a dalšími intervenčními zásahy,
- upravovat početní stavy zvěře, jejich věkovou strukturu na úroveň umožňující úspěšnou obnovu a další rozvoj lesních porostů,
- uplatňovat postupy zlepšování lesa založené na poznání podstaty a vlastnosti lesních ekosystémů a na účelném přiblížení hospodaření přirozeným přírodním procesům,
- dosáhnout zvýšení stability lesů s ohledem na předpokládané antropogenní změny přírodních podmínek včetně předpokládaných klimatických změn zvýšením biologické rozmanitosti lesních ekosystémů,
- ve vyšších polohách, cca nad 500 m n.m., zejména s ohledem na očekávané extrémní klimatické podmínky (suché a teplé počasí), zabraňovat kalamitním situacím přemnožením kůrovců.

Prosazení těchto trendů do roku 2015 se ve výhledu pozitivně projeví ve zlepšení kvality lesních porostů a jejich odolnosti a při současném rozšiřování zalesněné plochy lze očekávat zvýšení retenční schopnosti lesa. Současně se předpokládá i postupné snižování plošného znečištění ze zalesněného území.

Rybné hospodářství a rybníkářství

Na úseku rybného hospodářství lze očekávat jednak postprivatizační stabilizaci oboru rybníkářství i produkce ryb. S ohledem na prognózu vývoje poptávky po rybách však lze očekávat i určitou stagnaci dalšího vývoje do r. 2015. Na tuto skutečnost nebude mít významný vliv ani postupné zlepšování stavu rybníků (v důsledku finanční podpory obnovy a odbahnění rybníků ze státního rozpočtu, ale zejména strukturálních fondů EU) a dosažení tak zvýšeného produkčního prostoru.

Ekonomika v zemědělství (počet pracovníků a podíl na tvorbě HDP)

Trendem do r. 2015 bude snižování počtu pracovníků v zemědělství. Dynamika poklesu počtu pracovníků se však bude zpomalovat a bude se pohybovat kolem 3,5% celkového počtu pracovníků národního hospodářství. Podobný trend je možné očekávat i při sledování podílu zemědělství na tvorbě HDP, který bude kopírovat vývoj v členských státech EU. Lze tedy přepokládat pokles podílu zemědělství na tvorbě HDP na úroveň 2,5 až 3% s tím, že dynamika tohoto poklesu se bude s rostoucím horizontem predikce snižovat. Nepředpokládá se signifikantní nárůst zemědělské produkce.

Průmysl

Strategie Průmyslové politiky [O45] je formulována v dlouhodobém časovém horizontu do roku 2010.

Hlavním cílem bude potvrzení růstových tendencí dosahovaných v současném období a zachování tempa růstu produktivity práce resp. růstu přidané hodnoty. Nezbytné cílové tempo růstu přidané hodnoty vytvářené zpracovatelským průmyslem lze kvantifikovat v rozmezí 5 až 7% ve stálých cenách a průměrný růst produktivity práce na úrovni o 3 až 4 procentní body vyšší než vykazuje EU, tj. okolo 7 až 8%.

Strategickým cílem je vytvořit do roku 2015 takový průmyslový potenciál, který bude plně srovnatelný s průměrem dosahovaným v tomto časovém období v EU a to jak svým podílem na tvorbě hrubého domácího produktu, tak i v kvalitě a efektivnosti produkce a v produktivitě práce. Ve vztahu k současné hospodářské úrovni EU to znamená, že ČR okolo roku 2010 pravděpodobně překoná hranici 75% průměru EU v ukazateli HDP na obyvatele a přestane být jako celek méně rozvinutým regionem EU, podporovaným ze Strukturálních fondů.

Pro ukazatel produktivity práce to znamená dosáhnout výrazného snížení současného rozdílu mezi ČR a EU, který nyní činí více než 50%.

Energetika

Základním strategickým dokumentem je Státní energetická koncepce ČR [O44]. Základními prioritami koncepce jsou:

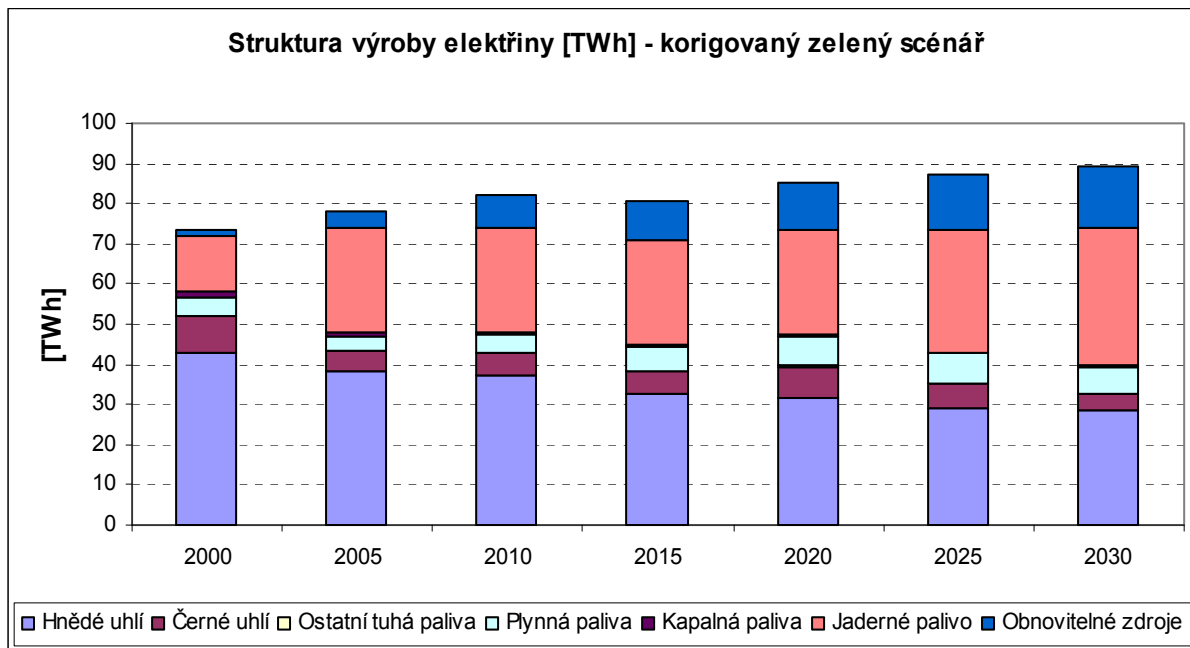
- nezávislost (na cizích zdrojích, na zdrojích energie z rizikových oblastí, na spolehlivosti dodávek cizích zdrojů),
- bezpečnost (bezpečnost zdrojů energie vč. jaderné bezpečnosti, spolehlivost dodávek všech druhů energie, racionální decentralizace energetických systémů),
- udržitelný rozvoj (ochrana životního prostředí, ekonomický a sociální rozvoj).

Z toho jsou odvozeny tyto základní cíle – maximalizace energetické efektivnosti, zajištění efektivní výše a struktury spotřeby prvotních energetických zdrojů, zajištění maximální šetrnosti k životnímu prostředí, dokončení transformace a liberalizace energetického hospodářství. Dle schváleného scénáře „Zelený – U“ [O44] by v následujících letech měl být zajištěn ekonomický a sociální rozvoj ČR při velmi malém růstu potřeby zdrojů energie. Tento scénář nepočítá do roku 2015 s rozvojem tepelných elektráren.

Z výstupu „Zeleného scénáře – U“ [O44] mj. plyne, že vize, cíle a indikativní ukazatele jsou splněny, a to takto:

- průměrné roční tempo poklesu energetické náročnosti tvorby HDP bude v celém prognostickém období 3,22%,
- pokles elektroenergetické náročnosti po celé období do roku 2030 2,35%,
- dovozní energetická náročnost bude v roce 2010 42,3% a v roce 2030 57,8%.

Energetické hospodářství ČR nemá v současné době problémy s dodržением objemově stanovených emisních stropů SO₂ a NO_x do roku 2010. Problémem zůstává emisní strop VOC a měrné emise CO₂ a NO_x, (na obyvatele, resp. na HDP), které mají stále vyšší úroveň ve srovnání se zeměmi EU.

Doprava a vodní doprava

Hlavními úkoly dopravní politiky jsou zajištění udržitelné dopravy zaměřené na její uživatele s jejich účastí na vzniklých nákladech bez omezování mobility osob a zboží, ovlivnění dělby přepravní práce ve prospěch méně škodlivých oborů a zajištění nezbytné správy, údržby, obnovy a výstavby dopravní infrastruktury.

Vodní doprava – vývoj do roku 2015

Vodní doprava, přes relativně malý podíl v celkových přepravních výkonech, hraje v labském multimodálním dopravním koridoru, zahrnujícím silniční, železniční, kombinovanou a vodní dopravu, nezanedbatelnou roli.

Jedinou souvislou vodní cestou v ČR pro vnitrostátní i mezinárodní přepravu je v současné době Labsko-vltavská vodní cesta o celkové délce 303 km. Všechny ostatní úseky splavných toků jsou izolované, nesouvislé, využívané jako lokální vodní cesty především pro rekreační dopravu. Kromě těchto vodních cest existují úseky s občasnou plavbou pouze menšími plavidly s omezeným ponorem.

Strategické plány v oblasti vodní dopravy

Materiál ministerstva dopravy a spojů „Harmonogram a finanční zajištění realizace Návrhu rozvoje dopravních sítí v České republice do roku 2010“ [O103] stanovil priority plynoucí ze schválené dopravní politiky v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury vnitrozemských vodních cest do roku 2010:

- na stávající labsko-vltavské cestě zlepšení plavebních podmínek na úseku Ústí n.L. – státní hranice ČR/SRN a na ostatních úsecích pak rekonstrukce, modernizace a břehové úpravy zaměřené na zlepšování parametrů labsko-vltavské vodní cesty,
- splavnění Labe do Pardubic propojením již splavných úseků v prostoru VD Přelouč a výstavba přístavu Pardubice.

Nejvýraznějším připravovaným projektem je soubor akcí na zlepšení plavebních podmínek na Labi. Do r. 2013 se dále předpokládá splavnění Vltavy v úseku České Budějovice – Týn nad Vltavou a byla

zahájena příprava staveb plavebních objektů VD Orlík a VD Slapy, jejichž realizace by mohla být zahájena před rokem 2015. Plánovaná realizace napojení ČR na Dunaj splavněním vodního toku Moravy a napojení ostravského regionu na splavnou Odru i vybudování vodní cesty Labe-Odra-Dunaj není do roku 2015 reálná.

Turistický ruch a rekreace u vody

Základní premisou je, že v dlouhodobém výhledu bude pokračovat trvale udržitelný rozvoj příjezdového cestovního ruchu ČR v souladu se státní politikou cestovního ruchu založený na postupném zvyšování návštěvnosti turistů.

Zlepšení kvality životního prostředí a tedy i vodních toků a vodních ploch bude v dlouhodobém horizontu významně pozitivně ovlivňovat cestovní ruch.

Nárůst počtu zahraničních návštěvníků ve střednědobém horizontu (2008 – 2015) není předmětem predikce žádného z dosud schválených rozvojových dokumentů sektoru cestovního ruchu. Tento nárůst však nebude významně ovlivňovat spotřebu pitné vody ani množství vypouštěných odpadních vod, tzn. že rozvoj cestovního ruchu bude pokryt v rámci predikce spotřeby vody a vypouštění odpadních vod sektorem vodohospodářských služeb.

Vodní politika

Výchozím dokumentem je Plán hlavních povodí České republiky [L39] schválený usnesením vlády České republiky č. 562 ze dne 23.května 2007. Závazná část Plánu hlavních povodí byla vyhlášena Nařízením vlády ČR č. 262/2007 Sb. ze dne 3.října 2007.

Plán hlavních povodí České republiky představuje dlouhodobou koncepci v oblasti vod se zaměřením pro šestileté období 2007 – 2012. Integruje záměry a cíle rezortních politik ústředních vodoprávních úřadů při sdílení kompetencí ve smyslu ustanovení §108 vodního zákona [L1]; zejména navazuje na Koncepci vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro období po vstupu do Evropské unie na léta 2004 – 2010 a Státní politiku životního prostředí 2004 – 2010. Plán hlavních povodí České republiky [L39] bude obnovován každých 6 let.

Obecným cílem státní politiky v oblasti vod je vytvořit podmínky pro udržitelné hospodaření s omezeným vodním bohatstvím České republiky, které umožní sladit požadavky na všechny formy užívání vodních zdrojů s požadavky ochrany vod a vodních ekosystémů, při současném zohlednění opatření ke snížení škodlivých účinků vod.

Cíle a opatření v ochraně vod jako složky životního prostředí:

Specifickým cílem je chránit povrchové a podzemní vody, umožnit udržitelné a vyvážené užívání vodních zdrojů, vytvářet podmínky pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů i jednotlivých vodních druhů organismů a přispívat k ochraně na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů či jednotlivých suchozemských druhů organismů. Naplňování tohoto cíle přispěje také k vytváření ekologicky stabilní krajiny, odolné vůči vnějším negativním vlivům.

V návaznosti na to Plán hlavních povodí České republiky [L39] stanovuje rámcové cíle v ochraně podzemních vod, v ochraně vod v chráněných územích, ve využívání vodních zdrojů pro zásobování pitnou vodou, ve využívání povrchových vod ke koupání, v podpoře života ryb a dalších vodních živočichů, v ochraně vodních poměrů a v monitorování stavu povrchových a podzemních vod.

Cíle a opatření v ochraně před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod:

Specifickým cílem, který má zásadní význam na průběh povodní, na následky sucha i na výskyt nadměrné vodní eroze, je zadržování vody v krajině spojené s optimalizací její struktury a jejího využívání spolu s uplatňováním efektivních přírodně blízkých i technických preventivních opatření.

V návaznosti na to Plán hlavních povodí České republiky [L39] stanovuje rámcové cíle: snížit ohrožení obyvatel nebezpečnými účinky povodní a omezit ohrožení majetku, kulturních a historických hodnot při prioritním uplatňování principu prevence a postupně se připravit a přizpůsobit na předpokládané změně klimatu vhodnými adaptačními opatřeními a omezit negativní důsledky nadměrné vodní eroze z plošného odtoku vody.

Cíle a opatření ve vodohospodářských službách

Specifickým cílem je zabezpečení bezproblémového zásobování obyvatel a dalších odběratelů vody nezávadnou a kvalitní vodou a efektivní likvidace odpadních vod bez negativních dopadů na životní prostředí, za sociálně únosné ceny.

V návaznosti na to Plán hlavních povodí České republiky [L39] stanovuje rámcové cíle v okruhu rozvoje a obnovy vodohospodářské infrastruktury, v okruhu zlepšování kvality a zabezpečení vodohospodářských služeb, v okruhu uplatňování principu návratnosti nákladů vodohospodářských služeb a v okruhu plánování v oblasti vod a koncepce rozvoje vodovodů a kanalizací.

Ke všem stanoveným cílům jsou pak stanoveny příslušné Programy opatření, časové plány k dosažení rámcových cílů a je stanovena strategie jejich financování.

Plán hlavních povodí České republiky [L39] stanovuje požadavky na zpracování plánů oblastí povodí, které jsou členěny na okruhy ochrany vod jako složky životního prostředí (např. navrhnout změny vymezení povrchových vod vhodných pro život ryb, identifikovat a vyhodnotit potřebné projekty ke zlepšení VH infrastruktury a morfologického stavu vodních toků), ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod (např. v prioritních oblastech kombinovat opatření k akumulaci a retardaci vody v území s technickými opatřeními, promítnout do plánů za daných podmínek další prioritní opatření), a vodohospodářských služeb (např. identifikovat prioritní projekty ke zlepšení jakosti pitné vody, zvýšit míru zabezpečení vodohospodářských služeb).

Stanovuje také prioritní oblasti ke zpracování koncepce přírodě blízkých protipovodňových opatření (v oblasti povodí je to povodí Dědiny) a oblasti k řešení ochrany území před povodněmi (v oblasti povodí Horního a středního Labe to je to komplex protipovodňových opatření v území středního Labe v úseku Kolín - Mělník, protipovodňová opatření v Liberecké aglomeraci a protipovodňová opatření v údolí vodního toku Dědiny).

Příloha č. 3

Podkladová Analýza finančních toků souvisejících s vodohospodářskými službami

Finanční toky vyjadřují vazby mezi povinnými plátcí a příjemci plateb v oblasti vod, které jsou založeny zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách v platném znění [L1] (dále VZ) a zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích ve znění pozdějších předpisů [L3] (dále jen ZaVaK).

Tato analýza je omezena na platby, které se realizují v systému vodohospodářských služeb:

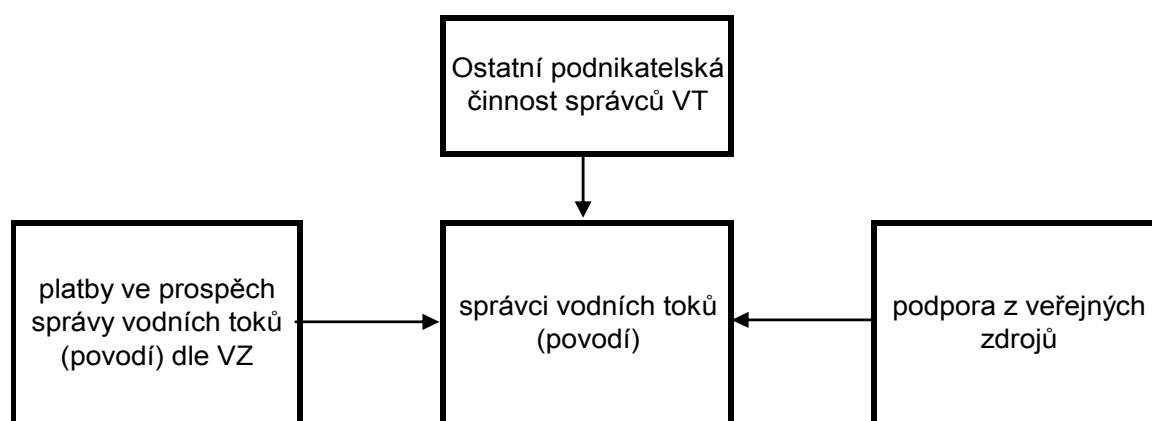
- v sektoru vodních toků,
- v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu.

Finanční toky v každém sektoru jsou vyjádřeny graficky s komentářem, který vysvětluje některé podrobnosti odvozené od VZ, případně ZaVaK (např. výjimky, možné finanční podpory z veřejných zdrojů a relevantní poznámky) a dále orientační finanční objem za rok.

Platby v sektoru vodních toků

Správa vodních toků, včetně zajišťování relevantních investic souvisejících s vodními toky (zejména protipovodňová ochrana, úpravy vodních toků, výstavba a rekonstrukce vodních děl, revitalizace apod.) je v zásadě financována ze 4 zdrojů:

- vlastní příjmy správců vodních toků podle vodního zákona,
- finanční zdroje správců vodních toků vyprodukované ostatní podnikatelskou činností,
- finanční podpory z veřejných zdrojů (státní rozpočet a fondy EU),
- finanční zdroje krajů a obcí.

Detailní struktura příjmů správců vodních toků (povodí) včetně komentáře viz příloha č.3a.

Ad 1 Vlastní příjmy správců vodních toků podle vodního zákona

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
odběratelé POV subjekty odebírající POV z vodních toků včetně nádrží, jezů apod., mající povolení k odběru surové vody podle §8 VZ, pokud odebrané množství je $\leq 6\,000\text{m}^3/\text{r}$ nebo je $\leq 500\text{m}^3$ v každém měsíci roku ²⁾	platbu za odběr POV k úhradě správy vodních toků a správy povodí podle §101 vodního zákona – dále jen VZ ¹⁾	správci vodního toku , ve kterém k odběru POV dochází
osoby využívající vzdouvací zařízení správců vodních toků k výrobě elektřiny³⁾	úhradu nákladů na údržbu vzdouvacího zařízení	správci vodního toku spravující vzdouvací zařízení

Poznámka: Jedná se o cenu v jednotkové výši Kč/m³ podle skutečně odebraného množství POV. Cenu stanoví správce vodního toku podle §6 zákona o cenách (jedná se o cenu věcně usměrňovanou)

Cena se stanoví zvlášť pro účely:

- průtočného chlazení parních turbin,
- ostatní odběry.

V roce 2007 jsou uplatňovány následující ceny v oblasti povodí Labe (údaje jsou v Kč/m³ bez DPH):

	Povodí Labe, státní podnik	ZVHS	Lesy ČR, státní podnik
Povrchová voda	2,70	1,23	1,42
Průtočné chlazení	0,44	--	--

²⁾ **Neplatí se za odběry POV** (výjimka dle §101 odst. 4 VZ):

- pro provoz rybích líhní a sádek,
- pro napouštění rybníků a vodních nádrží pro chov ryb,
- pro zatápění zbytkových jam po těžbě nerostů nevyžadující čerpání nebo převádění vody správcem vodního toku,
- pro průtočné chlazení výzkumných jaderných reaktorů
- pro požární účely,
- pro napouštění veřejných koupališť,
- z odstavňích ramen vodních toků a nádrží a nádrží tvořících chráněný biotop rostlin a živočichů,
- pro výrobu sněhu vodními děly,
- za okalové vody pro zemědělskou nebo lesní výrobu,
- pro vyrovnání vláhového deficitu zemědělských plodin.

³⁾ **Neplatí se za využívání vzdouvacího zařízení správce vodního toku k výrobě elektřiny v elektrárně do celkového instalovaného výkonu 10 MW** (výjimka dle §57 VZ):

- Uhrazené platby slouží k úhradě správy vodních toků a u odběrů z významných vodních toků také k úhradě správy povodí.
- Správci vodních toků z příjmů za tyto platby kryjí náklady na výkon činností, které jsou povinni zajišťovat podle §47 a §83 VZ.
- Správci povodí kryjí z příjmů za tyto platby náklady za výkon činností, které jsou povinni zajišťovat podle §48 odst. 6, §54 a §82 VZ.

Ad 2 Finanční zdroje správců vodních toků vyprodukované ostatní podnikatelskou činností

Příjmy správců vodních toků (povodí) z ostatní podnikatelské činnosti jsou zejména z:

- výroby elektrické energie,
- jiných činností státních podniků Povodí, tj. např.:
 - výkony laboratoří,
 - nájmy,
 - stavební výroba,
 - rybí hospodářství,
 - příjmů státního podniku Lesy ČR, státní podnik.

Ad 3 Finanční podpory z veřejných zdrojů (státní rozpočet a fondy EU)

Finanční podpory jsou založeny §102 vodního zákona v případě, že se jedná o výdaje na opatření ve veřejném zájmu a jsou uplatňovány na základě:

- závazných Pravidel poskytování finančních prostředků ve prospěch vodního hospodářství, která je každoročně přílohou státního rozpočtu,
- závazných Pravidel poskytování finančních prostředků ve prospěch hospodaření v lesích, která je každoročně přílohou státního rozpočtu,
- přímých dotací vodnímu hospodářství v působnosti MZe (podpora specializované protipovodňové ochrany),
- programů MŽP (monitoring, revitalizace říčních systémů),
- schválených opatření z fondů Evropské unie (Operační program Životní prostředí a operační program Zemědělství).

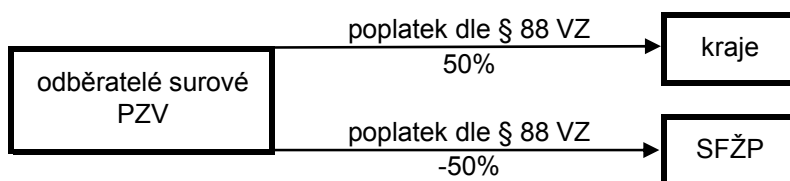
Ad 4 Finanční zdroje krajů a obcí

Finanční zdroje krajů a obcí podporují výdaje správců vodních toků (správců povodí) jen v ojedinělých případech. Zejména se jedná o úpravy vodních toků v obcích a protipovodňovou ochranu.

Poznámka: Platby za odběr surové povrchové vody podle §101 VZ týkající se odběrů pro vodovody pro veřejnou potřebu se promítají do nákladů na dodanou pitnou vodu (vodného).

Platby v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu

Vedle plateb za odběr surové vody podle §101 vodního zákona se do ceny za dodanou pitnou vodu (vodné) zahrnuje též poplatek za odebrané množství podzemní surové vody podle §88 VZ.

Komentář:

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
odběratelé PZV, subjekty odbírající surovou PZV, mající povolení k odběru podle §8 VZ, pokud skutečný odběr PZV z jednoho vodního zdroje je $\leq 6000\text{m}^3/\text{r}$ nebo je $\leq 500\text{m}^3$ v každém měsíci roku	poplatek za odebrané množství PZV podle §88 VZ, který činí 2 Kč/m ³ odebrané PZV pro zásobování pitnou vodou a 3 Kč/m ³ odebrané PZV pro jiné účely	50% je příjmem rozpočtu kraje , na jehož území se odběr uskutečňuje 50% je příjmem SFŽP

Neplatí se za odběry (výjimka dle §88 odst. 2 VZ):

- k účelu získání tepelné energie,
- ke snížení znečištění PZV,
- ke snižování hladiny PZV,
- sloužící hydraulické ochraně PZV před znečištěním.

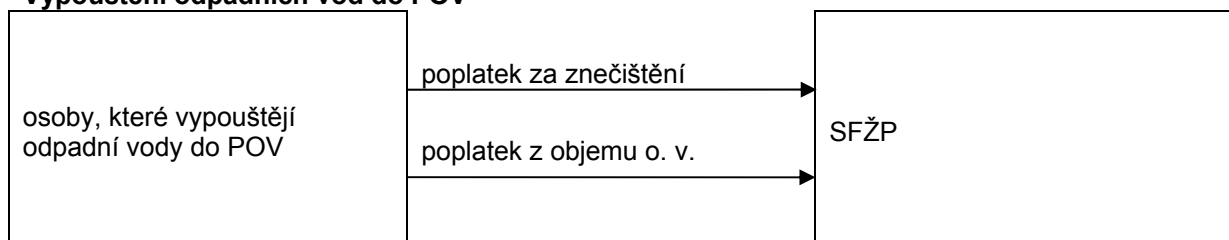
Poplatky, které jsou příjmem kraje, mohou být použity jen na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury a na zřízení a doplňování zvláštního účtu podle §42 odst. 4 VZ (opatření k nápravě).

Poplatky, které jsou příjmem SFŽP, mohou být použity na opatření v souladu se zákonem o SFŽP.

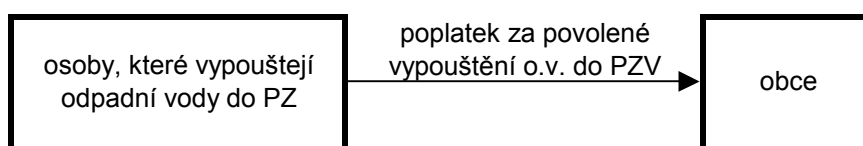
Do nákladů za odvedenou odpadní vodu kanalizacemi pro veřejnou potřebu se zahrnují:

- poplatky za znečištění a z objemu vypouštěných odpadních vod podle §89 VZ,
- poplatky za povolené vypouštění odpadních do PZV podle §100 VZ.

Vypouštění odpadních vod do POV

Vypouštění odpadních vod do PZV

Komentář:

Vypouštění odpadních vod do POV

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
osoby, které vypouští odpadní vody do POV mající povolení k vypouštění odpadních vod do POV podle §8 VZ	poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod	SFŽP

Poplatky se neplatí za vypouštění (výjimka dle §89 odst. 2 VZ):

- minerálních vod osvědčených podle lázeňského zákona jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- vod ze sanačních vrtů,
- odpadních vod z průtočného chlazení parních turbin,

Podle §90 VZ se v případě, že u některé zpoplatněné látky dojde ke snížení jejího celkového vypouštěného množství oproti předcházejícímu kalendářnímu roku nejméně o:

- 20%, nejvýše však o 50%, snižuje se poplatek za tuto látku o dvojnásobek dosaženého snížení,
- 50%, poplatek za tuto látku se neplatí.

Poplatky mohou být použity na opatření v souladu se zákonem o SFŽP.

Poznámka: Poplatky za znečištění a z objemu vypouštěných odpadních vod (§89 VZ), pokud se vztahují k odběrům pro vodovody pro veřejnou potřebu a k vypouštění z kanalizací pro veřejnou potřebu se promítají do nákladů na dodanou pitnou vodu (vodného), resp. nákladů za odvedenou odpadní vodu (stočného).

Vypouštění odpadních vod do PZV

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
osoby, které vypouští odpadní vody do PZV mající povolení k vypouštění odpadních vod do PZV podle §8 VZ	poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do PZV podle §100 VZ	obec, na jejímž KÚ k vypouštění dochází

Poplatky se neplatí za vypouštění (výjimka dle §100 odst. 2 a 3 VZ):

- z rodinných domů nebo staveb pro individuální rekreaci, pokud jsou odpadní vody čišťeny domovní čistírnou na úroveň stanovenou povolením,

- minerálních vod osvědčených podle lázeňského zákona jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- použitých za účelem získání tepelné energie,
- znečištěných vod, jejichž znečištění bylo po jejich vyčerpání z PZV sníženo.

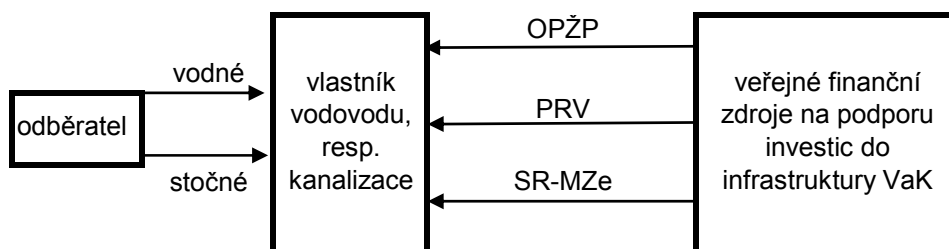
Uhrazená platba slouží k rozpočtovým výdajům obce.

Poznámka:

Platby za odběr POV (§88 VZ).

Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do PZV (§100 VZ), pokud se vztahují k odběrům pro vodovody pro veřejnou potřebu a k vypouštění z kanalizací pro veřejnou potřebu se pomítají do nákladů na dodanou pitnou vodu (vodného), resp. nákladů za odvedenou odpadní vodu (stočného).

Struktura plateb v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (zásobování pitnou vodou a odvádění odpadních vod do kanalizací)

Komentář:

Zásobování pitnou vodou

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
odběratel (§2 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích – dále jen VaK)	vodné (podle §20 zákona o VaK)	vlastník vodovodu pro veřejnou potřebu, popřípadě jeho provozovatel, pokud tak vyplývá ze smlouvy uzavřené podle §8 odst. 2 zákona o VaK

Vodné se neplatí za (výjimka dle §20 odst. 7 zákona o VaK) odebranou vodu pro účely požární ochrany při požárním zásahu.

Uhrazená platba slouží k úhradě oprávněných nákladů vlastníka, případně provozovatele vodovodu pro veřejnou potřebu a dále k vytvoření přiměřeného zisku v souladu s cenovým předpisem.

Odvádění odpadních vod

Plátce	Druh platby	Konečný příjemce platby
odběratel (§2 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích – dále jen VaK)	stočné (podle §20 zákona o VaK)	vlastník kanalizace pro veřejnou potřebu, popřípadě její provozovatel, pokud tak vyplývá ze smlouvy uzavřené podle §8 odst. 2 zákona o VaK

Stočné se neplatí za (výjimka dle §20 odst. 6 zákona o VaK) odvádění srážkových vod z dálnic, silnic, místních komunikací a účelových komunikací veřejně přístupných, zoologické zahrady a nemovitostí určených k trvalému bydlení včetně domácností.

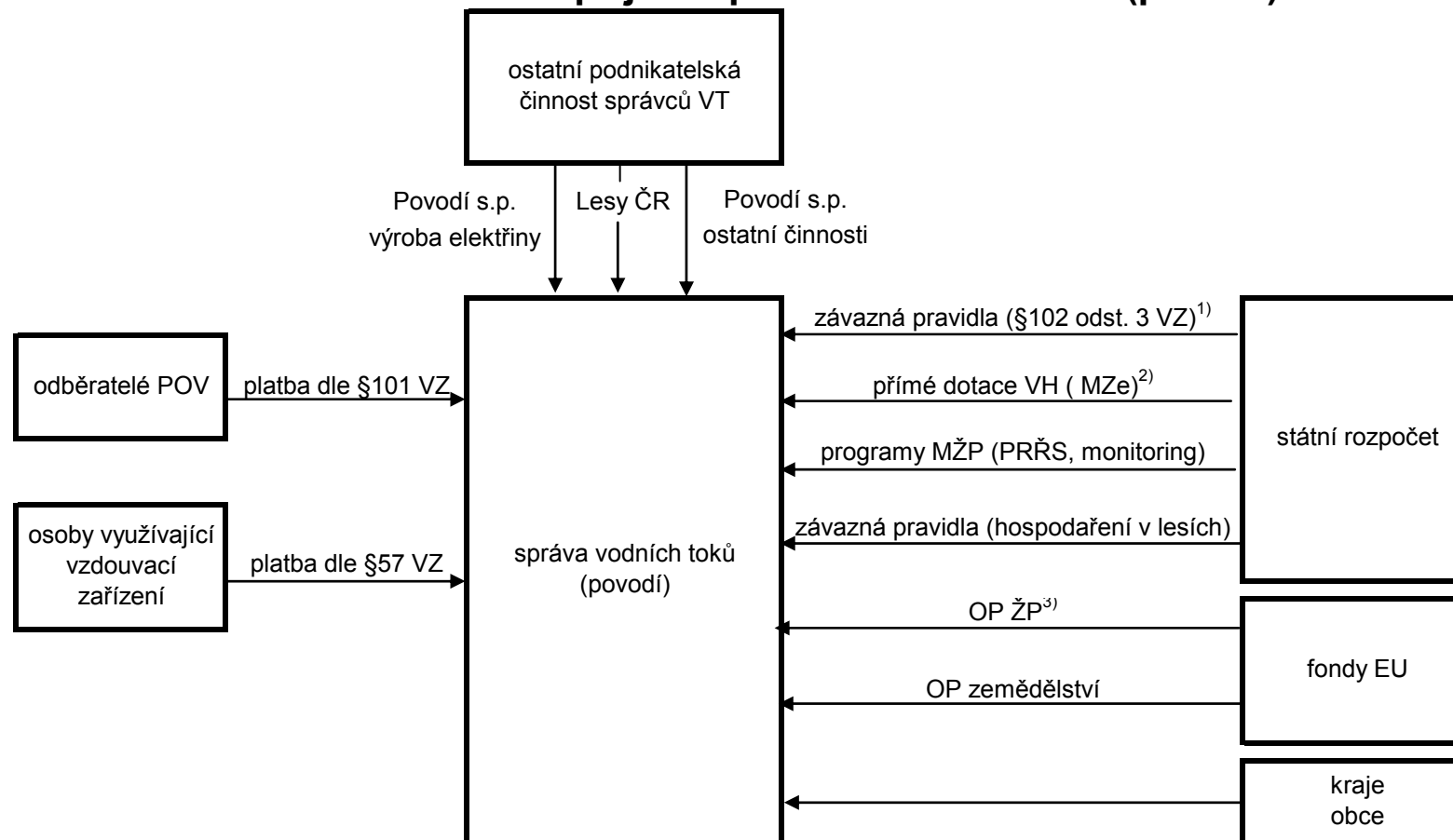
Uhrazená platba slouží k úhradě oprávněných nákladů vlastníka, případně provozovatele kanalizace pro veřejnou potřebu a dále k vytvoření přiměřeného zisku v souladu s cenovým předpisem.

Náklady na pořízení infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu

Vlastníci **vodovodů** a kanalizací hradí ze svých příjmů pořízení nové infrastruktury včetně její rekonstrukce a vedle mohou na tyto investice získat finanční podpory z:

- OPŽP – prioritní osy 1 včetně kofinancování ze SFŽP a státního rozpočtu – kapitoly MŽP
- Program rozvoje venkova – podopatření 3.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic,
- Státní rozpočet – kapitola MZe, Program výstavby a obnovy vodovodů a kanalizací.

Příloha č. 3a – Detailní struktura příjmů správců vodních toků (povodí)

¹⁾ Podpora prevence před povodněmi II
Podpora procesu plánování
Správa drobných vodních toků (ZVHS)
Správa hl. odvod. zařízení (ZVHS)
Obnova a provoz vodních cest

²⁾ Podpora specializované protipovodňové ochrany

³⁾ Omezování rizika povodní
Optimalizace vodního režimu krajiny

N. Nejistoty a chybějící data

F.1. Hospodářský význam užívání vod – výchozí stav

Údaje kapitoly charakterizující výchozí stav hospodářského významu užívání vod v oblasti povodí uvedených v tabulce č. 1 byly sestaveny s využitím dostupných statistických údajů, vodohospodářských a dalších ročenek, zpráv o stavu vodního hospodářství, údajů správce povodí a správců vodních toků a dalších souhrnných materiálů hodnotících různé sektory hospodářství nebo jejich části.

Nejistoty vyplývají z toho, že potřebné údaje nejsou sledovány pro oblast povodí a bylo nutné je odvodit z údajů pro celou ČR nebo z údajů na krajské úrovni.

Další nejistoty vyplývají ze skutečnosti, že odběry povrchové i podzemní vody veřejnými vodovody jsou sledovány jako celek, ale hospodářský význam je hodnocen pro jednotlivé sektory, tj. pro domácnosti, zemědělství, průmysl a energetiku. Obdobně to platí pro dodávky pitné vody. Proto byl proveden odhad distribuce sledovaných údajů pro domácnosti, zemědělství a průmysl a údaje týkající se objemů pro zemědělství a průmysl byly zvýšeny o odpovídající část z vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu.

Tyto nejistoty byly eliminovány u údajů, kde mohla být provedena korekce s využitím databází státní vodohospodářské bilance.

Pro některé hodnocené činnosti nejsou požadované datové informace k dispozici a byly použity odborné odhady.

F.1.4. Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních

Poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních nebyly zahrnuty do hodnocení s ohledem na zanedbatelnou výši těchto poplatků.

F.1.6. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací

Údaje o vodném a stočném za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod kanalizací byly sestaveny z přehledu hlavních provozovatelů působících v oblasti povodí. Do výpočtu nebyly tedy zahrnuty všechny vodovody a kanalizace v oblasti povodí, protože pro ně nejsou k dispozici vstupní údaje (nesledují se). Nicméně množství pitné vody dodávané sledovanými hlavními provozovateli, stejně jako množství odváděných odpadních vod jimi provozovanými kanalizacemi je v oblasti povodí zcela rozhodující.

Nejistoty těchto dat vyplývají také z toho, že vodovody a kanalizace obhospodařované hlavními provozovateli v řadě případů přesahují hranice oblasti povodí, avšak nebylo možné provést přesné rozdělení údajů za celé hraniční vodovody nebo kanalizační soustavy do oblasti povodí a mimo ni. Proto byl proveden odborný odhad.

Při hodnocení sociální únosnosti výdajů domácností za dodávku pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod byly k dispozici pouze údaje o čistých příjmech domácností v jednotlivých krajích a použitá hodnota pro oblast povodí byla odvozena z těchto krajských údajů.

F.1.7. Náklady spojené s ochranou před povodněmi

Náklady spojené s ochranou před povodněmi jsou v různých letech ovlivněny řadou faktorů a meziročně se mohou lišit. Proto byly pro správce povodí a vodních toků použity průměrné hodnoty za tříleté období.

Protože nebyly k dispozici údaje o nákladech spojených s ochranou před povodněmi od měst, obcí a jiných vlastníků nemovitostí, byly zahrnuty pouze údaje o investičních a neinvestičních opatřeních správců povodí a správců vodních toků.

F.2. Prognóza trendu objemu, cen a nákladů spojených s vodohospodářskými službami

Podklady pro údaje k prognóze trendu objemu, cen a nákladů spojených s vodohospodářskými službami byly získávány z koncepčních a výhledových materiálů, rozvojových materiálů, aktualizovaného základního scénáře pro národní úroveň a podobných dokumentů. Problémem těchto materiálů je omezená konkrétnost výstupů, z čehož vyplývají nejistoty uvedených údajů, kterými jsou ve velké části odborné odhady opírající se o historické trendy při zohlednění nových podmínek vyplývajících např. z připravovaných podpůrných programech, požadavků právních předpisů a rozvoje technologických podmínek v různých sektorech hospodářství.

Nejistotou je také zatížena prognóza vývoje plateb za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Jejich vývoj bude záležet na případných úpravách příslušných právních předpisů, ale také na postupu realizace opatření snižujících vypouštěné znečištění.

F.3. Posouzení nákladové efektivity jednotlivých opatření včetně ekonomických dopadů

F.3.1. Hodnocení opatření k naplnění cílů ochrany vod

Nejistotou hodnocení opatření je omezená přesnost stanovení nákladů. Náklady opatření na výstavbu a rekonstrukci kanalizací a ČOV vycházejí z konkrétních podkladů pro jednotlivé projekty. Přestože je úroveň těchto podkladů velmi rozdílná (od zpracování žádostí o podporu z různých podpůrných zdrojů až po pouhé jednoduché investiční záměry nebo údaje z Plánů rozvoje vodovodů a kanalizací v úrovni krajů, existuje dostatek podkladů pro korekci údajů z podkladů nižší úrovně.

Složitější je situace při stanovování a ověřování výše nákladů na opatření k revitalizaci vodních toků, nicméně i náklady pro tato opatření byly stanoveny nebo odhadnuty s přijatelnou mírou přesnosti pro potřeby analýzy.

Zásadním problémem jsou chybějící údaje o nákladech na odstraňování starých zátěží. Tyto náklady je možné stanovit až po dosažení určitého stupně přípravných prací.

F.3.2. Doplnková opatření

Navržená doplnková opatření jsou směřována do organizační a legislativní oblasti a mají nejistoty v jejich uplatnění, které je mimo možnosti správce povodí.

F.3.3. Náklady na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod a ekonomické důvody změn cílů, termínů dosažení dobrého stavu vodních útvarů nebo vyhlášení silně modifikovaných útvarů

Stanovení nákladů na opatření nezbytná pro splnění požadavků právních předpisů Evropských společenství v oblasti vod je zatíženo nejistotami ve stanovení těchto nákladů zejména v oblasti ochrany vod před znečištěním dusičnany. Také využití podpůrných prostředků Operačního programu Životní prostředí a dalších podpůrných finančních zdrojů je závislé na generování vhodných projektů, nalezení jejich nositele a omezujících podmínkách pro využití těchto zdrojů.

F.4. Souhrn výsledků ekonomické analýzy užívání vod a opatření k zajištění návratnosti nákladů za užívání vod a vodohospodářské služby

Nejistoty v souhrnu výsledků ekonomické analýzy jsou ve stanovení podkladů pro hodnocení návratnosti nákladů na vodohospodářské služby a projevují se dvojitým způsobem. Jednak hospodaření správce povodí a správců vodních toků nevhodně v oblasti povodí, ale v územní působnosti, která se s oblastí povodí nekryje, takže muselo být provedeno oddělení potřebných údajů pro oblast povodí. Další nejistoty vyplývají ze získávání údajů o poskytnutých dotacích zejména pro sektor vodovodů a kanalizací z různých podpůrných zdrojů a nerovnoměrnost jejich přidělování v jednotlivých letech.

Během zpracování Plánu oblasti povodí Horního a středního Labe byly vedeny diskuse o principech a přístupech k určitým částem ekonomické analýzy. Náhled na aspekty jako jsou environmentální

náklady, sociální únosnost, ekonomická efektivnost nebo návratnost nákladů a přístup k nim není metodicky ujasněn v ČR ani EU. V rámci strategie aktualizace 1. POP se navrhuje zpracovat „Metodiku pro ekonomickou analýzu“.